

Tematiskais plānojums

**“BAUSKAS PILSĒTAS UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS
INFRASTRUKTŪRAS TEMATISKAIS PLĀNOJUMS”**

1. redakcija

1. un 2. nodevums

SIA “BM - projekts”
Upesgrīvas iela 16, Rīga, LV - 1002

2020. gads

NODEVUMA AUTORI

Kintija Cirse - plāna izstrādes vadītāja, telpiskās plānošanas speciāliste, ainavu arhitekte.

Lolita Hercoga - ainavu arhitekte.

Jānis Šīre - ekosistēmu pakalpojumu kartēšanas un novērtēšanas speciālists, ainavu ekoloģijas speciālists.

Toms Daniels Čakars - sugu un biotopu aizsardzības speciālists.

SĒJUMA SATURS

LIETOTIE TERMINI UN SAĪSINĀJUMI.....	5
IEVADS	7
1. ZEMES SEGUMA LIETOJUMA VEIDS UN TĀ AINAVEKOĻĢISKAIS RAKSTUROJUMS	9
1.1. Vispārīgs raksturojums	9
2. DABAS VĒRTĪBAS UN ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO TERITORIJU RAKSTUROJUMS ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS KONTEKSTĀ.....	12
2.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	12
3. HIDROLOĢIJA UN ŪDENS RESURSU KVALITĀTE	17
3.1. Lielupes baseina upju hidroloģiskais raksturojums	17
3.2. Upju ekoloģiskais stāvoklis.....	18
3.3. Plūdu risks	21
4. KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA IZVĒRTĒJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ	23
5. AINAVAS ESTĒTISKAIS UN IDENTITĀTES NOVĒRTĒJUMS.....	26
6. EKOSISTĒMAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀJUMA NOVĒRTĒJUMS.....	29
7. SOCIĀLI - EKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ.....	34
8. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ANALĪZE SAISTĪBĀ AR AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBU	37
9. AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS VĪZIJA UN AINAVU KVALITĀTES MĒRĶI.....	44
9.1. Ainavas un zaļās infrastruktūras vīzija.....	44
9.2. Ainavas kvalitātes mērķi	45
10. UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJS.....	47
10.1. Telpiskās attīstības risinājumi un attīstības instrumenti pilsētas mērogā.....	48
10.2. Telpiskās attīstības risinājumi un attīstības instrumenti apkaimju mērogā.....	60
10.3. Telpiskās attīstības risinājumi un attīstības instrumenti aktivitāšu punktu mērogā.....	64
10.4. Upju ainavas zīmola priekšlikums	70
11. PRIEKŠLIKUMI AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAI.....	73
11.1. Z1 - Mūsas piekrastes zona	73
11.1.1. Z1-a apakšzonas tematiskais plānojums.....	74
11.1.2. Z1-b apakšzonas tematiskais plānojums.....	78
11.1.3. Z1-c apakšzonas tematiskais plānojums.....	81
11.2. Z2 Mūsas un Mēmeles satece.....	84
11.2.1. Z2-a apakšzonas tematiskais plānojums	85
11.2.2. Z2-b apakšzonas tematiskais plānojums	87
11.2.3. Z2-c apakšzonas tematiskais plānojums	89

11.3. Z3 - Mēmeles piekrastes	91
11.3.1. Z3-a apakšzonas tematiskais plānojums	92
11.3.2. Z3-b apakšzonas tematiskais plānojums	96
11.3.3. Z3-c apakšzonas tematiskais plānojums	99
12. VADLĪNIJAS PILSĒTAS UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBAI UN APSAIMNIEKOŠANAI VIETĒJĀ MĒROGĀ.....	102
12.1. Pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldība	102
12.2. Pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras apsaimniekošana	121
13. UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA	129
LITERATŪRAS SARAKSTS	132
GRAFISKĀ DAĻA.....	135
Grafiskās daļas rasējumu saraksts	136
PIELIKUMI	137
Pielikumu saraksts.....	138

LIETOTIE TERMINI UN SAĪSINĀJUMI

Ainava - teritorija tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā.

Ainavu konvencija - jauns politiskais instruments, lai veicinātu institucionālo un pētniecisko sadarbību dažādu jautājumu, kas saistīti ar ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, risināšanu. Konvencijā ietvertie pasākumi attiecas uz visa veida ainavām - dabiskām, lauku, urbānām un pilsētu teritorijām, sauszemes un jūras teritorijām, iekšējiem ūdeņiem, kā arī uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, ikdienišķām vai degradētām.

Ainavu politikas pamatnostādnes - mērķtiecīga ainavu pārmaiņu vadības organizēšana, lai apzinātu Latvijas ainavu potenciālu un nodrošinātu tā ilgtspējīgu īstenošanu, atbilstoši sabiedrības vēlmēm.

Applūstošās teritorijas - teritorijas ar appludinājuma varbūtību vismaz reizi 10 gados (10% plūdu varbūtības teritorijas), kas noteiktas izmantojot inženiertehnisko aprēķinu metodi un precizētas pēc dabā konstatējamās regulāra applūduma pazīmēm, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai metodikai.

Citas koptās zaļumvietas (ZC) - ir publiskas un privātas zaļumu platības ar ekoloģisku nozīmi. Atkarībā no attiecīgās teritorijas daļas īpatnībām to izmantošana ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, rekreāciju un vides aizsardzību. Koptu zaļumvietu teritorijās ietilpst dabas teritorijas, pļavas, pludmales un dabiskās krastmalas, sakņu dārzi, vizuāli un funkcionāli nepieciešamie aizsargstādījumi, sanitārās aizsargjoslas, vēja aizsargstādījumi, trokšņa aizsargstādījumi u.tml.

Ekosistēmu pakalpojumi – ekosistēmas struktūras, funkcijas un pakalpojumi, bez kuriem cilvēks nevarētu iztikt un kas nodrošina sabiedrības labklājību. Ekosistēmu pakalpojumu pieeja apraksta ieguvumus, ko cilvēki iegūst no dabas resursiem (apgādes jeb nodrošinājuma, regulējošie un atbalsta, kultūras jeb nemateriālie pakalpojumi).

Īpašas nozīmes zaļumvietas (ZĪ) - ir sabiedrībai brīvi pieejamas teritorijas ar īpašu kultūrvēsturisko, ekoloģisko un estētisko nozīmi rekreācijas, tūrisma aktivitāšu vai kvalitatīvas dabas vides nodrošināšanai, kā arī vietas ar specifiskām funkcijām, kurām nepieciešama regulāra kopšana.

Krastmala – publiski pieejama josla gar virszemes ūdensobjekta krastu, kas sākas no ūdens akvatorijas un nav mazāka par tauvas joslu, izņemot esošas apbūves situācijā.

Pali - ūdens režīma fāze, kas konkrētos klimatiskos apstākļos katru gadu atkārtojas vienā un tajā pašā sezonā un raksturojas ar gadā vislielāko ūdenīgumu, ilgstošiem augstiem ūdens līmeņiem un palieņu applūšanu.

Piekraste - sauszemes daļa, kas atrodas pie ūdenstilpes, ūdenstilpes daļa, kas atrodas krasta tuvumā (Oksfordas globālā valodu programma). Lai nodrošinātu iedzīvotāju vai dažādu valsts dienestu brīvu piekļūšanu ūdeņiem un pārvietošanos gar tiem, zemes īpašniekiem vai piekrastes apsaimniekotājiem var noteikt ierobežojumus.

Tauvas josla - sauszemes josla gar dabīgo un mākslīgo virszemes ūdeņu krastu, kas paredzēta ar zveju saistītām darbībām, rekreācijas vajadzībām un nodrošina piekļūšanu ūdenim, neatkarīgi no zemes piederības.

Tematiskais plānojums — teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši plānošanas līmenim risināti specifiski jautājumi, kas saistīti ar atsevišķu nozaru attīstību (piemēram, transporta infrastruktūra, veselības aprūpes iestāžu un izglītības iestāžu izvietojums) vai specifisku tematu (piemēram, inženiertīklu izvietojums, ainaviski vērtīgas teritorijas un riska teritorijas).

Zaļā infrastruktūra - veselīga ekosistēma, kas, uzturot bioloģisko daudzveidību, nodrošina produktus un pakalpojumus sabiedrībai. Vieni ir patērējami uzreiz, citi ilgtermiņā mijiedarbojoties ar cilvēka radītu infrastruktūru.

AAP – Ainavu politikas pamatnostādnes

BIOR – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

EAK – Eiropas Ainavu konvencija

ES – Eiropas Savienība

LAS – Latvijas normālā augstuma sistēma

LVĢMC – Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

LVS – Latvijas valsts standarts

MK – Ministru kabinets

TIAN – Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

TP – Teritorijas plānojums

TmP – Tematiskais plānojums

IEVADS

Vairums pilsētu izvietojumu jau sākotnēji noteikuši ūdeņus kā vitāli svarīgu resursu izdzīvošanai. Cilvēka ikdienas dzīves iekārtošana līdzās ūdeņiem ir transformējusi dabisko vidi ciematos un pilsētās, kurās dzīvojam šodien. Mūsdienās pilsētu upēm ir strauji pieaugoša nozīme pilsētas ekoloģijas un zaļās infrastruktūras plānošanā (Rivers and lakes in European cities, 2016).

Kā rīks upju telpiskai un funkcionālai integrācijai kopējā pašvaldības teritorijas struktūrā, publisko ūdeņu un piekrastes teritoriju ilgtspējīgas attīstības stratēģijas plānošanai pielietojams upju tematiskais plānojums (Vadlīnijas iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās, 2015).

Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrādes **mērķis** ir radīt plānošanas dokumentu (10 gadu periodam) Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras (estētisko, ekoloģisko un funkcionālo īpašību) attīstībai, dabas vērtību un kultūrvides saglabāšanai un vides pieejamības nodrošināšanai, ilustrējot skaidru vīziju upju resursa potenciāla attīstībai.

Galvenais **uzdevums** ir sagatavot efektīvu plānošanas dokumentu Bauskas pilsētas pašvaldībai, kurš paredz mērķtiecīgi, strukturēti, secīgi un pēctecīgi attīstīt Mūsas, Mēmeles, Lielupes upes un piekrastes teritorijas par ilgtspējīgu publisko ārtelpu.

Tematiskā plānojuma mērķa sasniegšanai izvirzīti sekojoši uzdevumi:

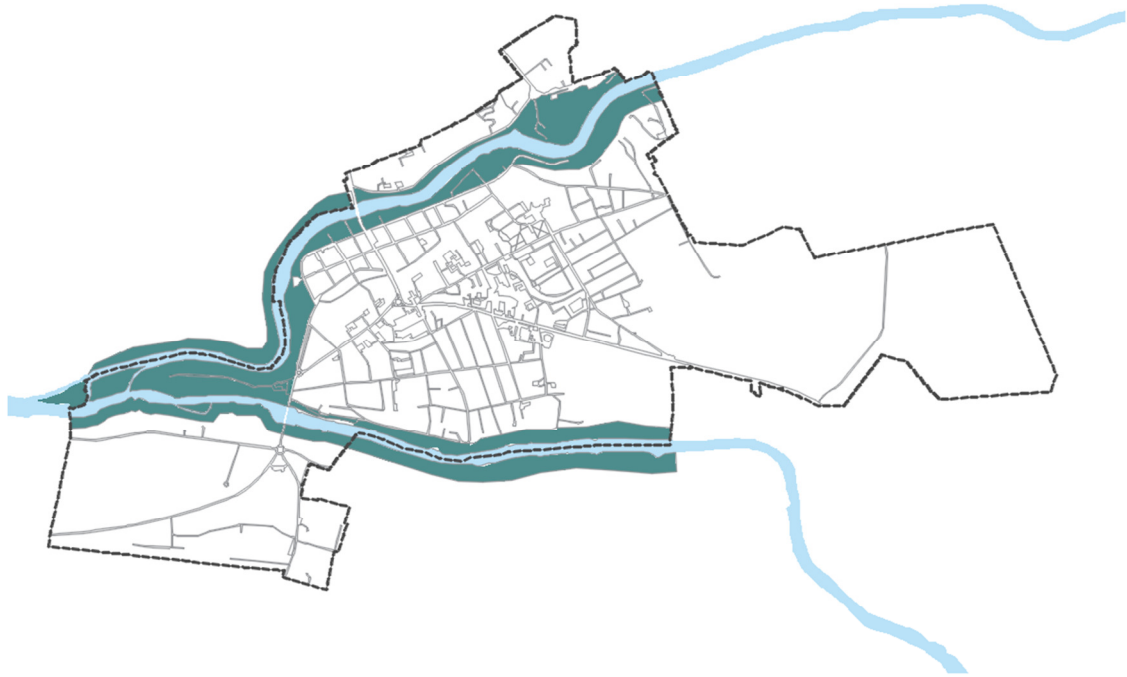
1. Sniegt esošās situācijas novērtējumu ainavas un zaļās infrastruktūras kontekstā (zemes seguma lietojuma veids un tā ainavekoloģiskais raksturojums, dabas vērtības un īpaši aizsargājamās teritorijas raksturojums, hidroloģija un ūdens resursu kvalitāte, kultūrvēsturiskā mantojuma izvērtējums ainavas kontekstā, novērtējums ainavas estētikai un identitātei, novērtējums ekosistēmas pakalpojumiem, sociāli – ekonomiskais raksturojums ainavas kontekstā, plānošanas dokumentu saistība ar ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldību.
2. Noteikt ainavas un zaļās infrastruktūras vīziju un ainavu kvalitātes mērķus.
3. Izstrādāt ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenāriju.
4. Izstrādāt priekšlikumus ainavas un zaļās infrastruktūras attīstībai.
5. Izstrādāt vadlīnijas Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldībai un apsaimniekošanai vietējā mērogā.

Tematiskais plānojums izstrādāts Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam (Interreg V-A Latvia - Lithuania 2014-2020) projekta Nr. LLI-291 "Zaļās infrastruktūras pilnveidošana zemieņu upju ainavā" ("Enhancement of Green Infrastructure in the Landscape of Lowland Rivers" / ENGRAVE) ietvaros.

Tematiskā plānojuma ietvaros plānojuma bāzi veido Bauskas pilsētas administratīvajā teritorijā ietilpstošās upes – Mūsa (3,2 km), Mēmele (3,8 km), Lielupes satece un tās piekrastes teritorijas, kas ir saskaņā ar Civillikuma 1.pielikumu. Lai arī administratīvā robeža vietām sakrīt ar upes robežu, un atsevišķās vietās robežojas upei pa vidu, tematikā plānojuma ietvaros ir analizēta un plānota kopējā upes ainava, jo skatāms kā vienots veselums, neatkarīgi no krastu piederības, tāpēc tematiskā plānojuma ietvaros ir sniegti konceptuāli risinājumi Mūsas krastam Bērzkalnos un Mēmeles krastam Codes pagastā.

Orientējošā platība tematiskā plānojuma izstrādei ir 73 ha, kur ietilpst 40 ha sauszeme un 33 ha upe, skatīt 1.attēlu, grafisko daļu, AA - 1 lapu.

Saskaņā ar Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 3.punktu pašvaldības autonomā funkcija ir noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie ūdeņi. Zemes pārvaldības likuma 15.panta otrā daļa noteic, ka vietējā pašvaldība ir valdītājs tās administratīvajā teritorijā esošajiem iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, kuru valdītājs nav valsts institūcija un kuri nav privātpersonu īpašumā.

1. attēls. Tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmā teritorija.

1. ZEMES SEGUMA LIETOJUMA VEIDS UN TĀ AINAVEKOLOĢISKAIS RAKSTUROJUMS

1.1. Vispārīgs raksturojums

Bauskas pilsēta atrodas Viduslatvijas zemienes dienvidu daļā, kas pieder pie viendabīgākajiem Latvijas fiziski ģeogrāfiskiem rajoniem. Mūsas un Mēmeles upes izvietojas Lielupes upes baseinā. Teritoriju raksturo mazāks nokrišņu daudzums un augstākas gaisa temperatūras, salīdzinot ar pārējo Latvijas teritoriju. Klimatiskie apstākļi un augšņu sastāvs Lielupes upes baseinā ir piemēroti lauksaimniecībai. Bauskas novadā ir vienas no auglīgākajām augsnēm valstī un teritorijā raksturīgi vēsturiski veidojušies lapu koku meži, kuros aug oši, ozoli, baltalkšņi, bērzi, apses. Novada teritorijai raksturīgas ganības un lieli tīrumu masīvi, kuros audzē graudaugus, rapsi un citus kultūraugus.

Bauskas pilsētas kodols sākotnēji veidojies uz sauszemes strēles Mūsas un Mēmeles satecē un pakāpeniski attīstījies tā pašreizējā vietā Mēmeles upes kreisajā krastā. Pilsētas apbūve aizpilda teritoriju starp upēm un turpinās aiz to krastiem gan kā pilsētas teritorija, gan ciemati - Jauncode, Elektriķi, Janeikas, Mūsa un Bērzkalni. Vietām upes funkcionē kā teritoriju administratīvā robeža.

Pilsētas mērogā Mēmelei raksturīgs līkumains plūdums, gar vecpilsētu (kultūras pieminekļa un publiskas apbūves teritorija), koptām zaļumvietām un īpašas nozīmes zaļumvietām līdz Lielupei. Pretī vecpilsētas apbūvei Mēmeles labajā krastā pamīšus izvietoja plašas ražošanas objektu un noliktavu teritorijas un koptas zaļumvietas, savukārt aiz kurām atrodas mazstāvu dzīvojamā apbūve un vairākstāvu dzīvojamā apbūve Bauskas pilsētā un Jauncodes ciematā. Mēmelei tuvākie nozīmīgākie publiska rakstura objekti ir Rātslaukums, Rātsnams un tūrisma informācijas centrs, izglītības iestādes, peldbaseins, ēdināšanas objekti, naktsmītnes, tirgus.

Mūsas upei Bauskas pilsētā raksturīgs samērā lineārs plūdums. Upes abos krastos izvietoja koptās zaļumvietas, citas koptās zaļumvietas un mazstāvu dzīvojamā apbūve. Mūsai tuvākie nozīmīgākie publiska rakstura objekti ir pilsētas stadions un mūzikas skola. Bauskas pilsētas kontekstā Mūsas upes labajā krastā izvietoja visplašākā zaļā teritorija.

Tematiskā plānojuma ietvaros perspektīvā attīstāmo teritoriju ietvarā ietilpst koptās zaļumvietas un īpašas nozīmes zaļumvietas, neizslēdzot arī teritorijas ar citu izmantošanas veidu un ņemot vērā to īpašumpiederību, skatīt grafisko daļu, AA - 2 lapu.

Ainavu ekoloģiskā izzināšanā zemes seguma / zemes lietojuma veids ir pamata ietvars plānojuma veikšanai, kur zemes segums ir zemes virsmas bio – fizikālais segums, proti, faktiskais zemes virsmas materiāls, zemes lietojuma veids ir veids kā cilvēks izmanto konkrēto zemes virsmu (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

Lai noteiktu ainavu ekoloģisko raksturojumu plānotās teritorijas robežās, TMP definēti galveni zemes seguma lietojuma veidi, skatīt 1.tabulu.

1. tabula. Zemes seguma / lietojuma veids un to skaidrojums.

Zemes segums / lietojuma veids	Skaidrojums
Antropo-ekosistēmas	
Upju struktūra ar pārtraukumiem	Lielāko daļu aizņem Lielupes, Mēmeles un Mūsas zaļās teritorijas. Teritorijām piekļaujas mazstāvu apbūve, kas raksturīga Mūsas dienvidu daļā un Mēmeles ziemeļu daļā.
Rūpniecības vai tirdzniecības elementi	Teritorijai nav raksturīga rūpniecības vai tirdzniecības apbūves platība. Mūsas kreisā krasta teritorijā atrodas ražošanas komplekss "Bauskas alus". Mēmeles kreisā krasta teritorijai pieguļ tekstilražošanas objekts "Klippan-Saule".
Infrastruktūra un ar to saistītās (palīg-) zemes	Mūsas upi šķērso viens gājēju tilts, kas savieno Bauskas pilsētas mazstāvu apbūves teritoriju ar Īslīces pagasta apdzīvoto vietu Bērzkalni. Mūsas upi šķērso Latvijas reģionālais autoceļš P103, kas savieno Bausku ar Dobeli. Mēmeles upi šķērso gājēju tilts upes ziemeļu daļā, savienojot Rīgas ielu ar Mēmeles ielu un Mēmeles upi šķērso Latvijas augstākas kategorijas autoceļš A7.
Derīgo izrakteņu ieguves vietas	Bauskas novada teritorijā neatrodas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes. Novadā atrodas smilts-grants, dolomīta, māla, kūdras un viena saldūdens kaļķiežu atradne. Tematiskā plānojuma teritorijā neatrodas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Tuvākās derīgo izrakteņu atradnes ir dolomīta prognožu laukums Īslīces un Gailīšu pagasta teritorijā, Māla atradnes, kas pašreiz netiek izmantotas, Ceraukstes, Īslīces un Mežotnes pagastā un smilts-grants atradnes Vecsaules pagastā.
Zaļās zonas	Mūsas un Mēmeles satecē atrodas kopta zaļumvieta - Ķirbaksala ar atpūtas vietām un īpašas nozīmes zaļumvieta - Bauskas pils parks. Mēmeles upes labajā krastā pretī vecpilsētai atrodas koptās zaļumvietas un gājēju tilta apkārtnē atrodas kapsēta. Mēmeles upes kreisajā krastā dominē vecpilsētas apbūve, gājēju tilta tuvumā ir īpašas nozīmes zaļumvieta (labiekārtota peldvieta un atpūtas vieta), pie Dambja ielas izvietojas labiekārtots atpūtas laukums ar noejumu pie ūdens. Mūsas upes labajā krastā ir koptas zaļumvietas un īpašas nozīmes zaļumvieta ar infrastruktūru rekreācijai, kreisajā krastā - citas koptās zaļumvietas. Pilsētas R daļa izvietojas dabas parka "Bauska" teritorijā.
Sporta un atpūtas būves,	Bauskas pilsētas stadions, Sporta centrs "Mēmele", Bauskas

laukumi	peldbaseins
Dabiskās ekosistēmas	
Ūdensteces	Mūsa, Mēmele, Lielupe
Dabiskās pļavas	Mēreni mitras pļavas
Augsne	Sausi zālāji kaļķainās augsnēs
Audzes	Eitrofas augsto lakstaugu audzes
Dabiski upju posmi	Upju straujtes un dabiski upju posmi, akmeņu sakopojumi upēs
Ģeoloģija	Karbonātisku pamatiežu atsegumi

Tematiskā plānojuma izstrādes sākumposmā veikta upju teritoriju un krastmalu apsekošana ar kājām un automašīnu. Apsekotas piekrastes un gājēju takas piekrastēs, peldvietas, makšķerēšanas vietas, labiekārtotas atpūtas vietas, parks, Dambja ielas laukums un Mēmeles kreisais krasts no vecpilsētas puses. Vērtētas piekļuves iespējas upēm un piekrastes infrastruktūrai. Apsekošanas laikā veiktas fotofiksācijas un ievākta informācija par dažādu upes piekrastei raksturīgu infrastruktūras objektu izvietojumu - gājēju celiņi, informācijas stendi, atpūtas vietu labiekārtojums (soliņi, atkritumu urnas), peldvietu aprīkojums (laipas, ģērbtuves), autotransporta un gājēju tilti, kāpnes, pandusi, aktivitāšu laukumi (volejbols) un vides objekti.

Upju piekrastes iedalāmas pēc labiekārtošanas līmeņiem:

- dabiskas ūdensmalas un piekrastes;
- labiekārtotas aktīvās ūdensmalas un piekrastes;
- Apbūvētās teritorijas līdzās upēm.

Bauskas pilsētā gar Mūsu un Mēmeli dominē dabiskas ūdensmalas un piekrastes, ko izmanto atpūtai, pārgājieniem, pastaigām ar mājdzīvnieku, pastaigām pa upēm un upju šķērsošanai, skriešanai, peldēšanai, makšķerēšanai. Labiekārtotās un aktīvās ūdensmalas un piekrastes iedzīvotāji izmanto piknikiem, peldēšanai, sporta spēlēm un bērnu rotaļām, ierīkota laivu piestātne. Vecpilsētas teritorijā aiz apbūves daļēji pieejamas ir dabiskas ūdensmalas un piekrastes, skatīt grafisko daļu, AA - 6 lapu.

2. DABAS VĒRTĪBAS UN ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO TERITORIJU RAKSTUROJUMS ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS KONTEKSTĀ

Upes un tās piekrastes ir galvenā pilsētas zaļās infrastruktūras sastāvdaļa, kas nodrošina sugu pārvietošanos. Pilsētai svarīgas arī tādas līnijveida un laukumu veida zaļās struktūras, kā ielu apstādījumi, zaļās salas, parki, skvēri un citas zaļās zonas. Pilsētas zaļajām struktūrām pieskaitāmi arī privātmāju dārzi, kas arī nodrošina sugu dzīvotnes un pārvietošanos, taču tās ir privātas, mazāk ietekmējamās un/vai prognozējamās struktūras. Ekoloģiskā savienojamība skatāma plašākā mērogā ārpus pilsētas robežām, apkārtējo dabas liegumu un mikroliegumu kontekstā, skatīt grafisko daļu, AA - 4 lapu.

Novadā ir Eiropas Savienības aizsargājamo dabas teritoriju tīklā "Natura 2000" īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: dabas parks "Bauska" (892.9 ha), dabas liegums "Īslīce" (2 ha), dabas liegums "Paņemūnes meži" (800 ha), Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis "Kulšēnu avots" (20 ha).

Novada mērogā nozīmīgi dabas pieminekļi ir Jumpravas dolomīta atsegumi, Kulšēnu avots, Mežotnes "Vanadziņu" dendroloģiskie stādījumi, Pamūšas parks, Vecsaules parks, vairāki dižkoki, aizsargājamās alejas, kultūrvēsturiski stādījumi un 10 mikroliegumi Lielupes, Mūsas un Mēmeles upēs.

Nozīmīgākās dabas parka vērtības ir Mūsas, Mēmeles un Lielupes upes posmi, upju ieleju ainavu daudzveidība, dolomīta atsegumi, īpaši aizsargājami biotopi, augu un dzīvnieku sugu daudzveidība, nēģu un zivju nārsta vietas, skatīt grafisko daļu, AA - 3 lapu.

2.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

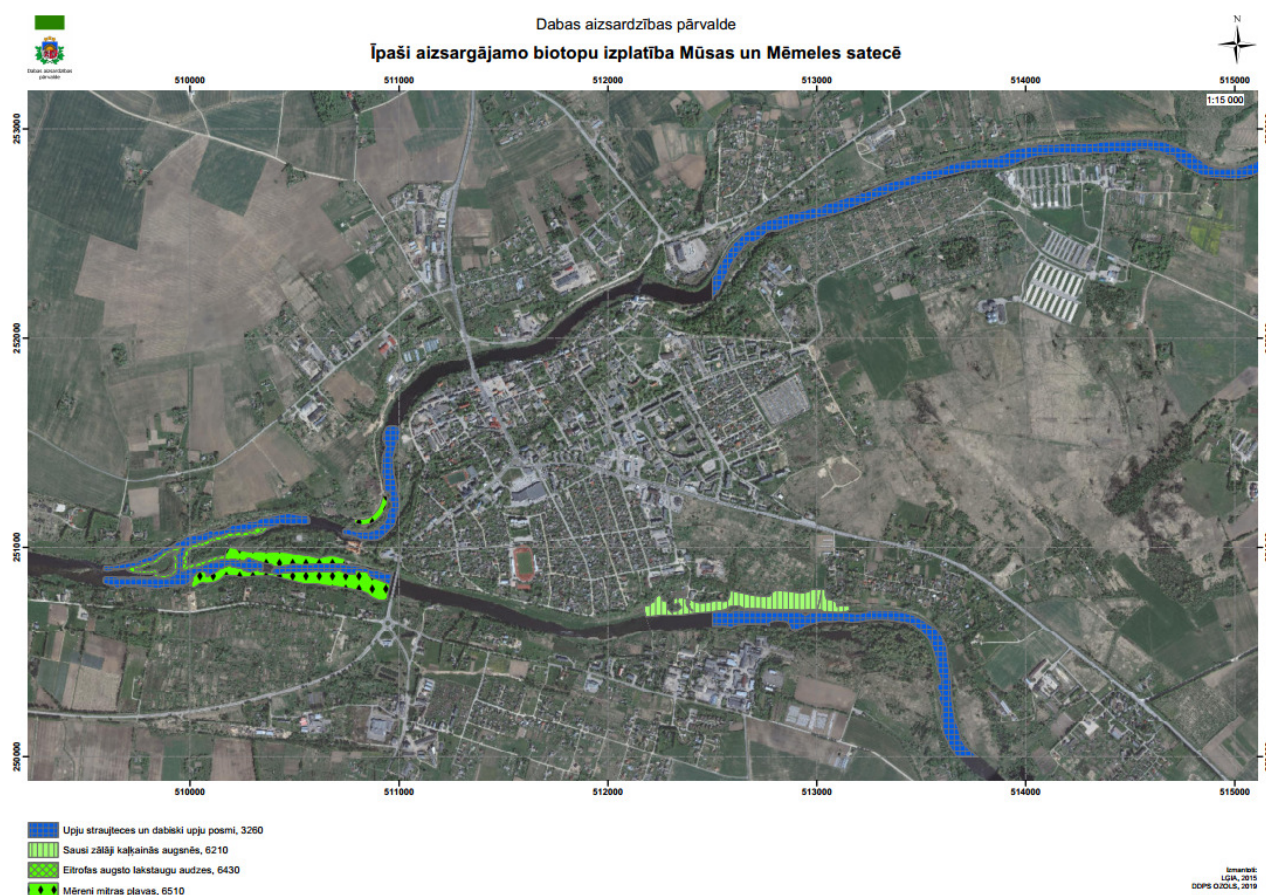
Bauskas pilsētas un novada teritorijā atrodas dabas parks „Bauska”. Lieguma kopējā platība ir 1079 ha, ko veido palieņu pļavu platības abos Mūsas, Mēmeles un Lielupes krastos. Dabas parks ir dibināts 2004.gadā, lai apvienotu atsevišķus vērtīgus dabas pieminekļus (Bauskas dolomītu atsegumus, atsegumus pretī Mūsas un Mēmeles satekai, Jumpravas dolomītu atsegumus, Ziedoņu dolomīta atsegumus) un saglabātu neskartu Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmu, kā arī Lielupes kultūrainavu. Bauskas dabas parks ir nozīmīgākā vieta ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopa - kaļķiežu atsegumi - saglabāšanā Latvijā, kas ir aizsargājams biotops arī Latvijā. Teritorijā atrodas arī nozīmīga upes nēģu un vimbu nārsta vieta un vairāki Latvijā īpaši aizsargājami biotopi (BEF, 2007).

Dabas parka zonā ietilpst Bauskas pils pussalas teritorija un dabas parka daļa Mēmeles labajā krastā, bet dabas lieguma zonā ietilpst Mūsas un Mēmeles upes, un Mūsas kreisā krasta palienes pļavas. Dabas parks ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā. Dabas parkam izvirzītie ilgtermiņa (ideālie) aizsardzības mērķi ir aizsargāt dabas parka "Bauska" dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, saglabājot tā ainavisko struktūru, kā arī biotopu un sugu daudzveidību, un veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskās intereses.

Atsevišķas dabas parka teritorijas Mūsas un Mēmeles palienēs - aktīvi izmanto Bauskas pilsētas iedzīvotāji kā atpūtas un makšķerēšanas vietas. Labiekārtoto atpūtas vietu un infrastruktūras trūkums izraisa paaugstinātu un nekontrolētu antropogēno slodzi. Dabas parkā "Bauska"

makšķerēšanu organizē Bauskas Mednieku un makšķernieku biedrība. Licencētās makšķerēšanas ilgums vimbām ir pusotru mēnesi.

Atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” pieejamajai informācijai, Mūsas un Mēmeles sateces teritorijā atrodas biotopi 3260 “Upju straujteces un dabiski upju posmi”, 6210 “Sausi zālāji kaļķainās augsnēs”, 6430 “Eitrofas augsto lakstaugu audzes”, 6510 “Mēreni mitras pļavas”, 35 punktveida sugu atradnes un 4 laukumveida sugu atradnes. Mūsas un Mēmeles krastos sastopamie zālāju biotopi pētāmajā teritorijā ir nozīmīga barošanās vieta vairākām aizsargājamām putnu sugām, upes tuvumā sastopamas arī vismaz septiņās sikspārņu sugas. Dabas parkā ietilpstošajiem upju posmiem ar piegulošajiem palieņu zālājiem noteikta Dabas lieguma zona, skatīt 2.1.1. attēlu.

2.1.1. attēls. Īpaši aizsargājamo biotopu izplatība Mūsas un Mēmeles satecē
(Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols).

Teritorijā izveidots viens upju straujteču posmu mikroliegums Akmeņu sakopojumi upēs un Upes nēģis, kurā atrodas biezas perlamutrenes *Unio crassus* un platspīļu upesvēža *Astacus astacus* sugu dzīvotnes laukumi un atradnes, un divi Karbonātisku pamatiežu atsegumu mikroliegumi pussalas teritorijā Mūsas labajā un Mēmeles kreisajā krastā. Virs tiem, nogāzes augšdaļā, atrodas cilindriskā tuntuļgliemeža *Truncatellina cylindrica* sugu dzīvotnes laukumi un atradnes, kas ir viena no retajām vietām Latvijā, kur tas sastopams, kā arī atrodama mūru sīkpaparde *Asplenium ruta-muraria*, (ierakstīta Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā un Latvijas Sarkanās grāmatas 1.kategorijā), trejzobu akmeņlauzīte *Saxifraga tridactylites*, maurloks *Allium schoenoprasum*. Upju tuvumā sastopamas vismaz septiņas sikspārņu sugas – natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, ziemeļu

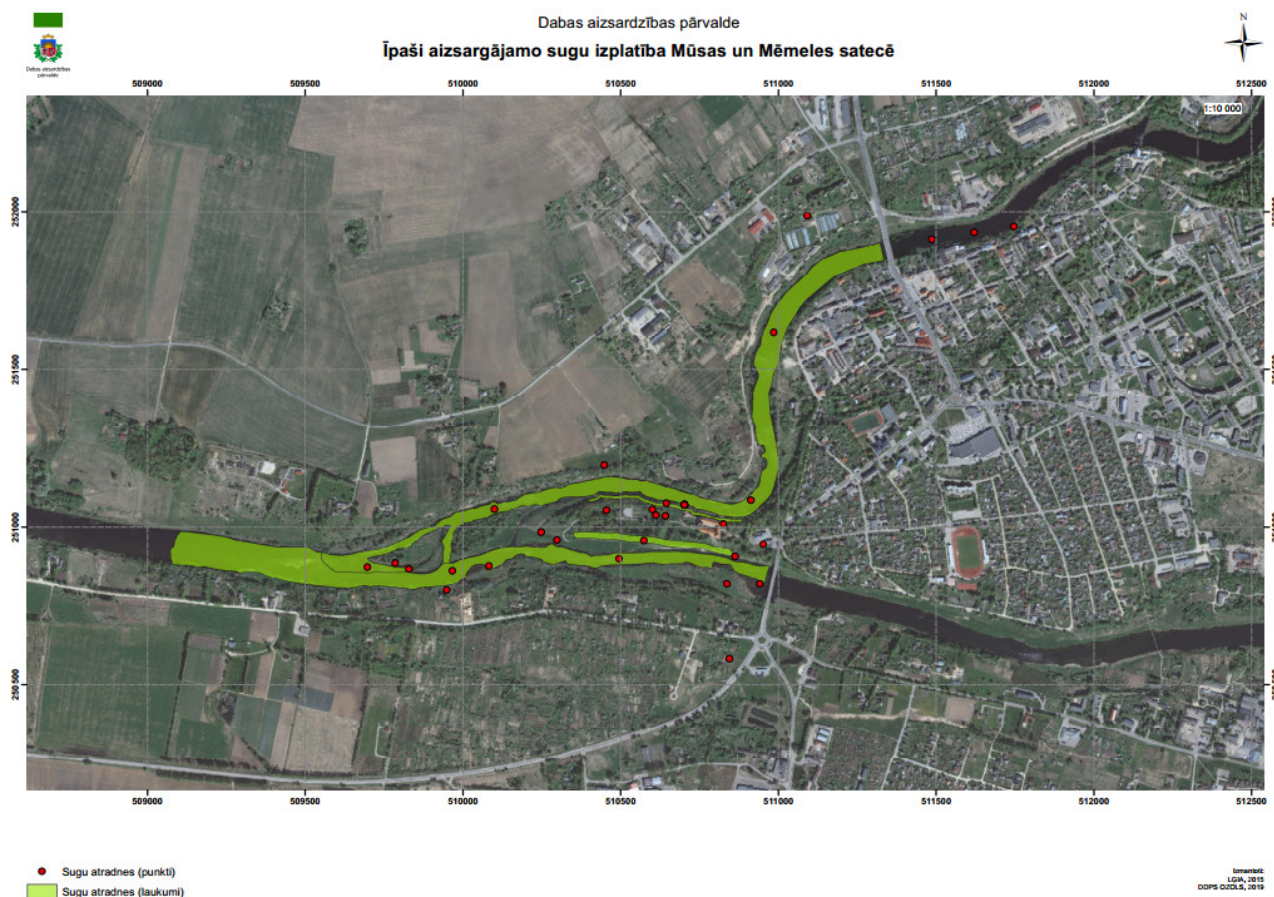
sikspārnis *Eptesicus nilssoni*, dīķu naktssikspārnis *Myotis dasycneme*, ūdeņu naktssikspārnis *Myotis daubentoni*, rūsģanaiss vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus* un pundursikspārnis *Pipistrellus pipistrellus*, kā arī vairāki desmiti aizsargājamo putnu sugu (Ozols, Bez.dat.). Visas Latvijā un Eiropā sastopamās sikspārņu sugas ir aizsargājamas. Biezā perlamutrene ir iekļauta ES direktīvas 92/43/EEC II un IV pielikumā, Latvijas Sarkanās grāmatas 2. kategorijā (sarūkošās sugas), kā arī Latvijas aizsargājamo dzīvnieku sarakstā. Platspīļu upesvēzis ir iekļauts ES direktīvas 92/43/EEC V pielikumā, Latvijas Sarkanās grāmatas 3.kategorijā (retās sugas), kā arī Bernes konvencijas (1979) III pielikumā. Upes nēģis *Lampetra fluviatilis* ir iekļauts ES direktīvas 92/43/EEC HD, II, V pielikumā, Bernes konvencijas (1979) III pielikumā, kā arī tā ir suga, kurai veidojami mikroliegumi, skatīt 2.1.2. attēlu.

Saimnieciskās darbības ierobežojumus Bauskas pilsētas teritorijā ietilpstošajā dabas parks „Bauska”. nosaka 2008.gada 06.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.827 “Dabas parka “Bauska” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kuros uzskaitīta virkne Dabas lieguma zonā aizliegto darbību, kā piemēram (MK not. Nr.827, 2008):

- “7.1. ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves, kā arī piesārņot vidi ar atkritumiem, uzglabāt atkritumus tiem neparedzētās vietās un dedzināt atkritumus;
- 7.2. dedzināt sauso zāli un niedres;
- 7.3. pārvietoties ar ūdens motocikliem;
- 7.4. 10 metru platā joslā gar Mūsu, Mēmeli un Lielupi dabas parka teritorijā aizliegta pļavu uzāršana, kultivēšana vai citāda iznīcināšana un pārveidošana, izņemot platības, kas jau ir apstrādātas atbilstoši labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem, un platības ar ierīkotu zālienu;
- 7.8. aizsegt skatus uz raksturīgajiem ainavas elementiem un vērtībām, kas noteiktas šo noteikumu 1.pielikumā (ainaviski nozīmīgi skati, skatu punkti), būvējot jaunas būves, izņemot būvniecību neitrālajā zonā;
- 7.9. stādīt kokaugus (izņemot meža atjaunošanu), kas aizsegs skatu no skatu punktiem uz vēstures, kultūras un ainavas vērtībām, kas noteiktas šo noteikumu 1.pielikumā (ainaviski nozīmīgi skati, skatu punkti), izņemot kokaugu stādīšanu neitrālajā zonā.”

Dabas parka “Bauska” dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika posmam no 2007. – 2019.gadam, lai saskaņotu dabas aizsardzības, rekreācijas un reģiona attīstības intereses, nodrošinot teritorijas vērtību saglabāšanu un izveidošanas mērķu sasniegšanu. Saskaņojot intereses, prioritāte ir dabas aizsardzība (BEF, 2007).

Dabas aizsardzības pārvaldes noteiktos ierobežojumus ir būtiski ņemt vērā plānojot konkrēto teritoriju izmantošanu. Šo biotopu uzturēšanai un apsaimniekošanai Dabas aizsardzības pārvalde NAT-PROGRAMME projekta ietvaros 2017. gadā ir sagatavojusi ES nozīmes biotopu aizsardzības un apsaimniekošanas vadlīnijas, kurās sniegtas norādes aizsargājamo biotopu apsaimniekošanai, lai nodrošinātu tiem labvēlīgas aizsardzības statusu un tajos dzīvojošo sugu ekoloģiskās prasības (DAP, 2017).

2.1.2. attēls. Īpaši aizsargājamo sugu izplatība Mūsas un Mēmeles satiecē
(Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols).

Saskaņā ar esošo situāciju un minētajām vadlīnijām piemērotākās darbības Mūsas un Mēmeles sateces teritorijā esošo biotopu apsaimniekošanai būtu (DAP, 2017):

- Biotopam “Upju straujtecēs un dabiski upju posmi” - aizauguma ar ūdensaugiem regulēšana atbilstoši upes piesārņojuma līmenim, upes tipam un aizauguma pakāpei, lai atjaunotu dabiska aizauguma apmērus, samazinātu virsūdens augāja vienveidību un sistēmā uzkrāto augu barības vielu daudzumu, kā arī iznīcinātu virsūdens augu sakņu sistēmas izveidoto velēnu un atjaunotu gruntis un dabisko caurteci.
- Biotopam “Eitrofas augsto lakstaugu audzes” - ekspansīvo un invazīvo augu sugu ierobežošana un eitrofikācijas seku samazināšana, iznesot papildu barības vielas no biotopa ar pļaušanu vai ganišanu. Dabiskos upju posmos lielākā problēma, kas jārisina, ir eitrofikācijas ietekme uz biotopu, kā ietekmē samazinās biotopa sugu daudzveidība un palielinās ekspansīvo sugu daudzums. Biotopa aizsardzības stāvokļa uzlabošana iespējama tikai tad, ja tiek samazināts upju piesārņojums, tāpēc biotopa atjaunošana ir jāskata kompleksi saistībā ar upju biotopu atjaunošanu.
- Biotopam “Mēreni mitras pļavas” - ikgadēja pļaušana vienu vai divas reizes sezonā, sienu savācot, lai novērstu aizaugšanu ar krūmiem, biezas kūlas veidošanos, un palielinātu augu sugu daudzveidību. Uzturēšana nepieciešama visām labvēlīgā aizsardzības stāvoklī esošām mēreni mitrām pļavām.

Plānojot aktivitātes pilsētas mērogā, kas ietekmē ekoloģiskos apstākļus, jāņem vērā īpaši aizsargājamās teritorijas novada mērogā un veidojamas tematiskas un izglītojošas sasaistes par dabas vērtībām Latvijā, Zemgalē un Bauskas novadā un pilsētā.

3. HIDROLOĢIJA UN ŪDENS RESURSU KVALITĀTE

3.1. Lielupes baseina upju hidroloģiskais raksturojums

Saskaņā ar Civillikuma 1. pielikumu Bauskas pilsētas administratīvajā teritorijā ir šādu publisko upju posmi – Lielupe (~0,2 km), Mūsa (~3,7 km) un Mēmele (~4,2km) (Civillikums, 1992).

Lielupes upju baseinu apgabals (Lielupes UBA) atrodas Latvijas centrālajā daļā un aizņem 8849 km² jeb 13,7 % no Latvijas teritorijas. Kopējā Lielupes upju baseinu apgabala platība ir 17 600 km², no tās aptuveni puse ir Lietuvas teritorijā (LVĢMC, 2015).

Lielupe (Saskaņā ar Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam sniegto informāciju, posma kods L143 (LVĢMC, 2015)).

Lielupe ir lielākā Zemgales upe, caurteces ziņā otra lielākā Latvijas upe aiz Daugavas. Par Lielupes sākumu uzskata Mūsas un Mēmeles sateces vietu lejpus Bauskas pils, šeit vidējais upes ūdens līmenis ir 11 metri virs jūras līmeņa. No šīs vietas virzienā uz upes grīvu Lielupes kritums ir 5 – 10 cm/km. Upes dziļums augštecē daudzviet ir tikai apmēram 1m (LVĢMC, 2015). Mazūdens periodā Lielupes notece ievērojami samazinās.

Bauskas pilsētas tuvumā daudz ieplūdu no nelielām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI), sateces baseina augštecē samērā intensīva lauksaimnieciskā darbība. Daļa upes augšteces posma atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā (ĪADT) "Bauska".

Balstoties uz apsekojumos iegūto informāciju par esošo situāciju, plānotajiem un realizētajiem attīstības projektiem publisko ūdeņu teritoriju tiešā tuvumā, kā arī vērtējot pēdējo gadu tendences publisko ūdeņu teritoriju izmantošanā, arī Bauskā kopumā novērojama tendence, ka publisko ūdeņu akvatorijas un krastmalu, t.i., piegulošo teritoriju izmantošana kļūst arvien intensīvāka.

Mūsa (Saskaņā ar Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam sniegto informāciju, posma kods L176 (LVĢMC, 2015)).

Mūsa ir viena no Lielupes satekupēm, kas sākas Lietuvas teritorijā. Latvijas teritorijā upe plūst 24 km garumā, no kuriem 6,6 km tā ir robežupe. Upe izveidojusi līdz 15m dziļu ieleju. Upes krasti kļūst stāvāki tuvāk Bauskai, veidojas pamatiežu - dolomītmergēļu un dolomītu atsegumi.

Kritums Latvijas teritorijā 5 m, vidēji 0,25 m/km. Raksturīgi samērā agri un strauji pali pavasaros, kā arī ievērojamas caurplūduma atšķirības starp vasaras minimālo un palu apjomu (LVĢMC, 2015) (Liepiņš, 2019). Bauskas pilsētas teritorijā ietilpst ~3,7 km garš upes posms.

Upes sateces baseinā pārsvarā dominē lauksaimnieciskā aktivitāte, tādēļ novērojams paaugstināts piesārņojums ar slāpekļa un fosfora savienojumiem gan no lauksaimnieciskās darbības, gan ieplūdēm no Bauskas pilsētas un atsevišķām mazajām NAI.

Upes apkārtnē atrodas arī vairāki piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā (PPPV) uzskaitīti objekti. Daļa upes lejteces posma atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā (ĪADT) "Bauska" (LVĢMC, 2015) (LVĢMC, 2019). Saskaņā ar Veselības Inspekcijas datiem, Bauskas pilsētas teritorijā upē ierīkota neoficiāla peldvieta. (Veselības inspekcija, 2019).

Mēmele (Saskaņā ar Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam sniegto informāciju, posma kods L159 (LVĢMC, 2015)).

Mēmele ir viena no Lielupes satekupēm, kas sākas Lietuvas teritorijā. Latvijas teritorijā upe plūst apmēram

40 km garumā, lejtecē tā 76 km ir Latvijas — Lietuvas robežupe. Vidusdaļā tek pa dziļu ieleju. Latvijas teritorijā kritums 60 m, augštecē vietām līdz 3,3 m/km (Liepiņš, 2019) (LVĢMC, 2015). Bauskas pilsētas teritorijā ietilpst ~ 4,2km garš upes posms.

Upes sateces baseinā pārsvarā dominē lauksaimniecības zemes kā arī atsevišķas mežu platības. Novērojama lopkopības (dzīvnieku ferma), kā arī Bauskas pilsētas, augstāk arī Brunavas un Jaunsauls ciemu ietekme. Ir monitoringa stacija „Mēmele, grīva”. Kvalitāte ir vidēja (pēc 2014. g. datiem, bentoss, periodiski arī biogēni). Nepieciešams saskaņot monitoringu starp šo un monitoringa staciju uz robežas, lai noteiktu Lietuvas ietekmi. Daļa upes lejteces posma atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā (ĪADT) “Bauska” (LVĢMC, 2015) (LVĢMC, 2019). Saskaņā ar Veselības Inspekcijas datiem, Bauskas pilsētas teritorijā upē ierīkota neoficiāla peldvieta. (Veselības inspekcija, 2019)

3.2. Upju ekoloģiskais stāvoklis

Dabai, cilvēkiem, kā arī saimnieciskajai darbībai ir nepieciešams labas kvalitātes ūdens. Lai nodrošinātu ūdens ekosistēmu stabilitāti un normālu funkcionēšanu, kā arī ūdenī dzīvojošajiem un to patērējošajiem organismiem būtu barība un nepieciešamās dzīvotnes, vajadzīgs ūdenstilpju stāvoklis, tuvs dabiskajam.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (Ūdeņu struktūrdirektīva) prasībām, ūdensobjektu kvalitātes kopvērtējums ir noteikts pēc fizikāli ķīmiskajiem un bioloģiskajiem rādītājiem, kur noteicošais ir bioloģisko kvalitātes elementu novērtējums.

Lielupes upju baseinu apgabals ir pakļauts ievērojamiem pārrobežu piesārņojuma riskiem, jo Lietuvas teritorijā atrodas intensīvi izmantotas lauksaimniecības zemes, kā arī dažādi potenciālus piesārņojuma draudus radoši infrastruktūras objekti. Mazajās un straujajās upju augštecēs kaimiņvalsts teritorijā kultūraugu neizmantotās augu barības vielas un pesticīdu atliekas ātri pārvietojas, kamēr lēni plūstošajās un skābekļa trūkumu izjūtošajās upju lejtecēs Latvijā šis piesārņojums uzkrājas. Diemžēl piesārņojuma ilgstošā akumulācija reti ļauj noteikt konkrētus piesārņojuma avotus augštecē. Šo risku mazina fakts, ka Lietuvas Republika ir ES dalībvalsts, un tai ir saistoši ES tiesību akti, kā arī samērā laba pārrobežu informācijas apmaiņa. Tāpēc ir aktuāli turpināt attīstīt abu valstu sadarbību gan ūdeņu apsaimniekošanas plānošanā, gan kopīgu pasākumu īstenošanā (LVĢMC, 2015).

Lielupes apgabals veido lielāko Latvijā noteiktās nitrātu jutīgās teritorijas daļu, kurā ietilpst Babītes, Mārupes, Jelgavas, Olaines, Ozolnieku, Ķekavas, Iecavas, Vecumnieku, Bauskas, Rundāles, Dobeles, Auces un Tērvetes novadu administratīvās teritorijas. Lai novērtētu ūdeņu kvalitāti upju baseina apgabala teritorijā, ik gadu valsts piešķirtā finansējuma robežās tiek veikts ūdeņu stāvokļa monitorings, ko iekšzemes ūdensobjektos nodrošina LVĢMC. Zivju apsekojumus veic institūts BIOR, savukārt oficiālo peldvietu ūdeņu monitoringu īsteno Veselības inspekcija.

LVĢMC ir izveidojis Virszemes ūdeņu novērojumu tīklu, lai nodrošinātu visaptverošu informāciju par virszemes, tai skaitā piekrastes un pārejas, ūdeņu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti. Bauskas pilsētā novērojumu stacijas atrodas Mūsā un Mēmelē. Ikvienam interesantam ir iespējams iepazīties ar faktiskajiem novērojumu datiem LVĢMC tīmekļa vietnē www.meteo.lv, sadaļā *Novērojumi / Virszemes ūdens*.

Saskaņā ar Ūdeņu struktūrdirektīvas ieviešanā izmantoto metodiku (LVĢMC, 2015), ūdeņu ekoloģisko kvalitāti novērtē pēc bioloģiskajiem, fizikāli ķīmiskajiem un hidromorfoloģiskajiem kvalitātes elementiem, kuriem, atbilstoši novirzes pakāpei no dabiskajiem apstākļiem, ir izstrādāts dalījums piecās ekoloģiskās kvalitātes klasēs (augsta, laba, vidēja, slikta un ļoti slikta). Pieejamie monitoringa dati liecina, ka Mūsas un Mēmeles ūdeņu ekoloģiskā kvalitāte jaunākajos novērtējumos, kas veikti 2018.gadā, atbilst vidējai ekoloģiskai kvalitātei, taču 2016.gadā kvalitāte ir bijusi slikta. Galvenie ietekmējošie faktori ir paaugstinātas slāpekļa savienojumu koncentrācijas un eitrofai videi raksturīgas makrofītu sabiedrības veģetācijas sezonā, kas sekmē arī strauju upju aizaugšanu. Nozīmīgākie nozares, kas, saskaņā ar Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2016.-2021.gadam izstrādes gaitā veikto analīzi, rada nozīmīgas slodzes uz virszemes ūdeņiem Mūsas un Mēmeles lejtecē ir (LVĢMC, 2015):

- lauksaimniecība – punktveida un izkliedētais piesārņojums (biogēno vielu notece no lauksaimniecības zemēm, kūtsmēsļu novietnēm), kā arī hidromorfoloģiskā ietekme dēļ melioratīvajām darbībām;
- komunālais sektors (mājsaimniecības) – punktveida un izkliedētais piesārņojums (notekūdeņu radītājs piesārņojums ar biogēnām vielām);
- mežsaimniecība – izkliedētais piesārņojums (biogēno vielu notece dēļ kailcirtēm un melioratīvajām darbībām), kā arī melioratīvo darbību hidromorfoloģiskā ietekme.

Atbilstoši MK 2011.gada 31.maija noteikumiem Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" Lielupes un Mūsas posmi, kuri atrodas Bauskas pilsētas teritorijā ir noteikti kā riska ūdensobjekti, t.i. ūdensobjektiem ir risks nesasniegt noteikto vides kvalitātes mērķi (MK not. Nr.418, 2011). Kā galvenais riska faktors Lielupei ir definēts punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni), izkliedētais piesārņojums un plūdu risks, Mūsai - izkliedētais piesārņojums, pārrobežu piesārņojums un plūdu risks. Lai veicinātu Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto mērķu sasniegšanu riska ūdensobjektos, izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus Eiropas Savienības finansējuma un citu finanšu instrumentu piesaistei un izmantošanai, tajos iekļauj pasākumus, kas ļauj kvantitatīvi samazināt negatīvo ietekmi uz riska ūdensobjektiem.

Lai sekmētu minēto ūdeņu piesārņojuma problēmu risināšanu un mazinātu piesārņojuma radītās sekas, nepieciešams īstenot integrētu ūdeņu aizsardzības politiku, kas aptver visus sektorus, kas rada būtisku piesārņojuma (īpaši slāpekļa un fosfora) slodzi uz ūdensobjektiem. Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna Pasākumu programmā (UBA plāna VIII pielikums (LVĢMC, 2015)) apkopota informācija par pasākumiem ūdeņu stāvokļa uzlabošanai, kādi nepieciešami labas ūdeņu kvalitātes sasniegšanai. Pasākumu programma ietver pamata un papildu pasākumus, kuri būs jāievieš gan slodžu radītājiem (dažādām tautsaimniecības nozarēm), gan ūdeņu apsaimniekotājiem (atbildīgajām institūcijām), gan jebkuram ūdens resursu lietotājam. Katrā ūdensobjektā darāmais atšķiras gan pēc satura, gan pēc sagaidāmajiem rezultātiem. Pasākumu programmā iekļauti pamata un papildu pasākumi, kuru īstenošanai nepieciešamie finansiālie

līdzekļi atsevišķos gadījumos ir paredzēti dažādos finanšu instrumentos un atbalsta programmās, tomēr, daļā gadījumu, finansējums jārod ūdens lietotājiem un apsaimniekotājiem.

Ūdensaugi ir nozīmīga ūdens organismu grupa. Tie ir ne tikai citu ūdens organismu dzīvotnes un paslēptuves, bet arī barība. Uzņemot ūdenī izšķīdušās augu barības vielas un veidojot augu zaļo masu, ūdensaugi piedalās upes pašattīrīšanās procesos. Taču, tiem savairojoties lielos apmēros, tiek kavētas upes pamatfunkcijas – vielu un enerģijas transports.

Dabisks upes aizaugums ar ūdensaugiem nekad nepārsniedz 30%. Augsnē esošie fosfora un slāpekļa savienojumi, nokļuvuši ūdens vidē, palielina biogēnu slodzi un veicina ūdensaugu pastiprinātu attīstību dabiskai upei neraksturīgos apmēros. Upes gultnei pārmēru aizaugot ar ūdensaugiem, tiek bremsēta ūdens plūsma, ūdens līmenis paaugstinās, un, samitrinot zemākās upes piekrastes daļas, tiek veicināta pastiprināta augu barības vielu ieskalošanās upē. Ja upes aizaugums ar ūdensaugiem ir > 30% no upes spoguļvirsmas, ir jāveic ūdensaugu aizauguma samazināšana, kas ir vairāku secīgi veiktu aktivitāšu komplekss:

- ūdensaugu zaļās masas pagaidu uzglabāšanas vietu izvēle un iekārtošana;
- ūdensaugu izpļaušana;
- izpļautās ūdensaugu masas izcelšana no upes;
- no upes izņemtās ūdensaugu zaļās masas novietošana kompostēšanas vietā.

Darbu efektivitāte ir mazāka, jo upē paliek ūdensaugu saknes. Tāpēc nākamajā veģetācijas sezonā, kaut arī mazākos apjomos, ūdensaugi atjaunosies, un izpļaušanai ir īslaicīgāks efekts. Lai panāktu lielāku apsaimniekošanas efektivitāti un kavētu ūdensaugu ataugšanu, vienas veģetācijas sezonas laikā ūdensaugi ir jāizpļauj vairākkārt, divas līdz trīs reizes. Ūdensaugu izpļaušana ir daudz efektīvāka, ja to kombinē ar sakņu izvākšanu, ko dara ar atbilstoši aprīkotu traktoru. Lai iznīcinātu ūdensaugu sakņu sistēmu, izkustinātu uzkrājušos sedimentu slāni un nodrošinātu to pakāpenisku izskalošanos, upes gultne ar noteiktiem laika intervāliem vairākas reizes ir jāuzjirdina. Pēc katras šādas irdināšanas, kad straume ir aizskalojusi nogulu virsējo slāni, pieejamāki kļūst dziļākie ar sakņu sistēmu nostiprinātie sanešu slāņi. Pēc iespējas lielāki sakneņu apjomi no upes ir jāizvāc, lai leļpus pārtīrīšanas vietas neveidotos sakneņu masas sablīvējumu un tiktu samazināti kopējie ūdenī esošās augu masas apjomi.

Normatīvajos aktos ir ieteikts ūdensaugu pļaušanu veikt virzienā pret straumi, tā nodrošinot uzduļķojuma noskalošanos un gultnes pārredzamību. Pļaujot augšup pa straumi, augi veido izklienātu masu. Lai to savāktu ūdens vidē, ir nepieciešams papildu darbaspēks. Dažkārt īsos, dažus desmitus metrus garos, upju posmos ūdensaugus efektīvāk ir pļaut virzienā lejup pa straumi. Pļaujot lejup pa straumi, nopļautie ūdensaugi uzpeld ūdens virspusē, ieķeras vēl nenopļautajos augos, un tos var savākt un izcelt krastā.

Peldvietu ūdeņi

Saskaņā ar Veselības Inspekcijas datiem, Bauskas pilsētas teritorijā Mūsā un Mēmelē ierīkotas neoficiālas peldvietas (Veselības inspekcija, 2019). Pateicoties pašvaldību darbībai, arī neoficiālās peldvietas bieži tiek atbilstoši apsaimniekotas, labiekārtotas un tajās tiek nodrošinātas higiēnas prasības. Vairākās no tām peldsezonas laikā pašvaldības par saviem līdzekļiem arī organizē ūdens kvalitātes pārbaudes, kuru rezultātus apkopo Veselības inspekcija, sniedzot arī slēdzieni par atļauju peldēties. Analizējot Veselības inspekcijas mājas lapā publicētos datus, konstatējams, ka 2017.gada

jūlijā Mūsā un Mēmelē, kā arī 2018.gada jūlijā Mūsā konstatētas paaugstinātas patogēnu koncentrācijas, kas liecina par potenciālu eitrofikācijas, antropogēnā piesārņojuma, piemēram, neattīrītu notekūdeņu iepludināšanas, apmeklētāju personīgās higiēnas neievērošanas, u.c. ietekmi. Svarīgi ir arī turpmāk sekmēt peldvietu apsekošanu un apsaimniekošanu, lai ūdens kvalitāte peldvietās nepasliktinātos, jo atpūtas sezonā peldvietas tiek intensīvi apmeklētas.

3.3. Plūdu risks

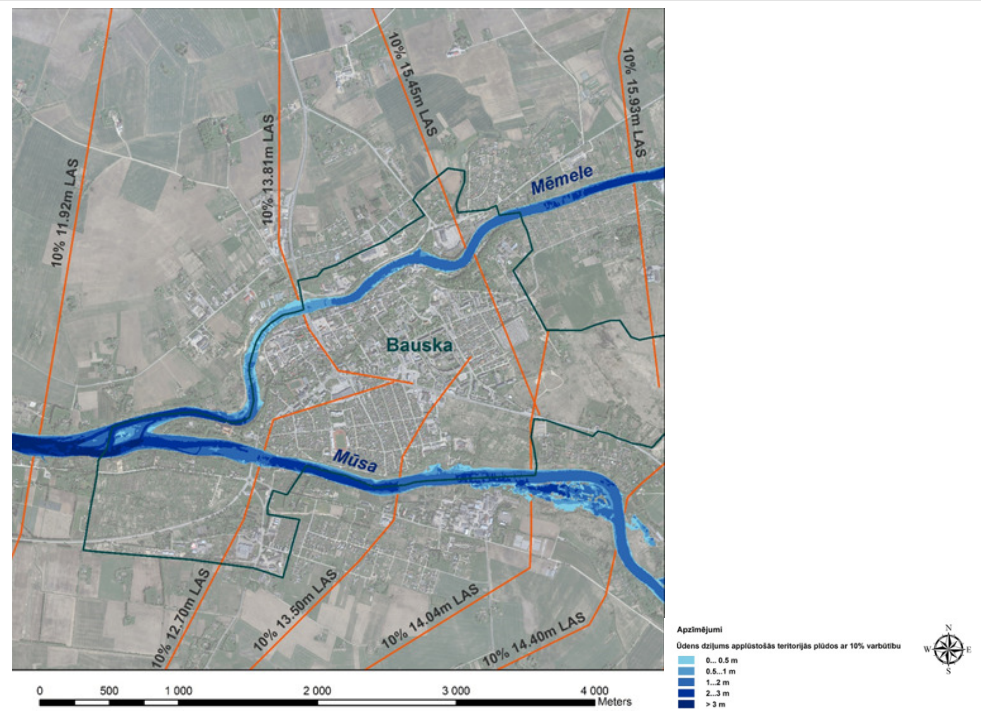
Lielupes upju baseinu apgabalam ir izteikts hidrogrāfiskais tīkls un salīdzinoši biezs mazo upju tīkls, no kurām lielākā daļa ir potamāla tipa upes ar straumes ātrumu līdz 0.5 –1.5 metri sekundē. Upju un ezeru hidroloģiskais režīms raksturojas ar augstiem pavasara paliem, vasaras-rudens lietus plūdiem un vasaras un ziemas mazūdens periodiem, kas bieži tiek pārtraukti ar atkušņiem (LVĢMC, 2015).

Lielupes baseina plašas teritorijas bieži pārplūst, tas saistāms ar upes baseina ģeoloģisko uzbūvi un lēzenajiem krastiem, tāpēc to varētu atzīmēt kā vienu no plūdu apdraudētākajiem upju baseiniem Latvijā gan pavasara palu, gan lietus uzplūdu periodos. Ja pavasara procesā notiek strauja sniega kušana, ko papildina nokrišņi lietus veidā plūdi ir praktiski neizbēgami. Vasarās upes bieži ir aizaugušas ar ūdensaugiem, kas būtiski samazina tās šķērsriezuma laukumu un caurplūdumu. Tātad intensīvi un / vai ilgstoši lietusgāžu periodi praktiski vienmēr izraisīs plašus teritoriju applūdumus. Bieži ledus sastrēgumu rezultātā palu maksimumam ir vairāki celšanās un krišanās periodi, palu līmeņa celšanās dažādos posmos ir dažāda. Ledus iešana Lielupē saistīta ar ledus sastrēgumiem, pirmie parasti izveidojas pie Bauskas, bet tie parasti nav sevišķi bīstami.

Atbilstoši Plūdu Direktīvas (2007/60/EK) prasībām attiecībā uz Plūdu riska teritoriju noteikšanu, upes Bauskas pilsētas un Bauskas novada teritorijā ir noteiktas kā Pārējās plūdu riska teritorijas Lielupes upju baseina apgalā (LVĢMC, 2015).

Bauskas pilsētas teritorija ir pakļauta plūdu riskam, kas tiek saistīts ar pavasara paliem sniega kušanas un lietus dēļ. Mēmeles palu līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Bauskas pilsētas teritorijā ir no 12.35 m LAS līdz 15.72 m LAS. Mūsas palu līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Bauskas pilsētas teritorijā ir no 12.15 m LAS līdz 14.05 m LAS. Lielākoties applūst Mūsas un Mēmeles lejtece, kā arī Mūsas augštece, skatīt 3.3.1. attēlu.

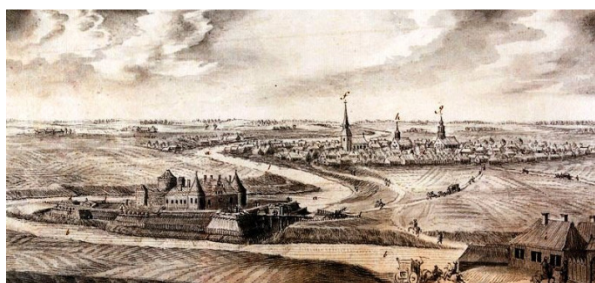
Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānā 2016.-2021.gadam nav speciāli Bauskas pilsētas teritorijai plānotu preTmPūdu pasākumu.

3.3.1. attēls. Mūsas un Mēmeles palu līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Bauskas pilsētas teritorijā (LVĢMC).

4. KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA IZVĒRTĒJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ

Līdz mūsdienām saglabājušos kultūrvēsturisko objektu stāsti sniedzas līdz pat 15. gadsimtam tālā pagātnē, kad sāka būvēt Bauskas pili kā Livonijas ordeņa robežcietoksni cīņām pret Lietuvu. Tolaik Bauska bija plašas apkārtnes administratīvais un tirdzniecības centrs. Līdzās Bauskas pilij izveidojās apmetne - Vairogmiests. Kurzemes un Zemgales hercogistes laikā pirmais hercogs Gothards Ketlers pavēlēja likvidēt Vairogmiesta apbūvi un vietu jaunam miestam ierādīja tagadējās vecpilsētas teritorijā. Ielu plānojums šeit ir saglabājies no 16. un 17. gadsimta mijas. Šajā laikā, 1609.gadā, Bauskai piešķirts pilsētas statuss. Industrializācijas laikā līdz ar pāreju no lauksaimniecības uz rūpniecību un ražošanu, 19. gadsimta otrajā pusē izveidojās daudzas modernas fabrikas - Lohdinga alus brūzis Mēmeles krastā un citi mazāki uzņēmumi. Mēmeles upe 20.gadsimtā izmantota baļķu pludināšanai uz kokzāģētavām Bauskā, Jelgavā un Rīgā, skatīt 4.1. un 4.2. attēlu.

4.1.attēls. Bauska, 18. gs.
(bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture)

4.2. attēls. Baļķu pludināšana, 20. gs.
(bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture)

Kultūras pieminekļi Bauskā pēc tipoloģijas iedalāmi trīs grupās:

- arheoloģija - Bauskas viduslaiku pils;
- arhitektūra - Bauskas pilsdrupas ar parku, Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu, Dreņģeru iebraucamā seta, Rātsnams, Kinoteātris, Zirgu pasts, Dzīvojamā ēka ar veikalu;
- pilsēt būvniecība - Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs.

Kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanas un novērtēšanas iedalījums TMP ietvaros, tiek sniegta atbilstoši Zemgales reģionālās ainavas un zaļās infrastruktūras plānam, kur izdalīti 5 novērtējuma kritēriji:

- Nr.1 - valsts un vietējas nozīmes aizsardzības piemineklis - institūciju apzinātie un novērtētie pieminekļi;
- Nr.2 - nozīmīgs ainavas vizuālais elements - kultūrvēsturiski elementi, kas paaugstina ainavas vizuāli estētisko vērtību;
- Nr.3 - tūrisma resurss - daļa no tūrisma sektora (teritoriālās sasaistes);
- Nr.4 - vietas attīstības resurss - ir vietas sociāls un/vai ekonomisks potenciāls;
- Nr.5 - nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma ainava - koncentrējušās / saglabājušās ainavas struktūra.

Valsts un vietējas nozīmes pieminekļi

Latvijā Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde īsteno valsts politiku un kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti. Bauskā atrodas seši valsts nozīmes kultūras mantojuma sarakstā iekļauti pieminekļi (Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, Bauskas viduslaiku pils, Bauskas pilsdrupas ar parku, Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu, Dreņģeru iebraucamā sēta, rātsnams) un trīs vietējas nozīmes kultūras pieminekļi (kinoteātris, zirgu pasts, dzīvojamā ēka ar veikalu). Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde nosaka kultūras pieminekļu aizsargjoslas un aizsardzības prasības.

Nozīmīgi ainavas vizuālie elementi

Elementi, kas paaugstina ainavas vizuāli estētisko vērtību un uz tiem attiecināmi atsevišķi jautājumi attiecībā uz teritorijas apsaimniekošanu. Lokālā un nacionālā mērogā nozīmīgi kultūrvēsturiski objekti, kam nepieciešama atbilstoša apsaimniekošanas ir Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, Bauskas viduslaiku pils, Bauskas pilsdrupas ar parku, Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu un Rātsnams. Pārvietojoties pa pilsētas galvenajiem ceļiem, ļoti pamanāmi objekti ir kinoteātris un Sv. Georgija pareizticīgo baznīca, kas veido priekšstatu par Bausku. Kinoteātrim ir potenciāls paaugstināt ainavas vizuālo kvalitāti.

Tūrisma resursi

Par tūrisma resursu uzskatāmi kultūras mantojuma objekti, ko Bauskas pilsēta definējusi par tūrisma objektiem, un objekti, kas piedāvā tūrisma pakalpojumus, piemēram, velosipēdu noma. Pašlaik tūrisma objekti piedāvā tādus tūrisma pakalpojumus, kā ēdināšana, funkcionē kā muzejs un nodrošina ekskursijas. Kultūras pieminekļi ir iekļauti vairākos vietējas un reģionālas nozīmes velomaršrutos.

Vietas attīstības resursi

Kultūrvēsturiskais matojums, kuram ir vietas sociāls un/vai ekonomisks potenciāls. Esoši vietas attīstības resursi ir astoņi no desmit kultūras pieminekļiem. Kā resursi ievērtēti objekti, kuros pašreiz norisinās publiska rakstura aktivitātes. Plānojot upes ainavas attīstību, netieša ietekme būs uz tuvējiem kultūras pieminekļiem - pieaugs apmeklētāju un interesentu skaits.

Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma ainava

Vairāk vai mazāk saglabājušās vēsturiskās ainavas struktūras ir Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs (apbūve, ielu tīklojums, atsevišķi dižkoki), Bauskas viduslaiku pils un pilsdrupas ar parku (saglabājusies parka struktūra, apstādījumi), Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu un Rātsnams ar daļēji saglabājušos perimetrālo apbūvi un Rātslaukuma funkciju. Vairākiem kultūras pieminekļiem upe ir ainavas sastāvdaļa, kas piešķir vietai papildu vērtību un perspektīvas funkcionālai attīstībai nākotnē.

Kultūras mantojuma novērtējumu atbilstoši Zemgales reģionālajam ainavas un zaļās infrastruktūras plānam skatīt 4.1 tabulu.

4.1.tabula. Kultūras mantojuma novērtējums

Objekts / Kultūrvēsturiskā mantojuma novērtējuma kritēriji	1.	2.	3.	4.	5.
Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs (valsts)	X	X	X	X	X
Bauskas viduslaiku pils (valsts)	X	X	X	X	X
Bauskas pilsdrupas ar parku (valsts)	X	X	X	X	X
Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu (valsts)	X	X	X	X	X
Dreņģeru iebraucamā sēta (valsts)	X		X	X	
Rātsnams (valsts)	X	X	X	X	X
Kinoteātris (vietējas)	X	X			
Zirgu pasts (vietējas)	X				
Dzīvojamā ēka ar veikalu (vietējas)	X			X	

Kultūrvēsturiskā mantojuma objekti izvietojas, galvenokārt, Mēmeles upes tuvumā, Bauskas viduslaiku pils un pilsdrupas ar parku izvietojas starp Mūsu un Mēmeli. Tā kā upes (t.sk. kultūrvēsturiskais mantojums) savstarpēji viena no otras atrodas 15-20 min kājāmgājiena attālumā, teritorijā ir potenciāls dažādu tematiku un garuma maršrutu veidošanai, lai pilsētas viesiem radītu priekšstatu par pilsētu un tās vērtībām un iedzīvotājam nodrošinātu dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas ārtelpā. Kultūras pieminekļu izvietojumu, skatīt grafisko daļu, AA - 5 lapu.

5. AINAVAS ESTĒTISKAIS UN IDENTITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Pilsētas struktūru var iedalīt morfoloģiski un funkcionāli atšķirīgās ainavu telpās, kuras raksturo sekojoši kritēriji: formas līdzība, funkcionāla līdzība, vēsture un pārmaiņu raksturs, novietojuma attiecībā pret pilsētas galvenajām telpiskajām struktūrām un laika gaitā izveidojusies vietējo iedzīvotāju piederības sajūta telpai un attieksme pret telpu. Ainavu telpas pēc nozīmes un sabiedrības līdzdalības tajās var iedalīt:

- nacionālas nozīmes ainavu telpās;
- pilsētas nozīmes ainavu telpās;
- apkaimes nozīmes ainavu telpās;
- ikdienas nozīmes ainavu telpās.

Nacionālas nozīmes ainavu telpas

Ietver valsts nozīmes kultūras pieminekļus un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Nacionālas nozīmes ainavu telpas veido pilsētas identitāti un tās ir pilsētu reprezentējoši objekti. Nacionālas ainavu telpas ir arī kā estētiskās iedvesmas objekti, piemēram, upes attēlojas Bauskas novada ģerbonī. Nacionālā līmenī atpazīstami objekti un īpašas nozīmes ainavu telpas Bauskā ir Bauskas pils, pilsdrupas un parks, vecpilsēta un dabas parks "Bauska" ar tā dabas vērtībām. Īpašas nozīmes ainavu telpa, definējama kā unikāla pilsētībūvnieciskā ainava ar centrālajiem elementiem –17.-19. gadsimta pilsētībūvniecībai raksturīgo mazstāvu apbūvi ar divslīpņu jumtiem un dārziem, Bauskas pili, Ķirbaksalu un Lielupes augšteci ar Mūsas un Mēmeles sateci, Mēmeles krasta ainavu un siluetu. Dabiskā ainavu telpa ar centrālajiem ainavas elementiem ir Lielupes ieleja dabas parks „Bauska” - Lielupes stāvkrastiem ar kaļķiežu atsegumiem pretī Ziedoņiem, Jumpravmuižai un Bauskas pilij, tās satekas upju - Mēmeles un Mūsas upju ielejām un Jumpravmuižas parku.

Pilsētas nozīmes ainavu telpas

Veido iedzīvotājiem būtiskas ainavu telpas, kur norisinās pilsētai nozīmīgas, publiska rakstura aktivitātes. Pie šādām telpām būtu minamas novada dome, stadions, baseins, tirgus, atpūtas vieta Dambja ielas laukumā, tādas zaļās teritorijas kā Saules dārzs un Korfa dārzs.

Apkaimes nozīmes ainavu telpas

Raksturo atsevišķas pilsētas daļas / apkaimes, piemēram, Mūsas apkaime, Mēmeles apkaime, centra daļa, Bauskas pils apkaime. Tematiskā plānojuma izstrādes teritorijā atrodas sekojošas apkaimes nozīmes telpas - zaļā josla gar Mūsas upes labo krastu, Mēmeles upes labais krasts, Bauskas pils parks.

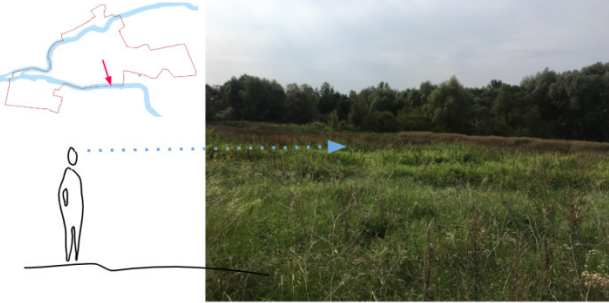
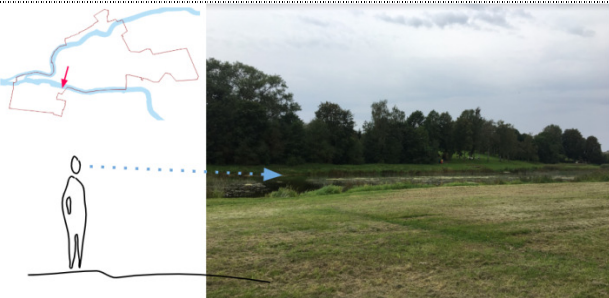
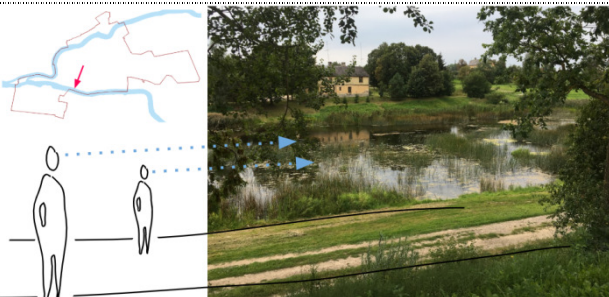
Ikdienas nozīmes ainavu telpas

Ikdienas nozīmes ainavas var būt gan iepriekš minētās ainavas, gan atsevišķas pilsētas struktūras, kas aptver iedzīvotāju ikdienas gaitas, piemēram ielas ainava, tilti pār upēm, atpūtas un tirdzniecības vietas u.tml. Ikdienas nozīmes ainavu telpās svarīgas ir detaļas, kas piešķir ainavai estētiskās un funkcionālās īpašības.

Mūsas un Mēmeles upju ainavas identitāti veido to raksturs - upes ielejas plašums, ūdens daudzums, apbūve, apstādījumi, krastu pieejamība gan no sauszemes, gan ūdens. Mūsas upei raksturīgas 3 atšķirīgas ainavu telpas ar savu identitāti katrā no tām:

- teritorija, kur upes klātbūtne vasaras otrajā pusē ir tikai nojaušama, nav redzams ūdens līmenis. Par upes esamību liecina krasta zemsedzes augu pāreja uz ūdensaugiem. Vizuāli zaļā zona sniedzas līdz pretējā krasta esošam apaugumam;
- atvērta ainavtelpa ar plašu piekrastes joslu, ūdens līmenis redzams, atspoguļojot apkārtni un debesis. Ir skaidras piekļuves vietas ūdenim;
- atvērta ainavtelpa ar plašu piekrastes joslu, izteiktas un saskatāmas reljefa formas abos upes krastos;
- vieta, kur iespējams atrasties nākošajā līmenī un skatīties uz upi no augšas. Tāpat teritorijā saglabājas iespēja atrasties pirmajā līmenī, kur reljefa atšķirība nodrošina aizmugures sajūtu, skatīt 5.1. tabulu.

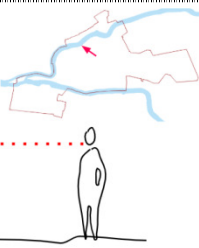
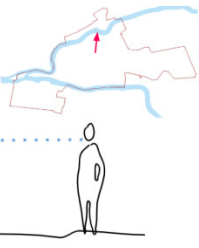
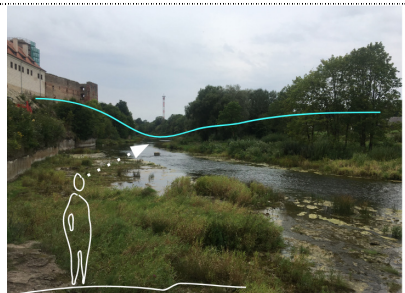
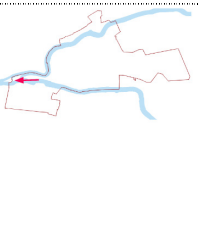
5.1. tabula. Mūsas upes identitāte

Upes ainavu telpa	Identitātes raksturojums
	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • atvērtu un plašu ar līdzenu upes piekrasti un tāliem, atvērtiem skatiem uz apkārtni; • dabisku, biotops – sausi zālāji kaļķainās augsnēs; • sezonāli mainīgu – ūdens spogulis ir/nav saskatāms; • fiziski daļēji pieejamu
	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • atvērtu un plašu ar līdzenu upes piekrasti un tāliem, atvērtiem skatiem uz apkārtni; • lineāru – raksturīgas upei paralēlas struktūras, piem., takas, apstādījumi; • fiziski pieejamu
	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • dinamisku ar izteiktu reljefu, kas vietām pazūd aiz apstādījumiem; • plūdlīnijas formu – skatāms upes plūdums; • klusu, nav jaušama pilsētas klātbūtne; • fiziski daļēji pieejamu
	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • gleznainu – ainaviski skati uz ūdeni un apkārtnes atspulgiem tajā; • dinamisku – iespēja vērot upes ainavu no dažādiem līmeņiem; • fiziski pieejamu

Mēmeles upei raksturīgās ainavu telpas krasi atšķiras ar apbūves raksturu, kur:

- upes krasti līdzās vecpilsētai ir daļēji pieejami, pārvietojoties pa Rīgas ielu ūdens nav redzams, upes tuvums nav jūtams, izņemot atsevišķus piekļuves punktus;
- daļēji atvērta ainava, pārvietojoties gar koku aleju līdzās Mēmeles upes krastam;
- atvērta ainavtelpa ar plašu piekrastes joslu, izteiktas un saskatāmas reljefa formas abos upes krastos;
- atvērta ainava, kurai raksturīgi plaši, ainaviski skati uz Mēmeles upi, skatīt skatīt 5.2. tabulu.

5.2. tabula. Mēmeles upes identitāte

Upes ainavu telpa	Identitātes raksturojums
 	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • noslēgtu – upes ainava ir daļēji vai nav saskatāma; • kultūrvēsturisku – vecpilsētas izvietojums līdzās upei; • ierobežota fiziskā pieejamība
 	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • gleznainu - ainaviski skati uz upju līkumaino plūdumu; • lineāru – raksturīgas upei paralēlas struktūras, piem., ietves, ielas, apstādījumi; • fiziski daļēji pieejamu
 	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • kultūrvēsturisku – Bauskas pils izvietojums līdzās upei • dinamisku ar izteiktu reljefu upes krastos; • ierobežota fiziskā pieejamība
 	Šo upes ainavas telpu var raksturot kā: • gleznainu - ainaviski skati uz upju līkumaino plūdumu; • .

6. EKOSISTĒMAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀJUMA NOVĒRTĒJUMS

Ekosistēmu pakalpojumi ir ekosistēmu nodrošinātie materiālie un nemateriālie labumi, kas palīdz nodrošināt cilvēku dzīves apstākļus. Piemēram, ekosistēmu pakalpojumi ietver pārtikas produktu, ūdens nodrošināšanu, plūdu regulēšanas funkciju, augsnes erozijas un slimību uzliesmojumu mazināšanas funkciju, kā arī nemateriālās vērtības, piemēram, atpūtas nodrošināšanu dabas teritorijās (DAP, 2019).

Atbilstoši ekosistēmu pakalpojumu iedalījumam (Ekosistēmu pakalpojumi, 2015) upēm raksturīga plaša praktiskā nozīme. Tās nodrošina bioloģisko daudzveidību, upes un to piekrastu joslas ir nozīmīgs dzīvnieku migrācijas koridors, veicina virszemes ūdeņu pašattīrīšanos pateicoties ūdeņos esošiem organismiem, cilvēks upes izmanto pārtikas iegūšanai (zivju resursi), estētiskiem nolūkiem un atpūtai un veselībai. Bauskas pilsētas upes Mūsa un Mēmele nodrošina regulējošos un atbalsta un kultūras jeb nemateriālos pakalpojumus: klimats un gaisa kvalitāte, katastrofu novēršana, dzīvotnes sugām, ģenētiskās daudzveidības uzturēšana, atpūta, garīgās un fiziskās veselības veicināšana, tūrisms un estētiskā iedvesma.

Projektā “Ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu novērtējuma pieejas pielietojums dabas daudzveidības aizsardzībā un pārvaldībā” (Dabas aizsardzības pārvalde, Apvienība Baltijas jūras krastu aizsardzībai “Baltijas krasti”, Saulkrastu novada pašvaldība, 2014-2020) un projekta “ENGRAVE, LLI-291” metodiskā materiālā reģionāla un lokāla mēroga ainavu un zaļās infrastruktūras plānošanai upju zemieņu ainavās (Methodology for Regional and Local Landscape and Green Infrastructure Planning in Lowland Areas) ekosistēmu pakalpojumi iedalās 3 lielās grupās:

- apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumi;
- regulējošie un atbalsta pakalpojumi;
- kultūras jeb nemateriālie pakalpojumi.

Apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumi

Sniedz nepieciešamo cilvēka dzīvošanai, sniedz tiešu ieguvumu. Apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumiem nosakāma tieša tirgus vērtība, skatīt 6.1. tabulu.

6.1.tabula. Apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumi

Ekosistēmas pakalpojums	Apraksts
Pārtika (EP ₁)	Ekosistēmu nodrošinājums pārtikas ieguvei, audzēšanai.
Izejvielas (EP ₂)	Ekosistēmu nodrošinājums dažādiem celtniecības materiāliem, degvielai, koksnei, biodegvielai u.c.
Saldūdens (EP ₃)	Ekosistēmām ir būtiska nozīme pasaules hidroloģiskajā ciklā, jo tie regulē ūdens plūsmu un attīrīšanu.
Ārstniecības resursi (EP ₄)	Ekosistēmas un bioloģiskā daudzveidība nodrošina daudzus augus, ko izmanto farmācijas nozarē medikamentu izgatavošanai.

Regulējošie un atbalsta

Pakalpojumi ietver priekšnosacījumus ekosistēmu funkcionēšanai un ir svarīgi cilvēces labklājībai (klimata regulācija, piesārņojuma samazināšana, aizsardzība pret eroziju, skābekļa ražošana, augsnes veidošanās, ūdens aprīte, barības vielu aprīte u.c.), skatīt 6.2. tabulu.

6.2.tabula. Regulējošie un atbalsta pakalpojumi

Ekosistēmas pakalpojums	Apraksts
Klimats un gaisa kvalitāte (EP ₅)	Kokiem un augiem ir svarīga loma gaisa kvalitātes regulēšanā, neitralizējot cilvēku radīto piesārņojumu atmosfērā.
Katastrofu novēršana (EP ₆)	Ekosistēmas un dzīvie organismi aizsargā no plūdu, vētru, zemes nogruvumu u.c. draudiem.
Erozijas novēršana un augsnes auglības saglabāšana (EP ₇)	Augsnes segums būtiski novērš iespējamo augsnes erozijas procesu. Augsnes auglība ir svarīga augu augšanai, lai tos varētu apgādāt ar vajadzīgajām barības vielām.
Dzīvotnes sugām (EP ₈)	Dzīvotnes jeb biotopi nodrošina visu, kas augam vai dzīvniekam nepieciešams izdzīvošanai - pārtiku, ūdeni u.c.
Ģenētiskās daudzveidības uzturēšana (EP ₉)	Ģenētiskā daudzveidība ir gēnu un sugu populāciju dažādība. Tā atšķir dažādas sugas un šķirnes vienu no otras, tādējādi nodrošinot pamatu vietējām sugām un šķirnēm.

Kultūras jeb nemateriālie

Pakalpojumi nodrošina cilvēku garīgo pilnveidošanos, izglītošanos, estētisko baudījumu un rekreācijas iespējas, skatīt 6.3. tabulu.

6.3.tabula. Kultūras jeb nemateriālie pakalpojumi

Ekosistēmas pakalpojums	Apraksts
Atpūta, garīgās un fiziskās veselības veicināšana (EP ₁₀)	Zaļajām zonām ir būtiska loma cilvēku garīgās un fiziskās veselības saglabāšanā.
Tūrisms (EP ₁₁)	Ekosistēmām un bioloģiskai daudzveidībai ir nozīmīga loma tūrismā. Kultūras un ekotūrisms var izglītēt cilvēkus par bioloģiskās daudzveidības nozīmi.
Estētiskā iedvesma (EP ₁₂)	Bioloģiskā daudzveidība, ekosistēmas un dabas ainavas ir iedvesmas avots mākslā, kultūrā un zinātnē.

Tematiskā plānojuma ietvaros ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājuma novērtēšanai Bauskas pilsētā pielietota Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam projektā aprakstītā “Zaļās infrastruktūras pilnveidošana zemieņu upju ainavā” ekosistēmas pakalpojumu potenciāla jeb nodrošinājuma novērtējuma matrica (ENGRAVE, 2018).

Ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma novērtējuma matrica izstrādājama, izmantojot zemes seguma veida un lietošanas veida karti. Ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājumu zemes seguma / lietošanas veidam novērtē, balstoties uz noteiktiem pieņēmumiem, zināšanām, literatūras datiem vai tiešiem lauka mērījumiem, tādējādi sniedzot visaptverošu informāciju par ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājumu izvēlētajā teritorijā. Novērtējumu apkopo matricā, kur rindās uzskaita zemes seguma vai lietojuma veidu un kolonnās - novērtējamās ekosistēmu pakalpojumus. Ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājums vērtējams gradācijā no 0-5 punktiem (0-nav piemērojams, 1-ļoti zems, 2-zems, 3-vidējs, 4-augsts, 5-ļoti augsts). Balstoties uz novērtējuma matricu, iegūstamas ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma kartes un dati turpmākai interpretācijai.

Tematiskā plānojuma ietvaros ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma novērtējuma matrica izstrādāta Bauskas pilsētas mērogā, balstoties uz pilsētas esošās izmantošanas karti (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Apģādes jeb nodrošinājuma ekosistēmu pakalpojumu raksturojums

Pārtika (EP₁) pilsētas mērogā galvenokārt tiek nodrošināta no privātā sektora pašu patēriņam (privātmāju dārzi, apstādījumi). Visplašāk šo ekosistēmas pakalpojumu nodrošina mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅), taču tā apjoms nav nosakāms un ir atkarīgs no katras mājsaimniecības vajadzībām un interesēm audzēt un iegūt pārtiku. Vairākstāvu dzīvojamai apbūvei (ZI₆) raksturīgs zems pārtikas nodrošinājums no teritorijām, kurām ir zemes platība pārtikas audzēšanai un ieguvei. Upes (ZI₁) uzskatāmas par pārtikas ieguves vietu makšķerniekiem (zivju resursi), taču pilsētas mērogā tas vērtējams kā ļoti zems nodrošinājums.

Izejvielas (EP₂) dažādiem celtniecības materiāliem, degvielai, koksnei, biodegvielai u.c. netiek nodrošināta.

Saldūdens (EP₃) aprītei ir nozīme pasaules hidroloģiskajā ciklā. Ūdens aprites un attīrīšanas nozīmīgākie nodrošinātāji ir upes (ZI₁), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₂), citas koptās zaļumvietas (ZI₄), un mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅). Zināmā mērā zaļās un zilās struktūras vēl citās pēc zemes lietojuma veida atšķirīgās teritorijās arī nodrošina hidroloģiskā cikla funkcionēšanu.

Ārstniecības resursi (EP₄) rūpnieciskam patēriņam netiek iegūti. Atsevišķi ārstniecības resursi (ārstniecības augi, minerāli u.c.) var tikt iegūti privātai izmantošanai no citām koptām zaļumvietām (ZI₄), piemēram, parku teritorijas, pļavas upes piekrastē u.tml., un individuāli audzēti mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās privātos dārzos (ZI₅).

Regulējošie un atbalsta ekosistēmu pakalpojumu raksturojums

Klimats un gaisa kvalitāte (EP₅) ir tiešā mērā saistīts ar apstādījumiem, dabas teritorijām, kas neitralizē cilvēku radīto piesārņojumu atmosfērā. Ekosistēmas pakalpojumu nodrošina pilsētas zilās un zaļās struktūras - upes (ZI₁), zaļumvietas (ZI₂, ZI₃, ZI₄), mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₆).

Katastrofu novēršana (EP₆) ir saistīta ar dabas teritorijām, kas aizsargā vidi no plūdu, vētru, zemes nodgruvumu u.c. draudiem. Tam piemērotas ir dabas teritorijas - upes (ZI₁), zaļumvietas (ZI₂, ZI₃, ZI₄), mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamā apbūve, ja tai līdzās atrodas zaļā teritorija (ZI₆).

Erozijas novēršana un augsnes auglības saglabāšana (EP₇) vislielākā mērā iespējama zaļumvietās (ZI₂, ZI₃, ZI₄), mazstāvu dzīvojamā apbūvē (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamā apbūvē (ZI₆).

Dzīvotņu sugām (EP₈) piemērotākās teritorijas, kas spēj nodrošināt visu izdzīvošanai nepieciešamo augiem un dzīvniekiem, ir upes (ZI₁), zaļumvietās (ZI₂, ZI₃, ZI₄) un zaļajās zonās mazstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₆) teritorijās.

Ģenētiskās daudzveidības uzturēšanas (EP₉) pamatā ir teritorijas, kas spēj nodrošināt gēnu un sugu populāciju dažādību. Tam piemērotākās vietas ir upes (ZI₁), zaļumvietas (ZI₂, ZI₃, ZI₄) un zaļās zonas mazstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₆) teritorijās.

Kultūras jeb nemateriālie ekosistēmu pakalpojumi raksturojums

Atpūtu, garīgās un fiziskās veselības veicināšanu (EP₁₀) nodrošina gan publiskā, gan privātā ārtelpa. Piemērotākās teritorijas atpūtai, garīgās un fiziskās veselības veicināšanai ir upes (ZI₁), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₂) (parki, alejas, baznīcu dārzi, labiekārtotas vietas sportam un atpūtai), citas koptās zaļumvietas (ZI₄), kā arī mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₆) teritorijās. Atpūtas iespējas ir atkarīgas gan no vides kvalitātes (labiekārtojums, pieejamība, drošība), gan no katra indivīda entuziasma izmantot ārtelpu aktivitātēm brīvā dabā.

Tūrisma (EP₁₁) objekti ir upes (ZI₁), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₂, ZI₃) un publiskā apbūve (ZI₁) ar kultūrvēsturiskām būvēm un ēkām, kas nodrošina tūrisma pakalpojumus.

Estētiskā iedvesma (EP₁₂) rodama dabas un kultūrvides objektos. Publiska rakstura objekti, kas var rosināt sabiedrības radošo garu ir upes (ZI₁), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₂) un citas koptās zaļumvietas (ZI₅). Mazākai sabiedrības daļai estētiskā iedvesma var būt rodama sakoptā privātmājas dārzā vai labiekārtots atpūtas laukums daudzstāvu dzīvojamās mājas tuvumā (mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₆), skatīt 6.4. tabulu.

6.4.tabula. Bauskas ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma novērtējuma matrica

Zemes izmantošana (ZI) / Ekosistēmu pakalpojums	Apgādes nodrošinājuma jeb				Regulējošie atbalsta un				Kultūras nemateriālie jeb			
	EP ₁	EP ₂	EP ₃	EP ₄	EP ₅	EP ₆	EP ₇	EP ₈	EP ₉	EP ₁₀	EP ₁₁	EP ₁₂
ZI ₁ upes	1	0	5	0	5	5	0	5	5	5	4	4
ZI ₂ īpašas nozīmes zaļumvietas	0	0	3	0	5	4	4	4	4	5	5	5
ZI ₃ īpašas nozīmes zaļumvietas (kapsētas)	0	0	0	0	5	4	4	4	4	3	3	1
ZI ₄ citas koptās zaļumvietas	0	0	3	1	5	5	5	5	5	5	5	5
ZI ₅ mazstāvu dzīvojamā apbūve	5	0	3	0	4	4	4	4	2	5	0	4
ZI ₆ vairākstāvu dzīvojamā apbūve	2	0	1	0	3	3	3	3	2	3	0	3

ZI ₇ publiskā apbūve	0	0	1	0	2	2	3	3	3	3	4	1
ZI ₈ ražošanas objekti un noliktavas	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0
ZI ₉ tehniskā apbūve	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Tematiskā plānojuma ietvaros, strādājot pie upju un piekrastu ainavas un zaļās infrastruktūras, vistiešākā ietekme paredzama tādiem ekosistēmu pakalpojumiem kā atpūta, fiziskā un garīgā veselība, tūrisms, estētiskā iedvesma, bioloģiskā daudzveidība, ģenētiskās daudzveidības uzturēšana. Netieša ietekme paredzama uz sekojošiem ekosistēmu pakalpojumiem - klimats un gaisa kvalitāte, dabisko draudu novēršana, erozija un augsnes auglība. Uz matricas balstītās kartes Bauskas pilsētas ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma novērtējumam, skatīt grafisko daļu, AA - 7 lapu.

7. SOCIĀLI - EKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ

Bauskas novads ir viens no 20 novadiem un viens no trim reģionālas nozīmes attīstības centriem Zemgales plānošanas reģionā un atrodas vienā no 4 upju baseina apgabaliem Latvijā - Lielupes upes baseina apgabalā.

Zemgales plānošanas reģions atrodas Latvijas centrālajā daļā ar attīstītu ceļu tīklu, nozīmīgiem transporta koridoriem un to krustpunktiem. Plānošanas reģionu starpā Zemgalē ir otrs augstākais iedzīvotāju blīvums. Latvijas kontekstā reģionam raksturīgas visauglīgākās lauksaimniecības zemes un attīstīta lauksaimniecība un lauksaimniecības produktu pārstrāde. Reģionā ir attīstīta pārstrādes un ražojošā rūpniecība - kokapstrāde, metālapstrāde, ķīmiskā rūpniecība, ieguves rūpniecība un tekstilrūpniecība, kur nodarbināti 18% reģionā strādājošo. Bagātīgais kultūras mantojums veicina tūrisma nozares attīstību. Ievērojamākie kultūras mantojuma objekti Zemgales plānošanas reģionā ir Bauskas, Jelgavas, Krustpils, Mežotnes un Rundāles pils, Dobeles un Kokneses pilsdrupas, Tērvetes dabas parks, Pokaiņu mežs, Ložmetējkalns u.c., kā arī bagātīgs Zemgaļu un Sēļu nemateriālais kultūras mantojums.

Bauskas pilsētas un novada mērogā apskatīti sekojoši ainavas plānošanā nozīmīgi sociāli-ekonomiskie aspekti:

- teritorija un apdzīvojums;
- nodarbošanās;
- saimnieciskā darbība;
- ceļi un ar tiem saistītās transporta plūsmas, savienojumi;
- tūrisms un rekreācija.

Teritorija un apdzīvojums

Bauskas pilsētas pirmsākumi sniedzas 10 000 gadu tālā pagātnē, kad pirmie iedzīvotāji veidoja apmetnes tiešā ūdeņu tuvumā. Pilsētas pirmās aprises ieskicētas ar Bauskas pils būvniecību 15.gadsimtā un miesta izbūvi (tagadējā vecpilsēta) 16.gadsimtā. Mūsdienās pilsēta attīstījusies arī Mēmeles labajā krastā un sniedzas līdz Mūsas labajam krastam, veidojot pilsētu 6,14 km² platībā.

Bauskas novadā ir 9 administratīvās teritorijas - Bauskas pilsēta (novada administratīvais centrs) un 8 pagasti. Bauskas novads robežojas ar Iecavas, Vecumnieku, Jelgavas, Rundāles un Ozolnieku novadiem un ir viegli sasniedzams no Rīgas, Kurzemes un Latgales reģiona un Lietuvas. Līdzās Bauskas pilsētas robežai izveidojušies ciemi - Jauncodes, Elektriķi, Mūsa, Janeikas un Bērzkalni, kas attīstījušies no kolektīvo saimniecību un padomju saimniecību centriem. Mēmeles upe funkcionē kā administratīvā robeža starp Bausku un Jauncodi, Elektriķiem, Mūsas upe starp Bausku un Bērzkalniem. Atbilstoši Bauskas novada pašvaldības datiem, 2019. gadā Bauskas novadā ir 24 370 iedzīvotāji, pilsētā - 8829 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaits novadā un pilsētā kopš 1990. gada samazinās migrācijas un pazeminātas dzimstības dēļ. Demogrāfiskā slodze pēdējos gados ir samazinājusies dēļ sarūkošā dzimušo bērnu skaita, gan ar darbaspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvara palielināšanos, kas saistīta ar likumdošanā noteiktām pensijas vecuma izmaiņām.

Nodarbošanās

Pēc Nodarbinātības valsts aģentūras datiem 2018. gadā 3.ceturksnī iedzīvotāju skaits darbspējas vecumā bija 14426 iedzīvotāji. 2019.gadā Bauskā bezdarba līmenis bija 4,4%, kas ir zemāks par Zemgales reģiona vidējo rādītāju 5,8%.

Bauskas novada nozīmīgākā nozare ir lauksaimniecība. Lauksaimniecības zeme aizņem 80,4% novada teritorijas, 13% aizņem mežu teritorijas. Nozīmīgākie lauksaimniecības produkcijas virzieni ir augkopība: graudkopība, kartupeļi, dārzeņkopība. Novadā atrodas derīgo izrakteņu atradnes - smilts, grants, dolomīta, māla, kūdras un saldūdens kaļķieža atradne. Darbības jomas ar lielāko darba ņēmēju skaitu % no visiem darba ņēmējiem ir tirdzniecība (19,6%), lauksaimniecība (18,2%), izglītība (17%) un apstrādes rūpniecība (9,5%).

Lielākie uzņēmumi Bauskas novadā ir SIA “LRS Mūsa”, SIA “Korn”, SIA “Kvēle”, SIA “PS Līdums”, SIA “Bauskas alus”, SIA “Vides serviss”, SIA “Bērzkalni”, SIA “Juvi”, SIA “Kronis”, SIA “Tipo print” u.c. Lielākās zemnieku saimniecības ir SIA “Līdums”, SIA “Uzvara-lauks”, SIA “Lielmežotne”, Z/S “Eriņi”, SIA “Mālnieki”, SIA “Ceraukstīte”, Z/S “Priešmales”, Z/S “Mežmārtiņi” u.c.

Saimnieciskā darbība

Zemgales plānošanas reģiona ekonomikas profils aptver četrus būtiskākos specializācijas virzienus - bioekonomika, lauksaimniecība un tās produktu pārstrāde, dabas resursu (mežu un derīgo izrakteņu) apsaimniekošana, apstrādes rūpniecība kā pilsētu specializācija, tūrisms un amatniecība kā reģiona identitātes zīmols. Upju ainavām pārsvarā raksturīga lauksaimniecības zemju apstrādāšana, kas veicina teritorijai raksturīgo atvērto un plašo skatu saglabāšanu.

Atbilstoši Bauskas pilsētas teritorijas plānojumā sniegtai informācijai, Bauskas novadā no 1991.gada līdz 2011.gadam bijuši reģistrēti 2908 uzņēmumi, no kuriem aktīvi 1925 uzņēmumi (66,2%). No reģistrētajiem uzņēmumiem visvairāk reģistrētas ir zemnieku saimniecības, sabiedrības ar ierobežotu atbildību un individuālie uzņēmumi. Novadā visbiežāk reģistrētā darbības forma ir mikrouzņēmumi (90%).

Ceļi un ar tiem saistītās transporta plūsmas, savienojumi

Bauskas pilsētas novietojums un ceļu tīklu infrastruktūra veicina pieejamību uz apdzīvotām vietām un galvaspilsētu. Pilsētu, t.sk. Mēmeles upi, šķērso valsts galvenais autoceļš A7 *Rīga-Bauska-Lietuvas robeža (Grenctāle)* un trīs reģionālie autoceļi - P103 *Dobele-Bauska*, P87 *Aizkraukle-Bauska*, P88 *Bauska-Linde*. Pēc AS “Latvijas Valsts ceļi” 2009.gada datiem ceļu tīkla vidējais blīvums ir 1,079km uz 1km².

Esošā ceļu infrastruktūra nodrošina Mūsas un Mēmeles šķērsošanu pāri 2 tiltiem autotransportam un pāri 2 vanšu tiltiem kājāmgājējiem un velosipēdistiem. Galvenajai pilsētu šķērsojošai artērijai autoceļam A7 raksturīga intensīva vieglo un kravas transporta satiksme, kas Mēmeles upes krastos un vecpilsētā rada papildu trokšņus un gaisa piesārņojumu.

Kā vērtība atzīmējama Bauskas vecpilsētas daļā saglabājies 16.-17. gadsimta ceļu plānojums. Ārpus pilsētas turpinās ceļu sasaiste ar upes ainavām, kā piemērs minams ceļš Jauncode - Mežotne ar raksturīgām ainaviskām skatu līnijām uz Lielupi.

Tūrisms un rekreācija

Tūrisma koordināciju Bauskas pilsētā veic "Bauskas tūrisma informācijas centrs". Apskates objekti Bauskā ir Bauskas vecpilsēta, Bauskas rātsnams, Bauskas Novadpētniecības un mākslas muzejs, Bauskas pils, Mākslas salons "Meistars Gothards", Bauskas Sv.Gara baznīca, Bauskas katoļu baznīca, Pētera I akmens, dabas parks "Bauska", pieminēklis Latvijas Brīvības cīņās kritušajiem un piemiņas vieta politiski represētajiem baušķeniekiem (1940-1991), Viļa Plūdoņa pieminēklis, Sinagogas dārzs, Bauskas Sv.Georgija pareizticīgo baznīca, Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāle, kalēju darbnīca "U&A". Pilsēta piedāvā tādas aktīvās atpūtas iespējas kā makšķerēšana un laivošana. Pilsētā atrodas piecas naktsmītnes un divpadsmit ēdināšanas iestādes. Cauri pilsētai iet divi velomaršruti: 1) divu dienu maršruts "Bagātā Zemgale" no Bauskas līdz Skaistkalnei gar Mēmeles upi Zemgales un tās iedzīvotāju iepazīšanai, apmeklējot vairākus apskates objektus; 2) vienas dienas maršruts "Bauskas apkārtnes pils", apmeklējot Bauskas, Mežotnes un Rundāles pils.

Bauskas pilsēta ik gadu organizē plašus publiskus pasākumus, kas pulcē plašu skaitu iedzīvotāju un pilsētas viesu, piemēram, Bauskas pils parkā 2019. gadā festivālu "TASTE" apmeklēja 10 000 cilvēku, Bauskas Kantrī mūzikas festivāls pulcēja 12 000 apmeklētāju. Pils parka estrādē noticis LR2 un LNT svētku dižkoncerts "Līgojam Bauskā!" un citi svētku koncerti, brīvdabas izrādes un zaļumballes. Pie stadiona Mūsas krastā plaši apmeklēti svētki ir Vimbu svētki (pie stadiona Mūsas krastā) un Lieldienu svinēšana. Vecpilsētā ik gadu notiek Pagalmu svētki un putras godēšana. Mēmeles upi pie gājēju tilta izmanto ūdens velosipēdu sacensībām "Mēmeles regate". Bauska atpazīstama ar IV Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru laika mūzikas un mākslas festivālu "Vivat Curlandia!", Bauskas novada svētkiem un festivālu "Zobens un lemess".

8. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ANALĪZE SAISTĪBĀ AR AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBU

Ainavu tematisko plānu izstrāde ir viens no soļiem Latvijas nacionālās ainavu politikas veidošanai un tās integrēšanai visu līmeņu teritoriālās attīstības plānošanā. Ainavu politikas pamatā ir starptautisks dokuments - vienošanās Eiropas Ainavu konvencija (EAK), ko Latvijas Saeima ratificēja 2007. gadā, un no tā izrietoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā izstrādātās Ainavu politikas pamatnostādnes (APP) 2013.-2019. gadam.

Eiropas Ainavu konvencija

Galvenās idejas, ko satur EAK un kuras ir plaši izdiskutētas pēdējās desmitgades Eiropas ainavu pētnieku un profesionāļu vidū ir šādas:

- ainavas ir visur, ne tikai īpašās vai skaistās vietās;
- ainavu daudzveidība ir vērtība pati par sevi;
- ainava nav ekskluzīvs zinātnieku un profesionāļu darbības lauciņš, bet ikkatra atbildība;
- EAK rosina arvien lielāku sadarbības līdzdalību ainavu jautājumu risināšanā;
- EAK iezīmē subsidiaritātes principu, pieprasot jautājumus saistībā ar ainavām risināt pēc iespējas tuvākā sasaistē ar sabiedrību, kuru tā ietekmē.

Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam

APP izdala trīs līmeņus - nacionālais un reģionālais līmenis, kas regulē un nodrošina nacionālās nozīmes ainavu un / vai atsevišķu to elementu (dabas vai kultūrvēsturisko pieminekļu) aizsardzību un saglabāšanu normatīvo aktu, vadlīniju un ieteikumu formā, un vietējais līmenis, kurā tiek gan īstenotas praktiskās ainavu pārmaiņu un kvalitāšu uzlabošanas aktivitātes, gan dažādu teritorijas plānojumu (tostarp tematisko plānu) formā nodrošināts tiesiskais ietvars ainavu pārmaiņu vadībai, ko veic galvenās iesaistītās puses - valsts, pašvaldības institūcijas, privātās un publiskās organizācijas, sabiedrības indivīdi.

Latvijas plānošanas likumdošanā ainavu novērtēšanu un vispārīgu plāna izstrādi var veikt tematiskā plānojuma ietvaros. Ainavu tematisko plānu izstrāde ir viens no soļiem Latvijas nacionālās ainavu politikas veidošanai un tās integrēšanai visu līmeņu teritoriālās attīstības plānošanā.

Tematiskais plānojums ir hierarhiski pakārtots Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.-2030. gadam, un kopā ar Bauskas novada attīstības programma līdz 2020. gadam veido Bauskas attīstības plānošanas dokumentu sistēmu. Bauskas attīstības plānošanas dokumentiem jābūt ciešā savstarpējā sasaistē ar tematisko plānojumu, nodrošinot Bauskas pilsētas teritorijas attīstības plānošanu tā, lai varētu paaugstināt dzīves kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantotu teritoriju un resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku. Plānošanas dokumentu apraksts sniedz ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldības analīzi, kur katram no attīstības plānošanas dokumentiem tiek analizēta ainavas un zaļā infrastruktūras pārvaldība.

***Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenta saistība ar ainavu un zaļās infrastruktūras pārvaldību
(Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam)***

Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam, telpiskās attīstības perspektīvā, nosaka vēlamo telpisko struktūru novadā šādās plānošanas dimensijās: daba, kultūrvēsturiskās telpas un ainaviskās telpas.

Ainava

Vīzija - reģions ar Zemgalei raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi. Vadlīnijās nosaka sekmēt dabas ainavu saglabāšanu, atjaunošanu un rekultivāciju, saglabāt bioloģisko daudzveidību, veicināt ainavu ilgtspējīgu izmantošanu tūrisma attīstībā, veicināt informācijas pieejamību par dabas ainavu un kultūrvēsturisko mantojuma vērtību, saglabāšanas iespējām; nepieļaut ainavu daudzveidību un estētiskās kvalitātes samazināšanos ainaviski nozīmīgajās teritorijās. Vadlīnijās definēts, ka:

- “Zemgales pamatu veido nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas un lauku teritorijas ar mozaīkveida ainavas struktūru”;
- Ainaviski vērtīgās teritorijas kā viens no reģiona nākotnes attīstības potenciāliem ir “Dabas un kultūrvēsturiskās, ainaviski vērtīgās teritorijas, to saglabātība un pieejamība nākotnē būs viens no galvenajiem dzīves vides augstas kvalitātes rādītājiem, kas sekmēs izvēli - dzīvot vai ciemoties Zemgalē”;
- IAS noteikts, ka Rundāles - Bauskas telpa ir reģionālas nozīmes dabas, kultūrvēsturiska un ainaviska teritorija.

Konkrētas vadlīnijas un/vai kvalitātes mērķi izdalīto ainavu telpu attīstībai IAS nav dotas. Izdalītajās telpās uzskaitīti nozīmīgākie kultūrvēsturiskie un dabas objekti, kas var kalpot par pamatu ainavu un zaļās infrastruktūras plāna izstrādei. IAS ainavu kontekstā uzsvars likts uz dabas ainavām ĪADT, kultūrvēsturiski nozīmīgajām ainavām un to elementiem.

Zaļā infrastruktūra

- IAS noteikta nepieciešamība Zemgales plānošanas reģionā paplašināt dabas teritoriju telpisko struktūru un uzlabot to funkcionalitāti.
- IAS norādīta apkopota informācija par esošajām dabas teritorijām - lielākie mežu masīvi, upju ielejas. Papildus izdalīta Lielupes un Daugavas ieleju zaļās infrastruktūras telpa, taču konkrētāki mērķi tās attīstībai nav sniegt.
- IAS norādīts, ka Zemgalē nepieciešams veidot zaļos koridorus starp dabas teritorijām.
- Atsevišķi izdalītas dabas teritorijas plānošanas aktualitāte reģiona austrumu un rietumu daļā. Rietumu daļa raksturota kā teritorijas ar lielāku lauksaimnieciskās darbības spiedienu uz dabas teritorijām ar vājāko dabas teritoriju sasaisti, tādēļ šai Zemgales rietumu daļai kā prioritāte noteikta nepieciešamība veidot zaļos koridorus. Savukārt austrumu daļa raksturota kā teritorija ar plašākā dabas teritorijām, kur galvenā aktualitāte ir dabas teritoriju funkcionalitātes uzlabošana un platību saglabāšana.
- Atsevišķi IAS uzsver mežu nozīmi pie reģiona apdzīvotajām vietām ar augstāko apdzīvojuma blīvumu (mežu nozīme dzīves vides kvalitātes nodrošināšanā iedzīvotājiem, mežu nozīme gaisa kvalitātes u.c. fizisko vides aspektu uzlabošanā), nepieciešamība tos saglabāt, piemērot rekreācijas vajadzībām, īpaši pie reģiona lielākajām apdzīvotākajām vietām.

***Vietēja līmeņa plānošanas dokumenta saistība ar ainavu un zaļās infrastruktūras pārvaldību
(Bauskas novada attīstības programma līdz 2020. gadam, Bauskas novada teritorijas plānojums
2012. - 2023. gadam)***

Bauskas novada attīstības programma līdz 2020. gadam

Ainava

Attīstības programma apraksta aizsargājamās un ainaviski nozīmīgās teritorijas, norādot, ka Bauskā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās teritorijas, nozīmīgākais no tām ir dabas parks "Bauska", kā arī vairāki dabas pieminekļi un dabas liegumi.

- AP apraksta, ka dabas parkā "Bauska" atrodas vērtīgi dabas pieminekļi, un norāda, ka jāsaglabā neskarta Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmi, kā arī Lielupes kultūrainava.
- AP detalizēti uzskaita dabas parka "Bauska" aizsargājamo sugu un biotopu daudzveidību, kā arī nedaudz apraksta Dabas aizsardzības plānu 2007.- 2019.gadam.
- Dabas aizsardzības plānā izvirzīti divi ilgtermiņa mērķi: 1. Aizsargāt dabas parka "Bauska" dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, saglabājot tās ainavisko struktūru, kā arī biotopu un sugu daudzveidību. 2. Veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskās intereses.
- AP apraksta dabas resursu novērtējumu, uzverot, ka lielāko dabas resursu apjomu veido lauksaimniecības zemju teritorijas, smērā mazu īpatsvaru sastāda mežainums, kā arī vispārīgi apraksta valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.
- Programma, kā vienu no dabas resursu uzlabošanas iespējām norāda dabas tūrisma attīstību Bauskā, ko sniedz upes, galvenokārt Lielupe, Mūsa un Mēmele, kā arī īpašas aizsargājamās teritorijas un nozīmīgākais no tām ir dabas parks "Bauska".
- AP norādītas tūrisma vērtības, kategorizējot tās dabas vērtību, arhitektūras vērtību, kultūrvēsturisko vērtību un pasākumu grupās un akcentē tūrisma resursu attīstības nozīmīgumu.
- AP definē uzņēmējdarbības veicinošos un bremzējošos faktorus, norādot pieejamos resursus, kurus nepieciešams attīstīt, kā dabas resursi, aprakstot vispārīgi un nesniedzot attīstības procesus.

Bauskas novada teritorijas plānojums 2012. - 2023. gadam

Ainava

- TP kopumā apraksta īpaši aizsargājamās dabas un kultūras objektu teritorijas, norādot to mērķus un uzdevumus, kā arī norāda konkrētus īpaši aizsargājamās dabas un kultūras objektus Bauskas pilsētā.
- TP norāda, ka dabas parks "Bauska", kas ir *NATURA 2000* īpaši aizsargājama teritorija, paredz saglabāt neskartu Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmu, kā arī Lielupes kultūrainavu.
- TP apraksta EAK ainavas definīciju un atbilstoši ainavzemju un ainavapvidu raksturojošajiem principam apraksta Bauskas novada ainavas.
- TP apraksta Latvijas ainavas atbilstoši Latvijas ainavu kartei, kur Bauskas pilsēta norādīta kā urbanizēta ainava un Lielupes, Mūsas un Mēmeles ielejas kā upju ainavas.
- TP norāda, ka būtiska nozīme novada ainavā ir upēm – Mūsai, Mēmelei un Lielupei, kuru krastos veidojas skaista dabas ainava.

- TP norāda vērtīgos skatu punktus uz dabas parku “Bauska”, kā arī norāda, ka vislabāk izbaudīt ainavu ir braucot pa Lielupi. TP norāda Lielupes ainavas daudzveidību, mazāk apraksta Mēmeles un Mūsas upes ainavas.
- TP norāda, ka perspektīvā Lielupes labajā krastā ieteicams izveidot gājēju taku, kas šķērsotu visu parka teritoriju, no esošajām takām un zemes ceļiem gar upi. Pastaigām piemērota Bauskas pils apkārtnē un Ķirbaksala.
- Ainavu degradējošie objekti Bauskas pils apkārtnē ir pamestas ēkas, drupas, gaisa elektrolīnu pārvadi. TP rekomendē degradējošo objektu novākšanu un koku rindu stādīšanu, lai aizsegtu apbūvi un vidi degradējošos objektus, kā arī Bauskas pils pamatnes stiprinājuma vietas estētiskajai noformēšanai. Industriālās teritorijas, kā Lejas dzirnavu kompleksa teritorija (Padomju laikos etiķa un konfekšu rūpnīca).
- Plaši un tāli skati uz pilsētu un upēm paveras no Bauskas pils torņa un no Bauskas pils teritorijas. Ainava uz vecpilsētu paveras, ie braucot no Rīgas puses uz pārvietojoties pa Mēmeles ielu, kā arī no Mēmeles augšējās terases.
- TP apraksta Mūsas un Mēmeles upes ainavas plašus un atvērtus skatus, kurus nepieciešams saglabāt. Ielejās novērojama palieņu un virspalu terašu pļavu aizaugšana. Unikāla ir Mēmeles upes ainava ar straujteces posmiem un stāvkrastiem. Plānojums perspektīvā rekomendē atklāt gleznainus skatus, kas paveras gar upju ielejām, vai pie atraktīviem un ainaviskiem elementiem, aizsargājot no aizaugšanas vai apbūves. Jānodrošina upju krastu pieejamība un pārvietošanās iespējas gar tiem. Jāatbrīvojas no degradējošiem elementiem, piemēram, pusnojauktas ēkas no Padomju laikiem, nelegālas atkritumu izgāztuves.

Zaļā infrastruktūra

- Lielupes upes ieleja kā nozīmīgs reljefa struktūras pamatelements – upes koridors, veicot vizuālas un ekoloģiskas funkcijas.
- Viensētas un tās ieskaujošie koku puduri, kas ir kā akcenti dabas parkos.
- Mūsa un Mēmele kā kultūrainava ar raksturīgu lauksaimniecības zemju apstrādāšanas veidu, veidojot piegulošo zemju raksturīgo ainavu.
- TIAN nosaka saglabāt un aizsargāt Rietumzemgales āru līdzenuma un Zemgales vidienes āru viļņaines apvidum raksturīgās lauku zemju ainavas ar dabas un kultūrvēsturiskajiem elementiem kā Pašvaldības teritorijas identitātes atspoguļotāju.
- TIAN nosaka ievērot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānos noteiktās vispārējās vides un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības prasības, attiecīgi konkrēto teritoriju izmantošanai un aizsardzībai, aizliegta jebkura saimnieciskā darbība, kas samazina ainavas kultūrvēsturisko, ekoloģisko un vizuālo vērtību.
- TIAN nosaka, ka saglabājamās un pilnveidojamās ainaviskās vērtības - novēršot upju ielejas atklāto nogāžu un virspalu terašu aizaugšanu ar krūmiem un saglabājot būtiskos ainavas elementus, kā arī ielejas ainavisko un kultūrvēsturisko vienotību.
- TIAN nosaka saglabāt īpaši aizsargājamus biotopus, īpaši aizsargājamo augu, bezmugurkaulnieku un sugu dzīvotnes un saglabāt bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgus parkus, kultūrvēsturisko ainavu, kā arī unikālus kultūras pieminekļus un ģeomorfoloģiskos un ģeoloģiskos dabas pieminekļus.
- TIAN nosaka veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskās intereses.

- TIAN nosaka veikt upju apsaimniekošanu, monitorējot esošo ūdens kvalitāti un tā kvalitāti ietekmējošos riskus.
- TIAN nosaka Bauskas vecpilsētas 17.-19.gs. pilsētībūvniecības ainavas telpā - unikālās 17.-19. gadsimta pilsētībūvnieciskās ainavas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību, atjaunot tai raksturīgo jumtu ainavu ar dakstiņu, lubu, skaidu jumtiem.
- TIAN nosaka, ka nepieciešama Mēmeles upes krasta kopšana un tīrīšana gar Rīgas ielu; ieteicama ainavas projektēšana Mēmeles un Mūsas upes krastos pretī Bauskas pilij, skatu līniju atsegšana uz Bauskas pili no dabas takas gar Brīvības bulvāri.
- TIAN nosaka, ka īpašas nozīmes zaļumvietas ir sabiedrībai brīvi pieejamas teritorijas ar īpašu kultūrvēsturisko, ekoloģisko un estētisko nozīmi rekreācijas, tūrisma aktivitāšu vai kvalitatīvas dabas vides nodrošināšanai, kā arī vietas ar specifiskām funkcijām, kurām nepieciešama regulāra kopšana.
- TIAN nosaka, ka citas koptās zaļumvietas ir publiskas un privātas zaļumu platības ar ekoloģisku nozīmi. Atkarībā no attiecīgās teritorijas daļas īpatnībām to izmantošana ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, rekreāciju un vides aizsardzību. Koptu zaļumvietu teritorijās ietilpst dabas teritorijas, pļavas, pludmales un dabiskās krastmalas, sakņu dārzi, vizuāli un funkcionāli nepieciešamie aizsargstādījumi, sanitārās aizsargjoslas, vēja aizsargstādījumi, trokšņa aizsargstādījumi u.tml.

Reģionāla līmeņa un vietēja līmeņa plānošanas dokumentu ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldījuma salīdzinājums

Kopumā ainavu kontekstā lielāka uzmanība Zemgales plānošanas reģiona IAS un Bauskas AP pievērsta esošās situācijas raksturojumam, mazāka nākotnes attīstības pamatnosacījumiem. Lielākais uzsvars likts uz ainavām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, Zemgales ūdeņiem, kultūrvēsturiski nozīmīgajām ainavām un elementiem. Minēts, ka viens no Zemgalei raksturīgākajiem elementiem ir lauksaimniecības un dabas ainavu mozaīka, kas nākotnē saglabājama.

Zaļā infrastruktūra IAS galvenokārt pieminēta iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošanas kontekstā, īpaši uzsverot mežu nozīmi, kā arī upju ielejas. IAS definē, ka īstenojama plānošanas periodā - zaļo koridoru veidošana. AP neapņemas zaļās infrastruktūras attīstības aspektu integrēšanu vietēja līmeņa plānošanas dokumentos, tikai vispārīgi liekot noprast, ka Mūsas, Mēmeles un Lielupes upe veido zaļās infrastruktūras koridoru

IAS ainavām un zaļajai infrastruktūrai pievērsta minimāla uzmanība. Tomēr AP ir iekļauti pasākumi, kas tiešā vai netiešā veidā ietekmē novada ainavu un zaļās infrastruktūras attīstību. Plānošanas dokumentos uzsvars likts uz Bauskas pilsētu. IAS un AP prioritātes ainavu kontekstā ir atbilstošas, skatīt 8.1.tabulu.

8.1.tabula. Reģionāla līmeņa un vietēja līmeņa plānošanas dokumentu salīdzinājums.

Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam	Bauskas novada attīstības programma līdz 2020. gadam
- Ainavas Bauskas novada IAS nav minētas (tikai netiešā veidā, novada telpiskajā struktūrā izdalot upes telpu, mežu un lauku telpas, ĪADT telpu (tuvāk dokumentā telpas netiek raksturotas). - Zaļās infrastruktūras jautājumi netiešā veidā skarti tikai raksturojot novadā pieejamos dabas resursus un nosakot, ka tie ir jāsaglabā. - Konkrēti novada ainavu attīstības virzieni/kvalitātes mērķi nav definēti.	- AP minēta nepieciešamība saglabāt dabas parka "Bauska" dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, ainavisko struktūru, atjaunot kultūrvēsturiskās vērtības, minot Bauskas pili. - Paredzēts rehabilitēt Mēmeles ielejas ainava pie Bauskas pils, plānots izveidot Mēmeles ainavas apskates takas.

Saistošo dokumentu izvērtējums

Vadlīnijas iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās, 2015.gads (metodisks materiāls)

Stājoties spēkā Zemes pārvaldības likumam, pašvaldības ir publisko ūdeņu valdītāji savā administratīvajā teritorijā. Lai izveidotu ūdeņu aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmu, kas nodrošinātu to ilgtspējīgu pārvaldību, kā arī veicinātu vienotu pieeju un kompleksus jautājumu risinājumus publisko ūdeņu pārvaldībā pašvaldībās ir izstrādāts metodiskais materiāls. Vadlīnijas ietver priekšlikumus publisko ūdeņu apsaimniekošanai un pārvaldībai, pamatojoties uz spēkā esošo normatīvo aktu bāzes.

Dabas aizsardzības plāns dabas parkam "Bauska", 2007. – 2019.gadam

Plāns nosaka dabas parka "Bauska" individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kur noteikts, ka visā dabas parka teritorijā bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas aizliegtas uz tematisko plānojumu attiecināmas darbības:

- veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu;
- veikt arheoloģiskos izpētes darbus.

Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja nepieciešama veicot sekojošas uz tematisko plānojumu attiecināmas darbības dabas lieguma zonā:

- organizēt brīvā dabā pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 60 cilvēku;
- ierīkot jaunus ceļus;
- restaurēt, renovēt vai rekonstruēt inženierkomunikācijas un citas inženierbūves vai rekonstruēt ceļus;
- rekonstruēt un renovēt esošās hidrotehniskās būves un meliorācijas sistēmas;

- ierīkot publiski pieejamus izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus (piemēram, takas, informācijas standus, skatu torņus, atpūtas vietas, telšu vietas, stāvlaukumus, tualetes, atkritumu tvertnes, laipas uz pāļiem);
- ierīkot jaunas un paplašināt esošās kuģošanas līdzekļu bāzes vai piestātnes.

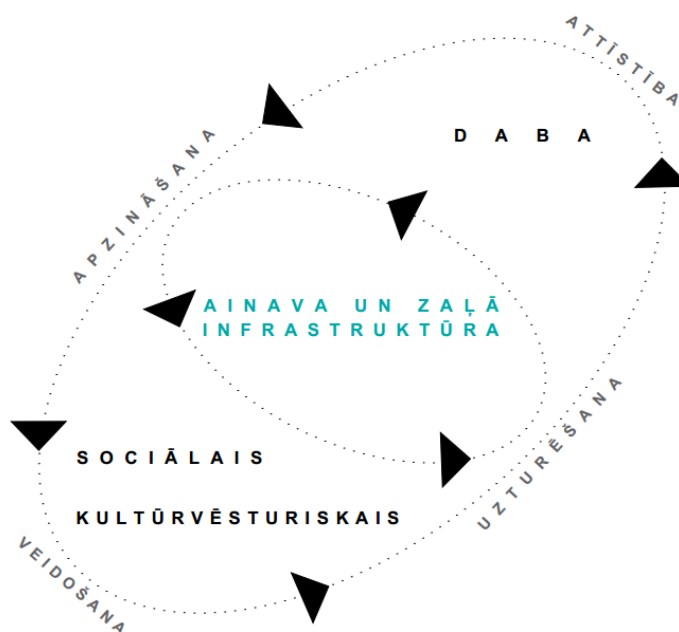
Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja nepieciešama veicot sekojošas uz tematisko plānojumu attiecināmas darbības dabas parka zonā:

- organizēt brīvā dabā publiskus pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 100 cilvēku, izņemot Bauskas pils apkārtni un Pilskalna parka teritoriju;
- restaurēt, renovēt un rekonstruēt inženierkomunikācijas un citas inženierbūves vai rekonstruēt ceļus;
- ierīkot publiski pieejamus izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus (piemēram, takas, informācijas standus, skatu torņus, atpūtas vietas, telšu vietas, stāvlaukumus, tualetes, atkritumu tvertnes);
- rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus.

9. AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS VĪZIJA UN AINAVU KVALITĀTES MĒRĶI

9.1. Ainavas un zaļās infrastruktūras vīzija

Bauskas upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības vīzija balstās uz ilgtspējīgu attīstības plānošanu un nodrošina sabalansētu **dabas, sociālo un kultūrvēsturisko** infrastruktūras tīklojuma daudzveidības apzināšanu, uzturēšanu, attīstību un veidošanu, skatīt 9.1.1. attēlu.

9.1.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības vīzija.

Zaļā infrastruktūra ir veselīga ekosistēma, kas, uzturot bioloģisko daudzveidību, nodrošina produktus un pakalpojumus sabiedrībai. Atkarībā no konkrētās vietas produktu un pakalpojuma daudzuma, vieni ir patērējami uzreiz, citi ilgtermiņā mijiedarbojoties ar cilvēka radītu infrastruktūru.

Ekosistēmu pakalpojumi ir ekosistēmas struktūru un funkciju ieguldījums cilvēku labklājībā, kas veidojas kombinācijā ar cilvēku darbības ieguldījumu / ietekmi uz ekosistēmu (ENGRAVE, 2018)

Sabiedrības labklājību veido finanšu kapitāls, sociālais kapitāls un dabas kapitāls, kur dabas kapitālu savukārt veido abiotiskie resursi, biotiskie resursi un ekosistēmas pakalpojumi. Ekosistēmas struktūru veidojošie elementi un procesi nodrošina dažādas funkcijas, kas veido pamatu pakalpojumu potenciālam, savukārt reāli izmantoto ekosistēmu pakalpojumu apjoms veido sabiedrības ieguvumus un ir pamats sabiedrības labklājībai (Zemgales reģionālais ainavas..., 2019).

Ainavas un zaļās infrastruktūras vīzijas sasniegšanai noteikti trīs galvenie attīstības mērķi:

1. Upju ainavas vērtību daudzveidība un multifunkcionāla zaļā infrastruktūra

Mērķa sasniegšanas risināmie uzdevumi:

- nodrošināt dabisko ainavas elementu saglabāšanu un veidošanu;
- saglabāt un attīstīt ainavas daudzveidību rekreācijai un tūrismam;
- sekmēt vizuālo ainavas kvalitāšu veidošanu un uzturēšanu;
- augstvērtīga ainavas kvalitāte ar atpazīstamu ainavas tēlu un identitāti;
- monitorējama ainavas attīstības trajektorija.

2. Vienota un atvērta sociālā daudzveidība

Mērķa sasniegšanas risināmie uzdevumi:

- sekmēt veselīgu un atvērtu sociālo pieejamību un daudzveidību;
- drošības līmeņa paaugstināšana;
- vietējās kopienas vietizjūtas jeb identitātes piederības veidošana;
- paaugstināt sociālekonomiski veselīgu un pievilcīgu dzīves vidi.

3. Kultūrvēsturiskā mantojuma aktivizēšana

Mērķa sasniegšanas risināmie uzdevumi:

- veicināt vēsturisko ainavu un to elementu telpiskās struktūras apzināšanu un saglabāšanu;
- saglabāt un attīstīt nozīmīgas kultūrvēsturiskā mantojuma vietas un ainavas;
- dabas, ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzība;
- jauna fiziskā saikne ar apkārtējām teritorijām.

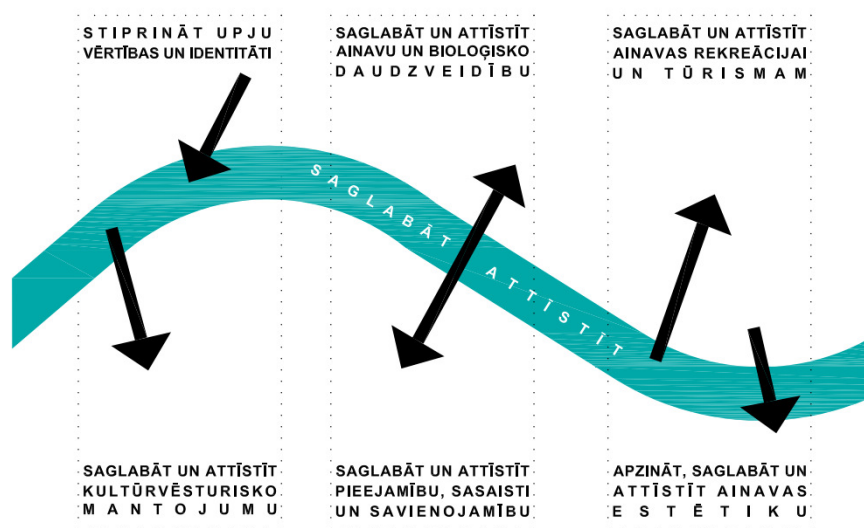
9.2. Ainavas kvalitātes mērķi

Atbilstoši Zemgales reģionālās ainavas un zaļās infrastruktūras plānam, ainavas kvalitātes mērķi ir saistīti ar ainavas veidošanu, kas satur ilgtspējīgas attīstības iezīmes. ainavas plānošanas un attīstības kontekstā būtiskas ir ainavas vizuālā identitāte, integritāte, dzīvīga sociālā un ekonomiskā vide un izteikts ainavas laika dziļums. Zemgales reģionālās ainavas un zaļās infrastruktūras plāns atsaucas uz P.Selmana (2006), kas raksturo šādas ilgtspējīgas attīstības iezīmes:

- ainavas ir vienlīdz kā par cilvēkiem - vietējiem un viesiem, - tā par dabas sistēmām;
- sauszemes un ūdens resursiem ainavās ir jābūt ekonomiski apsaimniekotiem, taču šiem lietojumiem ir jābūt "piesardzīgiem" un "gudriem";
- ilgtspējīgu ainavu plānošanas mērķis variē, vienmēr atrodoties pa vidu tādā kā nepārtrauktībā starp aizsardzību, radošu attīstību un reģenerāciju, atkarībā no esošā ainavas stāvokļa;
- ilgtspējīga attīstība nozīmē vajadzību pēc ilgtspējīga apdzīvojuma un šī vajadzība ir saistīta ar multi-funkcionālu zaļo infrastruktūru;
- ainavas ir spēcīgs cilvēku dzīves kvalitātes un labsajūtas rādītājs un tādejādi tām ir jāsaturs pietiekami daudz "informatīvi" līmeņi, lai izaicinātu un apmierinātu cilvēka garu;
- pret tām ainavām, kuras jau atrodas vēlamā stāvoklī un ir ilgtspējīgi apsaimniekotas, nav jāattiecas kā pret norobežotiem rezervātiem. bet tām ir jākalpo kā ainavu apsaimniekošanas un veidošanas piemēriem;

- ilgtspējīgai attīstībai ir raksturīgi dažādi pārejas stāvokļi, līdz ar to nepieciešams monitorēt ainavas attīstības trajektorijas, raugoties, vai ainava kļūst arvien vairāk vai mazāk ilgtspējīgākas un vai tās attīstās vēlamā virzienā.

Tematiskā plānojuma ietvaros Bauskas upju ainavas kvalitātes mērķi tiek formulēti apzinot ainavas attīstības tendences, izvērtējot ietekmes uz ainavām un ainavu ietekmi uz dzīves kvalitāti, kā arī sabiedrības vēlmes attiecībā uz apkārtējo upju ainavu kvalitātēm jeb raksturierzīmēm, skatīt 9.2.1. attēlu.

9.2.1. attēls. Ainavas kvalitātes mērķi.

Bauskas upju ainavas kvalitātes raksturierzīmes ir ainavas daudzveidība, kultūrvēsturiskā mantojuma struktūra un to elementi, rekreācija, dabiskums un unikalitāte.

Ainavas un zaļās infrastruktūras un ainavas kvalitātes mērķi ir cieši saistīti savā starpā, un vērsti uz ainavas estētiku, dabas daudzveidību, funkcionālajām īpašībām un rekreācijas iespējām. Ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitātes raksturo ainavas indikatori, kas ļauj spriest par dabas apstākļu kopumu un ļauj iztēloties ainavas vizuālo veidolu.

9.2.1. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitātes un to indikatori

Kvalitātes	Indikatori
Ainavas estētika	Atvērta ainava, skatu līnijas, augstvērtīgu skatu ainavas, pievilcīgi ainavu elementi, skatu ainavas, vizuālais piesārņojums un degradējošie elementi.
Dabas daudzveidība	Ainavu ekoloģija, bioloģiskā daudzveidība (sugas, biotopi), hidroloģija.
Funkcionālā īpašība	Fiziskā un vizuālā/mentālā savienojamība, sasaiste un pieejamība.
Rekreācijas iespējas	Kultūras mantojuma (pieminekļu blīvums), tūrisma objektu izvietojums un blīvums, rekreācijas infrastruktūras daudzveidība.

10. UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJS

Upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenārijs nosaka attīstību trīs pilsētas mērogos - **pilsēta, apkaimes un aktivitāšu centri**.

Katrs no attīstības scenāriju mērogiem apzina un apraksta izvirzītos ainavas kvalitātes mērķus un sniedz priekšlikumus upju ainavas un zaļās infrastruktūras estētiskajai, dabas daudzveidības, funkcionālo īpašību un rekreācijas iespēju attīstības plānošanai.

Atbilstoši izvirzītajiem scenāriju mērogiem, zaļā infrastruktūra ir ciešā sasaistē ar ainavu, kas atbilstoši attīstības vīzijai un ainavu kvalitātes mērķiem, stratēģiski plāno dabiskas un *pus-dabiskas* teritorijas, kas nodrošina plašu ekosistēmas pakalpojumu klāstu. Saglabājot un attīstot zaļo infrastruktūru atbilstoši ainavas kvalitātes mērķiem

Ainavas plānošanas instrumenti pilsētas scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus gan Bauskas pilsētas administratīvās teritorijas robežās, gan ārpus pilsētas robežām, ietverot visaptverošu plānošanas tīklojuma mērogu. Plānojot pilsētas mēroga scenāriju iespējams aptveroši paredzēt pilsētas zaļās infrastruktūras attīstību sasaistē ar pilsētībūvniecisko raksturu, funkcijām, pakalpojumiem, un noteikt ieguvumus un vērtības.

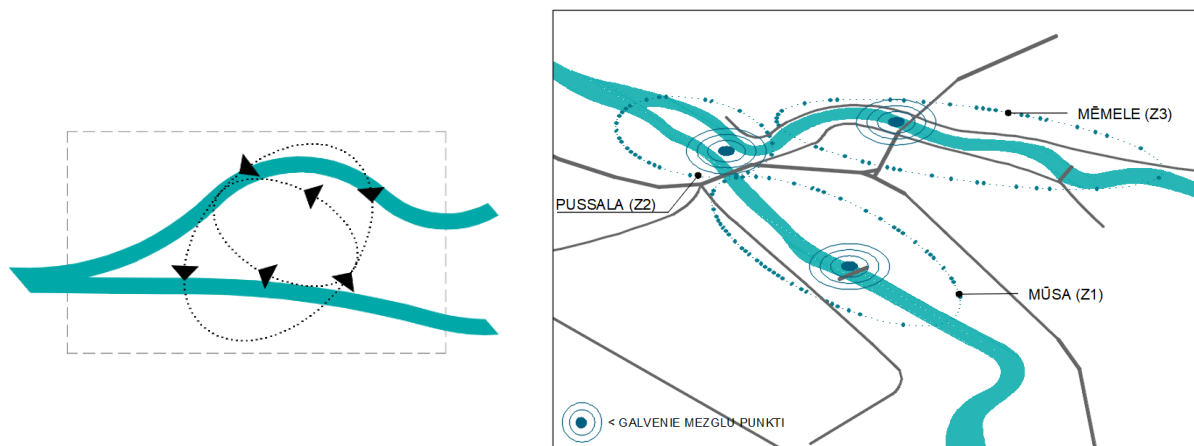
Ainavas plānošanas instrumenti apkaimju scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus pilsētas un upju daļas *impulsīvākajos punktos*. Apkaimju galvenie *mezglu punkti* ir stratēģiski svarīgi gan pilsētas mērogā, gan ārpus pilsētas mēroga. Esošie pilsētas apkaimju mezglu punkti, plānoti kā galvenie Mūsas, Mēmeles un sateces mezglu punkti, kas savstarpējā mijiedarbībā veicinās pastiprinātu saikni starp ekosistēmu un sabiedrības ieguvumu. Esošie un plānotie elementi un procesi nodrošinās dažādas funkcijas, kas veidos pamatu jaunu pakalpojumu klāstam.

Ainavas plānošanas instrumenti aktivitāšu centra scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus Mūsai, Mēmelei un satecei (Mūsas un Mēmeles sateces daļa) Bauskas pilsētas administratīvajās robežās. Sniegtie zaļās infrastruktūras priekšlikumi sniedz Bauskas pilsētai efektīvu plānojumu, kas ir tālredzīgs instruments plānveida attīstībai. Zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumi aktivitāšu centra mērogā paredz vairot dabas kapitālu, ekonomisko un sociālo labklājību, kā arī atjauno savstarpējo saikni starp esošajām dabiskajām teritorijām un uzlabot pilsētas vides vispārējo ekoloģisko kvalitāti. Upju ainavas un zaļās infrastruktūras priekšlikumi paredz saglabāt esošās ekosistēmas, lai tās varētu turpināt sniegt vērtīgus pakalpojumus sabiedrībai.

Atbilstoši izvirzītajām ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitātēm, sniegti telpiskās attīstības risinājumi un attīstības instrumenti ainavas un zaļās infrastruktūras attīstībai atbilstoši attīstības scenārijiem.

10.1. Telpiskās attīstības risinājumi un attīstības instrumenti pilsētas mērogā

Vīzija - plānot Bauskas upju ainavas un zaļās infrastruktūras ilgtspējīgu attīstību, nodrošinot sabalansētas dabas, sociālo un kultūrvēsturisko infrastruktūras tīklojumu savstarpējo mijiedarbību un sasaisti. Mūsas un Mēmeles upju sasaiste ar pilsētas funkcionālajām un ekoloģiskajām artērijām, skatīt 10.1.1.attēlu.

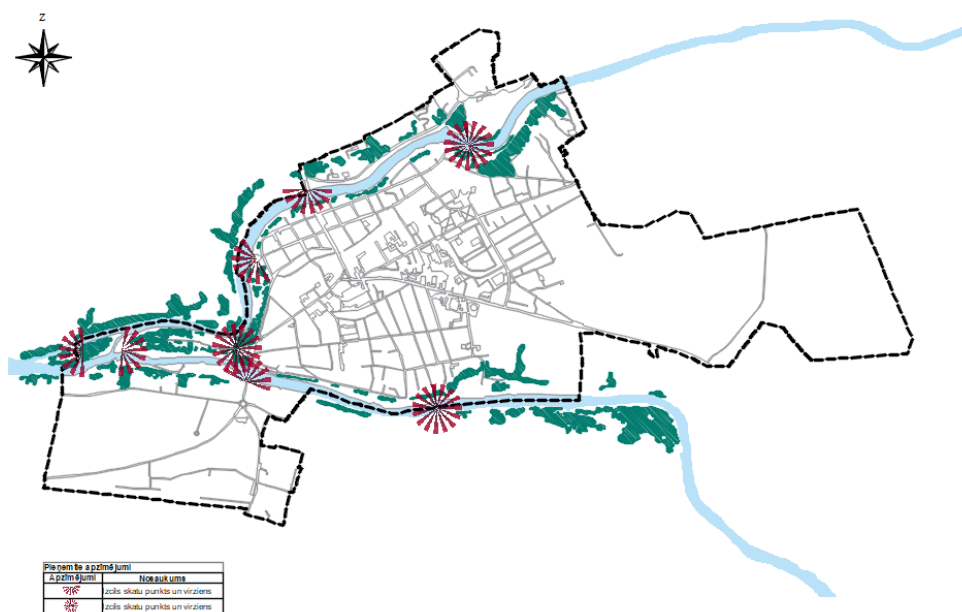
10.1.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras telpiskās attīstības risinājumi pilsētas mērogā.

Ainavas estētika

Ainavas uztvere var būt atšķirīga dažādām interešu grupām, piemēram, vietējiem iedzīvotājiem, tūristiem, apmeklētājiem, profesionālo grupu pārstāvjiem, kur vienā un tajā pašā ainavā var redzēt atšķirīgus elementus, līdz ar to ainavas vērtēšana ir subjektīva.

Mūsas, Mēmeles un Lielupes sateces upju ainava ir jutīga ainava, un pilsētas mērogā reprezentatīvā kvalitāte tiek noteikta pēc ainavu skatu kvalitātes, ainavas saskatāmības un ainavas pieejamības. Galvenokārt, reprezentatīvie ainavas skati veidojas no nacionālas nozīmes ainavu telpām un ikdienas nozīmes ainavu telpām.

Vizuāli reprezentatīvākās ainavas ar izciliem skatu punktiem un virzieniem pilsētas mērogā ir no gājēju tilta pāri Mēmeles un Mūsas upei, no A7 tilta (Mēmeles upes labais krasts), Plūdoņu ielas galā pie esošā publiski pieejamā atpūtas laukuma, Bauskas pils, Bauskas pils teritorija pie pirmās pārejas uz Ķirbaksalu, Ķirbaksalas rietumu daļa un Brīvības bulvāra tilts (Mūsas upes kreisais krasts). Apzinātie skatu punkti ir pilsētas reprezentējošie skati. Skati definējami, kā panorāmas skati ar augstvērtīgām skatu ainavām, pievilcīgiem ainavu elementiem, plašām un tālām skatu līnijām. Atsevišķi skatu punkti reprezentējas gan no gājēju skatu punkta, gan no automašīnu skatu punkta, kā arī atsevišķi tikai no gājēju skatu punkta, skatīt 10.1.2. attēlu.

10.1.2. attēls. Vizuāli reprezentatīvākās ainavas ar izciliem skatu punktiem un virzieniem pilsētas mērogā.

Dabas daudzveidība

Pilsētas mērogā ainavas ekoloģiju un bioloģisko daudzveidību raksturo pilsētas *zaļā* infrastruktūra un *zilā* infrastruktūra. Zaļo infrastruktūru raksturo ainavas lineārie elementi – pilsētas *zaļie* koridori un zaļumvietas. Zilo infrastruktūru raksturo pilsētas esošās ūdensteces un ūdenstilpnes ar to piegulošajām piekrastēm un zaļajām zonām.

No ainavu ekoloģijas viedokļa, pilsētas *zaļie* koridori ir vieni no vislielākajiem vidi veidojošajiem ekoloģiskajiem pamatelementiem. Ārtelpā esošie apstādījumi veido telpas, atdala funkcionālās zonas, regulē mikroklimatu un veido noēnojumu. Apstādījumus ārtelpā veido – koki, krūmi, ziemcietes, puķes, zāliens, vītenaugi u.t.t. Plānojot ainavas lineāros elementus pilsētas mērogā, krūmu stādījumus izmantot mazāku atpūtas telpu norobežošanai, piemēram, bērnu rotaļu laukumos, sporta laukumos, iekšpagalmos. Ziemcietes līdzīgi kā krūmu stādījumus var izmantot mazāku atpūtas telpu norobežošanai un akcentēšanai. Vasaras puķes un sīpolpuķu stādījumus plānot izmantot tikai sezonāliem akcentiem. Viens no zaļumvietu nozīmīgiem raksturlielumiem ir koku vainagu projekcija uz zemes, kas būtiski ietekmē ainavas lineāro elementu vides raksturu.

Zaļumvietu raksturlielums ir proporcija starp apstādījumiem, apbūves laukumu un ceļu infrastruktūru, un, lai plānotu ekoloģisku pilsētas tīklojumu, visā publiski pieejamā ārtelpā apstādījumiem jāaizņem vismaz 30 % no teritorijas platības.

Zilās infrastruktūras dabas daudzveidību pilsētas mērogā raksturo Mūsas, Mēmeles un Lielupes upes, kas ir viena no galvenajām ekoloģijas *artērijām* pilsētā. Dabai, cilvēkiem, kā arī saimnieciskajai darbībai ir nepieciešams labas kvalitātes ūdens. Lai nodrošinātu ūdens ekosistēmu stabilitāti un normālu funkcionēšanu, kā arī ūdenī dzīvojošajiem un to patērējošajiem organismiem būtu barība un nepieciešamās dzīvotnes, vajadzīgs ūdenstilpju stāvoklis, tuvs dabiskajam.

Pilsētas mērogā kopējā ekoloģiskā un bioloģiskā kvalitāte Mūsas un Mēmeles upēs ietekmē ūdens kvalitāti. Ūdens kvalitāte upēs ir neapmierinošā stāvoklī, līdz ar to attiecībā uz dažādiem slodžu veidiem Mūsas un Mēmeles upēs plānot sekojošus pasākumus ūdens kvalitātes īstenošanai:

- komunālais sektors – nodrošināt kontroli notekūdeņu apsaimniekošanai decentralizētajās kanalizācijas sistēmās, vienoties par veicamajiem uzlabojumiem, ja konstatēta tāda nepieciešamība, kā arī veikt centralizēto notekūdeņu savākšanas sistēmu darbības pilnveidošanu, nodrošinot faktisko pieslēgumu izveidi un veicot tīklu paplašināšanu;
- lauksaimniecība - ziemas zaļo zonu vai "rugāju lauku" uzturēšana (augu segu ziemā veido ilggadīgie zālāji, daudzgadīgi dārzeni, starpkultūras, ziemāji vai kultūraugu rugāji; veģetācijas buferjoslu ūdensteču un ūdenstilpju krastos, kā arī gar meliorācijas sistēmu novadgrāvjiem izveide un ievērošana; ziemas zaļo zonu vai "rugāju lauku" uzturēšana (augu segu ziemā veido ilggadīgie zālāji, daudzgadīgi dārzeni, starpkultūras, ziemāji vai kultūraugu rugāji;
- mežsaimniecība - videi draudzīga mežu meliorācijas sistēmu pārbūve vai atjaunošana, iekļaujot videi draudzīgus meliorācijas sistēmas elementus (sedimentācijas baseini, divpakāpju meliorācijas grāvji u.c. MK noteikumu Nr. 600 12. pielikumā minēti pasākumi).

Minētie pasākumi ir vērsti uz ūdenī ieplūstošo augu barības vielu daudzumu samazināšanu, lai samazinātu eutrofikācijas - apstākļu, kad ūdenstilpē, pateicoties biogēno elementu (slāpekļa, fosfora, silīcija savienojumi) satura pieaugumam, ievērojami palielinās bioloģisko procesu intensitāte un rezultātā tiek veicināta aļģu un citu ūdensaugu, tai skaitā makrofītu, attīstība, tādējādi pasliktinot ūdeņu kvalitāti un izmantošanas iespējas, kā arī notiek ūdenstilpes paātrināta aizaugšana, ietekmi. Tā kā Lielupes upju baseinu apgabala daļa atrodas arī Lietuvā, ar pārrobežu notecēm Latvijā nonāk arī tajā radītais piesārņojums. 57% no kopējā slāpekļa un 48% no kopējā fosfora noteces Lielupē radušās Lietuvas teritorijā, tādēļ ūdeņu apsaimniekošanas kontekstā nepieciešama sadarbība arī ar Lietuvas atbildīgajām institūcijām.

Ja augstāk minētie pasākumi ir saistīti ar nozīmīgu ieguldījumu nepieciešamību un ūdeņu apsaimniekošanas organizāciju valsts līmenī, tad ievērojami lētāks un vietējiem apstākļiem piemērots pasākums būtu ūdensteču tīrīšana (aizauguma ar ūdensaugiem pakāpes kontrolēšana, ūdens attīrīšana no atkritumiem), krastu sakopšana, ievērojot labas prakses nosacījumus ar mērķi uzlabot ūdens ekoloģisko kvalitāti.

Funkcionālā īpašība

Funkcionālās savienojamības un sasaistes galvenais attīstības instruments ir veloinfrastruktūras attīstība pilsētas mērogā un pilsētas sasaiste ārpus pilsētas administratīvajām robežām. Pilsētas mērogā veidojams savstarpējs esošu maršrutu savienojums, plānojot vienotu, pilsētu aptverošu veloinfrastruktūras kustības loku. Tematiskā plāna ietvaros nodefinēta perspektīvā funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība upēm pilsētas mērogā. Funkcionālo savienojamību plānot starp zonām Z1, Z2 un Z3 pilsētas un ārpus pilsētas administratīvajām robežām, kas ietvertu kopēju lokveida kustību.

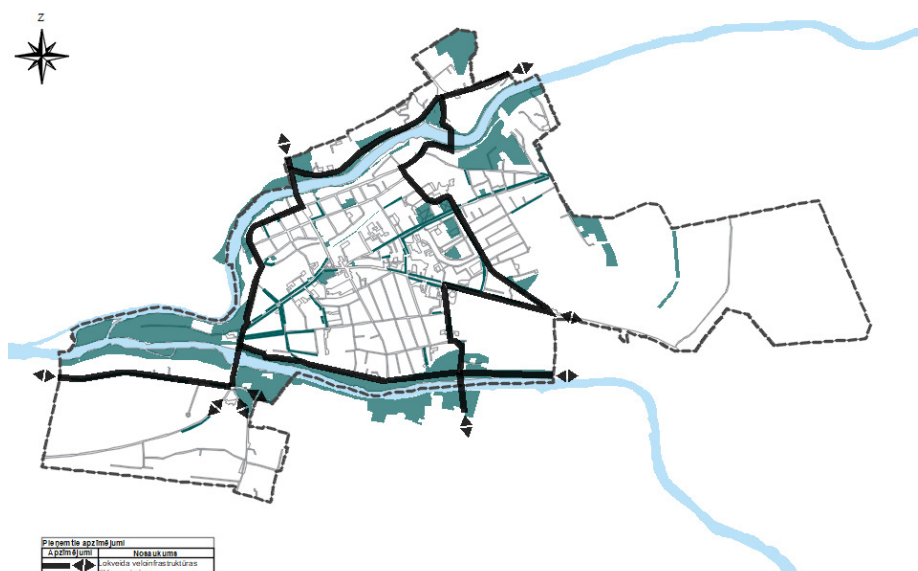
Veloinfrastruktūras attīstību plānot efektīvu, ilgtspējīgu un uz veselīgu dzīvesveidu orientētu transporta sistēmu, ievērojot drošību, velomaršruta nepārtrauktību, tiešumu, pievilcīgumu un

komfortu. Pilsētas mēroga lokveida velomaršrutu funkcionalitāti plānot braukšanai ar velosipēdu, kas paredzēts pa dažādas nozīmes ceļiem, ielām, ietvēm, velosipēdu ceļiem, parkiem, takām u. tml., ievērojot:

Esošo un plānoto satiksmes infrastruktūru (vienvirziena ielas, mierīgas satiksmes intensitātes ielas, kultūrvēsturiskas ielas u.c.). Esošo un plānoto zaļo infrastruktūru (apzaļumotas ielas, parki, skvēri, zaļās zonas, koku alejas u.c.). Kultūrvēsturiski un sabiedriskā tipa nozīmes objekti (tirgus, Bauskas pils, peldbaseins, kultūras nams u.c.).

Lokveida funkcionālo savienojamību pilsētas mērogā plānot pa Krasta ielu, Upmalas ielu, Zaļo ielu, Mazo Salātu ielu, Salātu ielu, Rīgas ielu, gājēju tiltu pār Mēmeles upei, Mēmeles ielu, Kalna iela (A7), Rīgas ielu, Brīvības bulvāri. Ielas, kas paredz lokveida veloinfrastruktūras savienojamību ar blakus esošajām teritorijām - Ziedoņa iela (Rundāles novads, Saulaine), Krasta ielas turpinājums gar Mūsas upi (Bauskas novads, Mūsa, Ceraukste), P87 (Bauskas novads, Vecsaule).

Lokveida savienojums pilsētas mērogā - 7,6 km, pilsētas mēroga lokveida savienojums ar blakus esošajām teritorijām - 3 km, kopā ar esošo veloinfrastruktūru 12 km, skatīt 10.1.3. attēlu.

10.1.3. attēls. Veloinfrasatruktūras lokveida funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība pilsētas mērogā.

Pilsētas administratīvo robežu ietvaros plānot gājēju un velosipēdistu ceļu, kas ir atdalīts ceļš vai ceļa daļa, kas paredzēts gājējiem un braukšanai ar velosipēdu un apzīmēts ar noteiktām ceļa zīmēm. Ja esoša veloinfrasatruktūra nenodrošina atdalītus velosipēdistu un gājēju ceļus, izskatīt iespēju veidot velojoslas - josla uz brauktuves, kas paredzēta braukšanai ar velosipēdu un no cita transportlīdzekļu satiksmes atdalīta, atbilstoši LVS.

Ārpus pilsētas administratīvajām robežām plānot kopīgu gājēju un velosipēdu ceļu, kas ir atdalīts ceļš vai ceļa daļa un paredzēta jauktai gājēju un velosipēdu satiksmei. Kopīgs gājēju un velosipēdistu ceļš ārpus pilsētas administratīvajām robežām nodrošinātu ekonomiski izdevīgāku attīstību, lai pēc iespējas efektīvāk un kvalitatīvāk nodrošinātu pilsētas un blakus esošo apdzīvoto vietu savienojamību.

Piedāvātais veloinfrastruktūras maršruts pilsētas mērogā palīdz rast kompromisus starp dažādām interesēm, jo tā ir cieši saistīta ar pārējo transporta veidu un pilsētas vai citas apdzīvotas vietas attīstību kopumā.

Pirms veloinfrastruktūras tīkla atsevišķu posmu un to savienojamību projektēšanas darbu uzsākšanas ieteicams izstrādāt konkrētās teritorijas kopējo plānoto veloinfrastruktūras tīkla koncepciju. Veloinfrastruktūras attīstībai jānodrošina velosipēdistiem radīta infrastruktūra un to apkalpojošās būves.

Rekreācijas iespējas

Rekreācijas iespējas raksturo tūrisma infrastruktūras daudzveidība, rekreācijas infrastruktūras daudzveidība un rekreācijas pieejamības koridori. Tūrisma infrastruktūras daudzveidību raksturo - dabas tūrisms, sporta tūrisms un kultūras tūrisms. Rekreācijas infrastruktūras daudzveidību raksturo - parki, skvēri, bērnu rotaļu laukumi, dzīvojamo ēku iekškvartāli, sporta laukumi, sabiedrisko un publisko ēku laukumi. Rekreācijas pieejamības koridori raksturo - uzlabotu rekreācijas teritoriju pieejamību, kas pielāgota rekreācijas vajadzībām.

Rekreācijas infrastruktūras daudzveidības attīstība

Parki - plānojot esošo parku pārbūvi vai projektēto parku izbūvi jāveic parka dendroloģiskā izpēte, kultūrmantojuma izpēte, funkcionālā izpēte, ietverot un analizējot gājēju kustības virzienus, esošo zonējumu, vertikālo plānojumu, apgaismojumu, apaugumu u.c. Plānojot parka pamataprīkojuma elementu infrastruktūru ievērot kopējās pilsētas dizaina vadlīnijas, skatīt 10.1.1. tabulu.

10.1.1.tabula. Parku plānošanas minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Betona bruģakmens, asfalta segums, blīvēts minerālmateriālu maisījuma segums. Īslaicīgas autonovietnes gar ielu malām, autostāvlaukumu izbūve - 50 stāvvietas.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Parka soli - 14 gb., atkritumu urnas - 5 gb., velonovietnes - 20 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu), stacionāras publiskās tualetes ar inženierkomunikācijām - 2 gb., ūdens ņemšanas vietas - 2 gb., piknika galdi ar soliem - 3 gb., atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķīrošanas konteinerus), apgaismojuma balsti gar galvenajiem tranzīceļiem un aktivitāšu vietām, bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas, treniņu laukumi, sporta laukumi (aktivitātēm lietot segumu atbilstoši funkcionalitātei - smilts, mulčas segums, gumijas plākšņu segums, liets segums).
Informācijas infrastruktūra	Plānot parka norādes zīmes (galvenajos parka ieejas/izejas mezglos), informācijas standus (parka plāns, aktīvās un pasīvās atpūtas vietas, atļauto un aizliegto parka izmantošanu, informācija

	par dažāda veida biotopu un sugu daudzveidību parkā un informāciju, kur tas sastopams ārpus parka teritorijas), tematiskās informācijas plāksnes (pie aktivitātēm), rekreatīvo vietu informācijas plāksnes (pie aktivitātēm).
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Lietus ūdens kanalizācija, sadzīves kanalizācija, ūdensapgāde, apgaismojums, elektroapgāde, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana, bezvadu internets).
Apstādījumu infrastruktūra	75% no kopējās teritorijas. Zāliens 35%, koku stādījumi 60%, dekoratīvie stādījumi 45%. Koku vainagu projekcijas 50%.
Būvobjektu infrastruktūra	Stacionāras un mobila tipa būves - paviljoni, kafejnīcas, saimniecības mezgli, inventāra punkti (ievērot kopējo arhitektonisko estētikas kvalitāti).

Skvēri - plānot atbilstoši pilsēt būvnieciskajai situācijai un paredzētajai funkcijai. Skvērus plānot unikālus, piešķirot jaunu funkcionālo izmantošanu un identitāti. Nav pieļaujama zemas kvalitātes vides objektu, pieminekļu, skulptūru izvietošana. Paredzot vides objektus teritorijā, jāplāno tā kopējā tēla estētiskā kvalitāte un saskaņotība ar pārējo pilsētas daļu. Labiekārtojuma un būvobjektu infrastruktūras attīstība veidojama vienotā stilā, pieskaņojot esošajai videi (arhitektūra, kultūrvēsturiskais mantojums u.tml.). Teritorijai veikt esošo funkcionālo izmantošanu (gājēju kustības virzieni, esošais zonējums, vertikālais plānojums, inženierkomunikācijas, apaugumu u.c.). Maksimāli jāparedz esošā apauguma saglabāšanu izvērtējot plānoto funkcionalitāti, kompozicionālo risinājumu. Teritorijas stādījumi jāplāno saskaņā ar esošo apaugumu. Autostāvvietu pieejamība jāparedz vismaz 500 m no rekreācijas teritorijas. Skvēra uzraudzības un apsaimniekošanas gaitā velonovietņu piepildījums ir vismaz 85%, jāparedz velonovietņu papildinājums, skatīt 10.1.2. tabulu.

10.1.2. tabula. Skvēru plānošanas minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Betona bruģakmens segums, asfalta segums.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar un/vai bez atzveltnes - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velonovietnes - 5 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu), atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus), apgaismojumu nodrošināt visā teritorijā. Atkarībā no teritorijas lieluma plānot aktīvās un pasīvās atpūtas iespējas ((bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas, treniņu laukumi (aktivitātēm lietot segumu atbilstoši funkcionalitātei - smilts, mulčas segums, gumijas plākšņu segums, liets segums)).
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās un rekreatīvās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot aktivitātes ar informāciju un simbolu veidā.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Lietus ūdens kanalizācija (slēgta un vaļēja tipa), apgaismojumu, elektroapgāde, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana,

	bezvadu internets). Sadzīves kanalizāciju un ūdensapgādi plānot atkarībā no plānotajiem būvobjektiem.
Apstādījumu infrastruktūra	75% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu, kokus, krūmus, ziemcietes, zāļveida ziemcietes, sīpolpuķes.
Būvobjektu infrastruktūra	Stacionāras un mobila tipa būves, vides objekti u.c. atkarībā no teritorijas funkcionalitātes.

Dzīvojamo ēku iekškvartāli - plānot kvalitatīvu iekškvartālu ārtelpu nodrošinot funkcionāli un kompozicionāli sakārtotu dzīvojamo telpu, kas apmierinātu dažāda veida sociālās funkcijas - dzīvojamo ēku iedzīvotājus, iekškvartālu apmeklētājus u.c. Paredzēt iekškvartālu atbrīvošanu no dažāda veida palīgbūvēm un zemas kvalitātes labiekārtojuma elementiem. Plānot iekškvartālu horizontālo un vertikālo zonēšanu, nodrošinot dažāda veida funkcionālo izmantošanu - saimniecības zona, aktīvās un pasīvās zonas (bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas elementi, atpūtas soli, piknika galdi u.c.). Iekškvartālu ielu un ceļu tīklojumu, laukumus un apstādījumus plānot kā vienotu sistēmu. Estētiskās kvalitātes celšanai plānot zaļo apstādījumu masīvus, sasaistot tos ar atpūtas, rotaļu laukumiem, autostāvvietām, kas nodrošinātu augstu komforta sajūtu ikvienam iedzīvotājam vai apmeklētājam, skatīt 10.1.3. tabulu.

10.1.3. tabula. Dzīvojamo ēku iekškvartālu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Betona bruģis, asfalts, aktivitātēm lietot segumu atbilstoši funkcionalitātei - smilts, mulčas segums, gumijas plākšņu segums, liets segums. Nodrošināt automašīnu novietošanu stāvvietās, plānojot 40 m ² /1 vai 1,5 automašīnu.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar un/vai bez atzveltnes - 6 gb., atkritumu urnas - 3 gb., velonovietnes - 5 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu). Atsevišķi izbūvējama nojume ar velonovietnēm paredzēt, ja nav paredzēta atsevišķa koplietošanas telpa velosipēdiem vai bērnu ratiņu novietošanai), slēgta tipa atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus), apgaismojumu nodrošināt visā teritorijā. Atkarībā no iekškvartāla platības, plānot aktīvās un pasīvās atpūtas iespējas - bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas, trenažieru laukumi.
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās un rekreatīvās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot aktivitātes ar informāciju un simbolu veidā.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Lietus ūdens kanalizācija (slēgta un vaļēja tipa), apgaismojumu, elektroapgāde, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana, bezvadu internets). Sadzīves kanalizāciju un ūdensapgādi plānot atkarībā no plānotajiem būvobjektiem.
Apstādījumu infrastruktūra	35% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošus

	zonu stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes, zāļveida ziemcietes, sīpolpuķes.
--	---

Bērnu rotaļu laukumi - plānot kvalitatīvus bērnu rotaļu laukumus, kas funkcionāli un kompozicionāli sakārtotu ārtelpu, un apmierinātu dažāda vecuma grupas (1-3 gadiem, 2 - 6 gadiem, 6-12 gadiem, 12-16 gadiem). Laukumos plānot fiziskus, izglītojošus un interaktīvus vides elementus, bērnu rotaļu elementus. Plānot laukumus nodrošinot vertikālā plānojuma dažādību (nogāzes, pauguri u.tml.). Rotaļu laukumiem nodrošināt tā izmantošanu visās sezonās. Estētiskās kvalitātes celšanai plānot norobežojošus stādījumus, sasaistot tos ar rotaļu laukumiem un atpūtas laukumiem, kas nodrošinātu augstu komforta sajūtu ikvienam apmeklētājam. Dzīvžogus var plānot norobežojošu elementu (piemēram, žogs) vietā, lai nodrošinātu drošības sajūtu un kontrolētu pārvietošanos. Brīvais krišanas augstums nedrīkst pārsniegt 3,00 m, katram iekārtu krišanas augstumam noteikt attiecīgo mīksto un amortizējošo segumu. Laukumiem neizmantojot cietu pārklājumu. Ņemt vērā patērētāju tiesību aizsardzības centra izstrādātās vadlīnijas bērnu spēļu laukumu valdītājiem / apsaimniekotājiem par drošuma prasībām bērnu rotaļu laukumiem publiskai lietošanai, LVS EN 1177, LVS EN 1176.

Rotaļu iekārtām jānodrošina patstāvīga uzraudzības un apsaimniekošanas kārtība. Iekārtas jāapseko divas reizes gadā, pirms pavasara sezonas un pēc vasaras sezonas. Rotaļu iekārtām, kurām paredzēti segumi, piemēram, smilts, minerālmateriālu maisījums jānodrošina ikgadēja atjaunošana. Izvairīties uzstādīt rotaļu iekārtas zālienā, skatīt 10.1.4. tabulu.

10.1.4. tabula. Bērnu rotaļu laukumu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Gājēju celiņi - betona bruģis, asfalts, minerālmateriālu segums. Bērnu rotaļu laukumi- smilts, mulčas segums, gumijas plāksņu segums, liets vienlaidu segums.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar atzveltni - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velonovietnes - 5 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu, ūdens ņemšanas vieta - 1 gb, norobežoti rotaļu laukumi ar žogu vai apstādījumiem. 1-3 gadi - lēzeni pakāpieni, tīkli, batuti, pandusi, rampas, slidkalniņi, šūpoles ar speciāli aprīkotu sēdekli, smilšu kastes, atsperu šūpoles Kāpelējošie elementi līdz 80 cm. 2 - 6 gadiem, - rotaļu elementi ar dažāda veida tematiku, piemēram, skola, mājdzīvnieki, kosmos u.tml., abstrakti rotaļu elementu dizaini ar dažāda veida attīstošajām funkcijām - prāta, ķermeņa - rokas, kājas u.t.t. 6-12 gadiem - rotējošas, balansa, interaktīvas ierīces. Sajūtu takas. 12-16 gadiem - rotējošas, balansa, interaktīvas, vingrošanas elementi.

Informācijas infrastruktūra	Tematiskās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot informāciju par rotaļu elementu izmantošanu. Uz rekreatīvajām plāksnēm norādīt simbolus, piemēram, šūpoles, atpūtas vietas u.tml.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Ūdensapgāde (dzeramais ūdens) - ūdens ņemšanas vietai, elektroapgāde, apgaismojums.
Apstādījumu infrastruktūra	35% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošus zonu stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes, zālveida ziemcietes, sīpolpuķes. Bērnu rotaļu laukumiem apstādījumus paredzēt 40% no kopējās teritorijas platības. Apstādījumu struktūru veidot no lapu un skuju kokiem, krūmiem. Izvairīties no indīgiem, ērkšķainiem, krāšņi ziedošiem augiem un vasaras puķēm, kas piesaista kukaiņus un rada putekšņus.

Sporta laukumi - plānot dažāda veida funkcijas sporta laukumus, piemēram, āra vingrošanas laukums, āra treniņu laukums, senioru laukums, dažāda veida skeitborda laukumi, atkarībā no plānotās funkcijas un atrašanās vietas pilsētībūvnieciskajā telpā. Plānojot sporta laukumus dažāda veida sporta laukums, piemēram, basketbola laukums, volejbola laukums, tenisa laukums u. tml. nodrošināt atbilstību katra sporta veida standartu regulām, un atkarībā no teritorijas lieluma izvēlēties sporta veidu prasības (minimālās prasības, prasības, lai varētu organizēt dažāda veida vietējās vai starptautiskās sacensības). Ja sporta laukumus vieta ir ierobežota paredzēt multifunkcionālus laukumus, apvienojot, piemēram, basketbola, volejbola, tenisa, badmintona laukumus vienā multifunkcionālā laukumā, ziemas sezonā laukumu organizējot par slidošanas, hokeja laukumu. Paredzēt valdaļdrošus labiekārtojuma elementus, skatīt 10.1.5. tabulu.

10.1.5. tabula. Sporta laukumu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Gājēju celiņi - betona bruģis, asfalta segums. Sporta laukumi - ūdenscaurlaidīgs vienlaidus liets gumijas segums, marķēts ar attiecīga sporta veida standartu regulām.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar un vai bez atzveltnes - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velonovietnes - 10 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu, ūdens ņemšanas vieta - 1 gb., atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus).
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot informāciju par sporta elementu izmantošanu. Uz rekreatīvajām plāksnēm norādīt simbolus, piemēram, basketbola laukums, volejbola laukums, āra treniņi u.tml.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Ūdensapgāde (dzeramais ūdens) - ūdens ņemšanas vietai, elektroapgāde, apgaismojums, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana).

Apstādījumu infrastruktūra	25% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošus stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes. Neveidot blīvus stādījumus, kas atrodas tiešā tuvumā sporta laukumiem ar ūdenscaurlaidīgu gumijas segumu, lai neveidotos pārlied liels zaļās masas apsaimniekošanas laukums un laukumu neizmantošana.
----------------------------	---

Sabiedrisko un publisko ēku laukumi - plānot 20% no brīvās teritorijas priekšlaukuma veidošanai. Laukumiem paredzēt automašīnu stāvlaukumus vai stāvvietas īslaicīgai automašīnu novietošanai, velonovietnes, pasīvās atpūtas zonu un apstādījumus. Apstādījumiem paredzot 40% no priekšlaukuma kopējās teritorijas platības, kur pārējo publisko ārtelpu labiekārtot ar gājēju ietvēm un laukumiem. Nav pieļaujama zemas kvalitātes vides objektu, pieminekļu, skulptūru izvietošana. Paredzot vides objektus teritorijā, jāplāno tā kopējā tēla estētiskā kvalitāte un saskaņotība ar pārējo pilsētas daļu. Paredzētajiem publiskās ārtelpas elementu risinājumiem jābūt izturīgiem pret intensīvu izmantošanu un jārespektē blakus esošais pilsētībūvnieciskais raksturs. Elementiem jābūt viegli pārvaldāmiem un apsaimniekotiem jebkurā sezonā, skatīt 10.1.6. tabulu.

10.1.6.tabula. Sabiedrisko un publisko ēku laukumu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Gājēju celiņi - betona bruģis, granīta bruģakmens. Automašīnu īslaicīgās stāvvietas jāparedz no sabiedriskās vai publiskās ēkas funkcijas.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar un vai bez atzveltnes - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velonovietnes - 10 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu, karogu masti, atkritumu konteineru nojume (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus), puķu kastes - 5 gb. (ja nav iespējams veidot dobes).
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot informāciju par pilsētu, teritoriju vai cita veida informāciju, kas atbilst konkrētajam sabiedriskajam vai publiskajam laukumam.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Elektroapgāde, apgaismojums, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana pēc nepieciešamības).
Apstādījumu infrastruktūra	40% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošus zonu stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes, zālveida ziemcietes, sīpolpuķes.

Zaļie rekreācijas koridori - plānot pasīvās atpūtas vietas un apstādījumus ielu ārtelpā (sarkano līniju robežās). Ielu telpu *zaļajos* koridoros paredzēt attīstību trīs tipos:

1.tips - īslaicīgas atpūtas vietas ielu malā uz cietā seguma, paredzot atpūtas soliņu bez atzveltnes un vismaz vienu koku noēnojumam.

2.tips - īslaicīgas atpūtas vietas ielu malā uz cietā seguma, paredzot atpūtas soliņu ar vai bez atzveltnes, tālāk novietotu atkritumu urnu, laukumu īslaicīgai velosipēdu, bērnu ratiņu, invalīdu ratiņu novietošanai, dekoratīvo apstādījumu grupas un vismaz vienu koku noēnojumam.

3.tips - mazs atpūtas laukums ielas malā uz cietā seguma, paredzot atpūtas soliņu ar atzveltni, atkritumu urnu, velonovietnes, informācijas standu, norādes zīmes, dekoratīvo apstādījumu grupas un vismaz divus līdz trīs kokus noēnojumam.

Plānot *zaļo* koridoru atpūtas ārtelpas ne vairāk kā pēc 250 m. Plānojot gājēju ietves paredzēt vienlīmeņa attīstību, kur kādas nobrauktuves pieslēguma plānošana nodrošina nepārtrauktu ietves funkciju, skatīt 10.1.4. attēlu.

10.1.4. attēls. *Zaļo* rekreācijas koridoru tīklojums pilsētas mērogā.

Tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstība

Tūrisma infrastruktūras attīstību plānot respektējot dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, saglabājot tā ainavisko struktūru, kā arī biotopu un sugu daudzveidību, un veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskās intereses. Tūrisma attīstību plānot veidojot vienotu sasaisti starp Mūsas, Mēmeles upēm un Bauskas pilssalu. Plānot pilsētas mērogā tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstību trīs grupās:

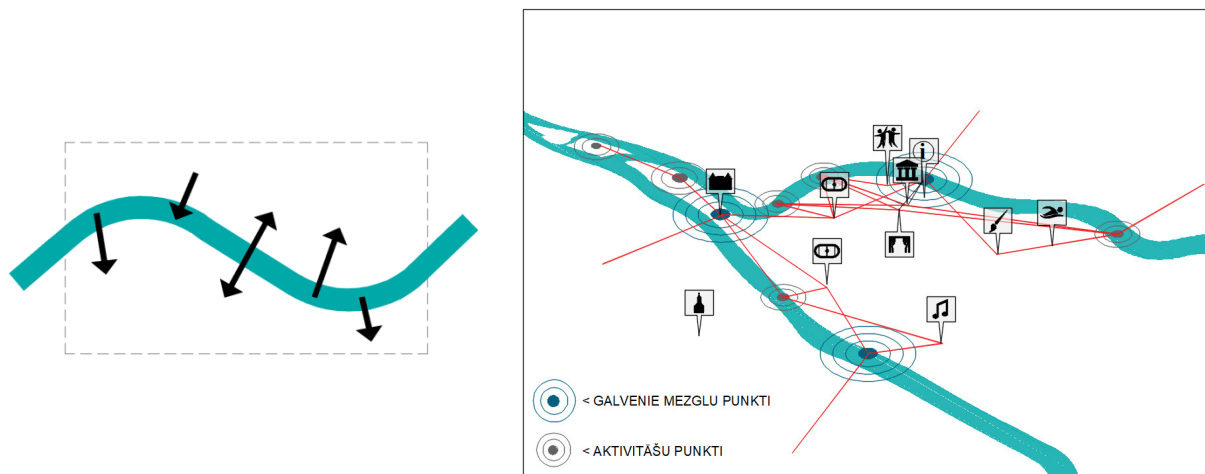
Dabas tūrisms – vienots tūrisma maršruts, kas savieno dabas parku “Bauska” ar Mūsas un Mēmeles palieņu pļavām. Dabas tūrisma Mūsas upē plānot upes labajā krastā, iekļaujot īpaši aizsargājamus biotopus un respektējot to dabiskumu un antropogēnās slodzes samazināšanu. Mēmeles upes krastā dabas tūrisma attīstību plānot upes labajā pusē, posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un upes kreisajā pusē savienojot dabas parku “Bauska” līdz transportlīdzekļu tiltam pāri Mēmeles ielai.

Sporta tūrisms – vienotu sporta tūrisma maršrutu plānot sasaistē ar velosatiksmes infrastruktūras attīstību un plānotajiem aktīvās atpūtas objektiem. Sporta tūrisma attīstības daudzveidībai plānot attīstību pilsētas mērogā sasaistot Bauskas pilsētas stadionu ar Krasta ielu, Upmalas ielu, Zaļo ielu, Zaļās ielas 27 potenciālo zaļās teritorijas attīstību (plānotā parka teritorija), Salātu ielu, Mēmeles ielu, Rīgas ielu, esošo Dambja ielas 2 teritoriju, Bauskas valsts ģimnāziju.

Kultūrvēsturiskais tūrisms – kultūras tūrisma maršruts pilsētas mērogā ir daudzveidīgs un labi attīstīts. Plānot pie esošajiem kultūras tūrisma maršrutiem iekļaut vizuāli reprezentatīvāko ainavu vietu attīstību ar izciliem skatu punktiem. Attīstāmos skatu punktus paredzot no gājēju tilta pāri Mēmeles un Mūsas upei, no A7 tilta (Mēmeles upes labais krasts), Plūdoņu ielas galā pie esošā publiski pieejamā atpūtas laukuma, Bauskas pils, Bauskas pils teritorija pie pirmās pārejas uz Ķirbaksalu, Ķirbaksalas rietumu daļa un Brīvības bulvāra tilts (Mūsas upes kreisais krasts).

10.2. Telpiskās attīstības risinājumi un attīstības instrumenti apkaimju mērogā

Vīzija - organizēt upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības plānošanu kontekstā ar apkārtējām funkcijām (sabiedriskas aktivitātes, izglītības iestādes, kultūras objekti) un zaļo infrastruktūru (upmalas, skvēri, parki, ielu stādījumi, skatu līnijas) kontekstā. Nodrošināt upes ainavas un zaļās infrastruktūras daudzfunkcionalitāti, esošo un plānoto aktivitāšu savienojamību un pēctecību. Veidot sajūtu par upes klātesamību ikdienas gaitās, skatīt 10.2.1. attēlu.

10.2.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenārijs apkaimju mērogā.

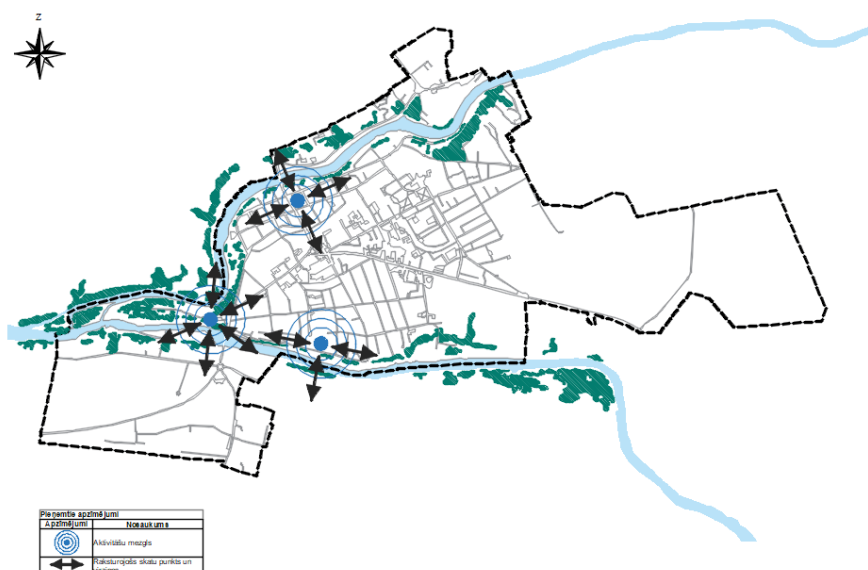
Ainavas estētika

Mūsas upes apkaimes galvenais aktivitātes punkts ir Bauskas pilsētas stadions, lineārā aktivitāte - Krasta iela, Mūsas un Mēmeles apkaimes (pussala) aktivitātes punkts ir Bauskas pils, lineārā aktivitāte - galvenā pils taka, Mēmeles upes apkaimes galvenais aktivitātes impulss ir Bauskas rātslaukums un rātsnams - lineārā aktivitāte - Rīgas iela. Aktivitāšu punkti ir *izolēti* no apkārtējās upes ainavas un neveido ekoloģisko un vizuālo sasaisti ar apkārtējo ainavu, ierobežojot pieejamību cilvēkiem. Apkaimes punktiem ar apkārtējo upes ainavu konstatētas estētiskās un ekoloģiskās problemātikas - kompakti organizēta Bauskas pils, Bauskas rātslaukuma un rātsnama iekšējā struktūra, bet netiek veidota vizuālā sasaiste ar apkārtējo upes ainavu. Estētiski pievilcīga Bauskas pils, Bauskas rātslaukuma un rātsnama iekšējā telpa, bet neveidojas ekoloģiskā sasaiste ar apkārtējo upes ainavu. Bauskas pilsētas stadiona teritorijai trūkst estētiskais izteiksmīgums, bet ir nodrošināta tieša un tuva ekoloģiskā kvalitāte.

Estētiskās un ekoloģiskās sasaistes nepieciešamas, lai dažādotu ainavu funkcijas un resursu savstarpējo saskaņošanu, sabalansēšanu un saglabāšanu. Mūsas upes aktivitāšu punkta vizuāli estētiskā un ekoloģiskā sasaiste ar upi plānot pa Krasta ielu un Mūsas upes piekrasti, kur galvenie skatu punkti un virzieni vērsti uz un no Bauskas pilsētas stadiona teritoriju.

Mūsas un Mēmeles apkaimes (pussala) aktivitātes punkta vizuāli estētisko un ekoloģisko sasaisti ar upi plānot organizējot lokveida kustību pa pussalu, iekļaujot Ķirbaksalu un Lielupes sateces pussalu, kur galvenie skatu punkti un virzieni vērsti no un uz Bauskas pili, pa dabas parku “Bauska”, Uzvaras ielu, Krasta ielu, transportlīdzekļu tiltu pāri Mūsai, esošo grants ceļu (Mēmeles labais krasts), Mūsas upes kreisais krasts.

Mēmeles upes aktivitāšu punkta vizuāli estētiskā un ekoloģisko sasaisti ar upi plānot pa Rīgas ielu un Kalna ielu, kur galvenie skatu punkti un virzieni vērsti uz un no Bauskas rātslaukuma un rātsnama, skatīt 10.2.2. attēlu.

10.2.2. attēls. Estētiski ekoloģiskā sasaiste ar skatu punktiem un virzieniem apkaimju mērogā.

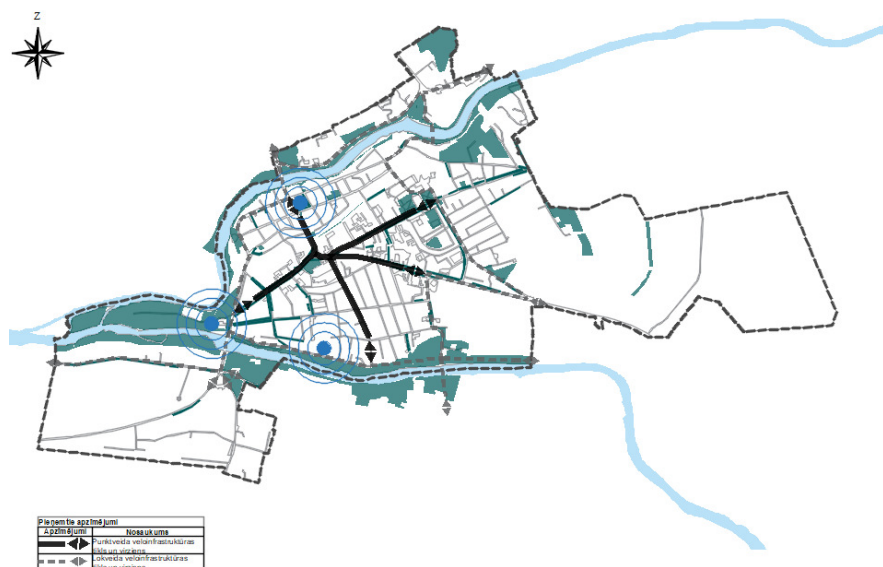
Funkcionālā īpašība

Funkcionālās savienojamības un sasaistes galvenais attīstības instruments ir veloinfrastruktūras attīstība apkaimju mērogā. Savstarpējo apkaimju sasaisti plānot paredzot punktveida veloinfrastruktūras attīstību, kas efektīvi un ilgtspējīgi veicinās Mēmeles, Bauskas pils pussalas un Mūsas apkaimju veselīga dzīvesveida orientētu transporta attīstību.

Punktveida veloinfrastruktūras attīstību plānot pa Kalna ielu, Uzvaras ielu, Pionieru ielu, Zaļo ielu un Dārza ielu, kas ir tiešā tuvumā ar plānotajiem apkaimju aktivitāšu punktiem - Bauskas rātslaukums un rātsnams, Bauskas pils, Bauskas pilsētas stadions (Z1, Z2 un Z3 zonu galvenie aktivitāšu punktu mezgli). Veicinot punktveida veloinfrastruktūras attīstību papildus tiks nodrošināta papildus infrastruktūras attīstība aktivitāšu mezglu punktos. Nodrošinot aktivitāšu mezglu punktu attīstību, tiks veicināta daudzfunkcionāla Mēmeles, Mūsas un Lielupes upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstība un mijiedarbība ar apkārtējām funkcijām.

Punktveida veloinfrastruktūras attīstībai nepieciešams paaugstināt sabiedrības informētības līmeni, pārvietošanos ar velosipēdu ikdienā, atpūtā, preču pārvadāšanā u.tml. Lai paaugstinātu sabiedrības izglītotību, informētības līmeni un veidotu paradumu maiņu, nepieciešamas plānot organizētas rīcības un aktivitātes dažādām vecuma grupām. Lai novērtētu veloinfrastruktūras attīstību, jāplāno rezultatīvie rādītāji, kas ietvertu procentuālo velosipēdistu īpatsvaru, kas brauc vismaz vienu reizi dienā, no kopējiem pilsētas iedzīvotājiem, velomaršruta kopgarumu un reģistrēto velosipēdu skaitu.

Punktveida veloinfrastruktūras attīstības kopgarums ir 3,3 km, kur Kalna ielai 400 m, Uzvaras iela 630 m, Pionieru iela 750 m, Zaļā iela 750 m, 770 m, skatīt 10.2.3. attēlu, skatīt 10.2.3. attēlu.

10.2.3. attēls. Veloinfrastruktūras punktveida funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība pilsētas mērogā.

Rekreācijas iespējas

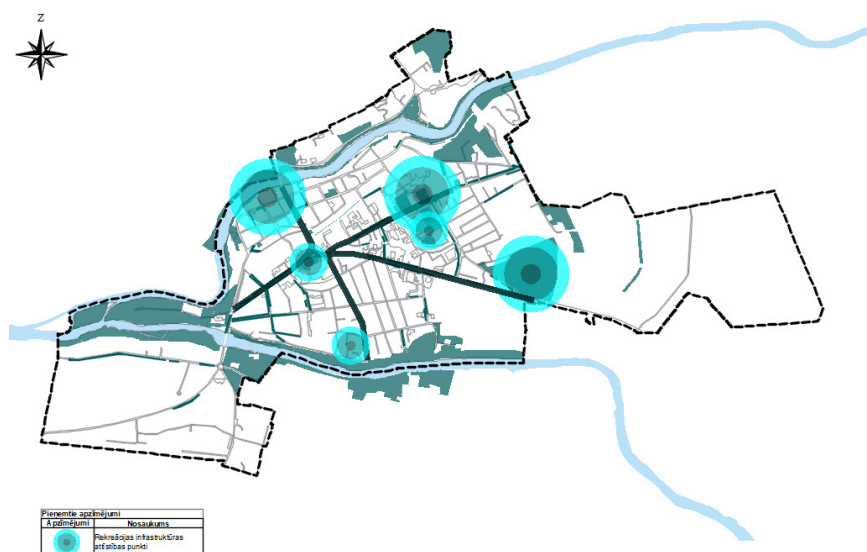
Rekreācijas attīstību plānot mijiedarbībā ar *zaļajiem* rekreācijas koridoriem, kas būtu kā estētiskā un ekoloģiskā sasaiste ar plānotajām rekreācijas teritorijām apkaimju mērogā.

Rekreācijas infrastruktūras daudzveidības attīstība

Kalna ielas *zaļā* rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot Strautnieku un Kalna ielas kvartālā, paredzot, piemēram, radošā pagalma attīstību. Radošo kvartālu iespējams attīstīt, kā pagalmu, kur uzsvaru likt uz dažādu nacionalitāšu atspoguļošanu, kas sabiedrību iepazīstinātu, mācītu, saglabātu un attīstītu. Nacionalitāšu pagalmus plānot labiekārtot ar attiecīgās tautības raksturīgākajām iezīmēm – uzstādot dažāda veida maketus un skulptūras, kas raisītu attiecīgās tautības piederību un pilsētas daudznacionālo atspoguļošanu. Pagalmu galvenās aktivitātes saistīt ar attiecīgo tautību deju un dziesmu vakariem, romanču vakariem, restorāniem, bāriem, kafejnīcām, kur tiktu piedāvāti tradicionālie ēdieni un dzērieni - gastronomiskā tūrisma attīstība, spēļu vakari, dienas centrs ar speciālistiem, kas māca attiecīgo valodu, tradīcijas, filmu vakari, jaunas biedrības, kas popularizē savu nacionalitāti. Ēku telpas plānot atvēlēt hoteliem, birojiem, attiecīgās nacionalitātes muzejiem, dienas atpūtas centriem, biedrībām u. tml.. Radošie pagalmi veicinātu pilsētas iedzīvotāju, apmeklētāju un tūristu aktivizēšanu un integrēšanu, iekšpagalmu labiekārtošanu, sniedzot sociālo atbalstu, kalpotu kultūrvēsturisku vērtību komunikēšanai un popularizēšanai, un veidotu lietotāju vietizjūtu un nostiprinātu identitātes sajūtu.

Kalna, Uzvaras, Pionieru, Zaļā un Dārza ielas *zaļā* rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot esošajā zaļajā teritorijā pie tirdzniecības veikalu autostāvlaukuma. Teritoriju attīstīt kā aktīvās atpūtas skvēru, respektējot kādreizējā diķa klātesamību. Pionieru ielas *zaļā* rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot starp Pionieru ielu un gājēju tiltu pāri Mūsai. Teritoriju plānot kā atvērtu, ainavisku Mūsas upes teritoriju. Zaļās ielas *zaļā* rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot pie Zaļās un Mazās Salātu ielas krustojuma. Teritoriju plānot kā pilsētas parku, kas reprezentētu iebraucamos *vārtus* no pilsētas austrumu puses, un veicinātu

pilsētas austrumu daļas rekreācijas attīstību. Dārza ielas *zaļā* rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot Korfa dārzā un Dārza, Salātu un Vītoli iekškvartālā. Korfa dārzs veido vienu no galvenajām pilsētas zaļajām struktūrām ar mierīgās atpūtas funkciju, skatīt 10.2.4. attēlu.

10.2.4. attēls. Rekreācijas infrastruktūras attīstības teritorijas apkaimju mērogā.

Tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstība

Tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstību plānot, kā punktveida tīklojumu, kas sasaucas ar plānotajiem rekreācijas infrastruktūras objektiem. Galvenie punktveida savienojošie tūrisma infrastruktūras koridori ir Uzvaras iela, Pionieru iela, Zaļā iela, Dārza iela, Kalna iela.

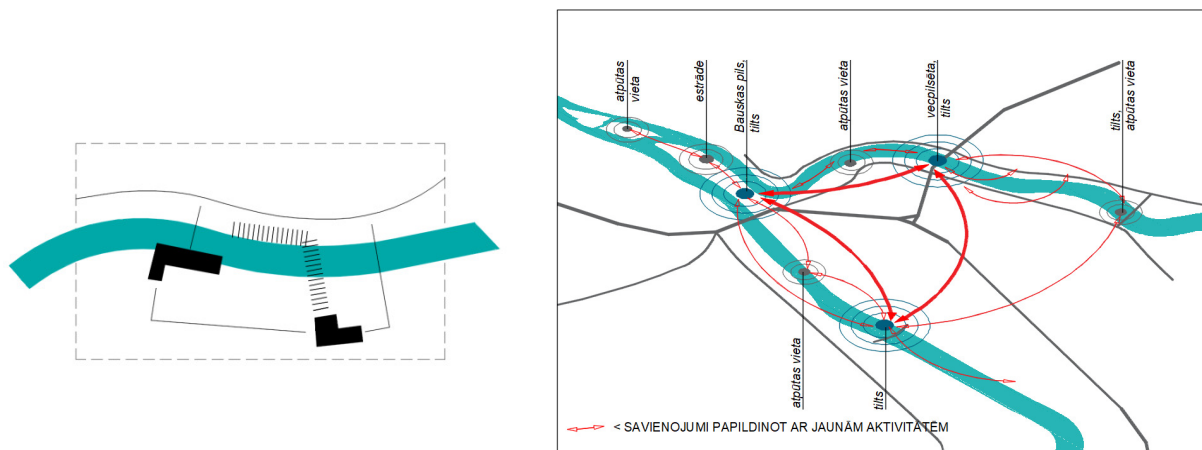
Dabas tūrisms – dabas parks “Bauska”, tā savienojošais koridors – Uzvaras iela. Mēmeles upes labais krasts posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātīpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un Mēmeles upes kreisais krasts no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz dabas parkam “Bauska”, tā savienojošais tūrisma koridors Kalna iela.

Sporta tūrisms – Bauskas pilsētas stadions, tā savienojošais koridors – Pionieru iela. Bauskas valsts ģimnāzija – Uzvaras iela. Mēmeles ielas promenāde, tā savienojošais koridors – Kalna iela.

Kultūrvēsturiskais tūrisms – Bauskas pils un parks, tā savienojošais koridors – Uzvaras iela, Rīgas iela un tās kultūrvēsturiskā apbūve, Bauskas rātsnams un rātslaukums, tā savienojošais koridors – Kalna iela.

10.3. Telpiskās attīstības risinājumi un attīstības instrumenti aktivitāšu punktu mērogā

Vīzija - sniegt priekšlikumus labiekārtojuma risinājumiem aktivitāšu punktos. Izstrādāt konceptuālas dizaina vadlīnijas (stils, materiāli, toņi) plānotajai infrastruktūrai - pieejamībai, labiekārtojumam, informācijas pieejamībai, apgaismojumam, apstādījumiem un lielākajiem būvobjektiem, skatīt 10.3.1. attēlu.

10.3.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenārijs aktivitāšu punktu mērogā.

Ainavas estētika

Mūsas upe, Mēmeles upe un Lielupes satece ir vizuāli un estētiski augstvērtīga ainava ar ekoloģiski un estētiski nozīmīgu ainavu telpu, kur rodot kopējo mijiedarbību var panākt ilgtspējīgu ainavas plānošanu. Upju ainavas estētika un ekoloģiskā izpratne laika gaitā ir mainījusies, kur transformācijas procesā noteicošā loma ir cilvēka uztverei, saimnieciskajai darbībai un vajadzībām. Vizuāli augstvērtīgu ainavu teritoriju noteikšana ir aktuāla teritoriju apsaimniekošanā, plānošanā un ainavu monitoringā.

Upju ainava ir jutīga ainava, kur plānojot jāpievērš uzmanība ainavu skatu kvalitātei, ainavas saskatāmībai un ainavas pieejamībai. Analizējot jutīgas ainavas estētisko kvalitāti rekomendējams ņemt vērā šādus kritērijus - mērogs, atklātums, daudzveidība, harmonija, kustība, faktūra, krāsa, unikalitāte, komforts, izteiksmīgums un skata kvalitāte.

Z1 zonā, Z1-a, Z1-b, Z1-c apakšzonu augstvērtīgu ainavu skatu punkti klasificējami kā:

- Izcili skatu punkti un virzieni - esošais vingrošanas laukums pretī Pilskalna ielai 26, Upmalas ielas galā.
- Perspektīvi vērtīgi skatu punkti un virzieni - transportlīdzekļu un gājēju tilts pāri Mūsas upei.

Z2 zonā, Z2-a, Z2-b, Z2-c apakšzonu augstvērtīgu ainavu skatu punkti klasificējami kā:

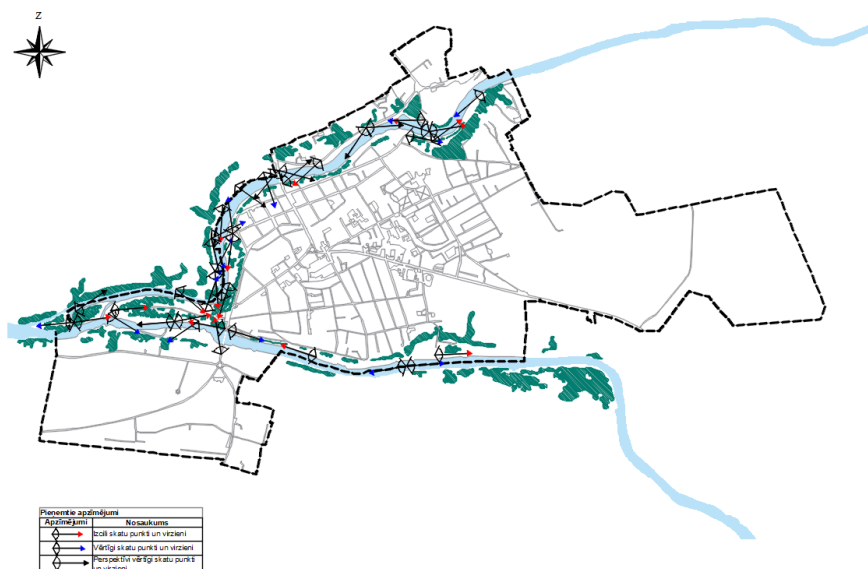
- Izcili skatu punkti un virzieni - esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labais krasts upes līkumā), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labais krasts pie pēdējās upes pieejas punkta), Ķirbaksalas rietumu daļa, Bauskas pils teritorijas rietumu daļa, pie Mēmeles un Mūsas pirmā savienojošā grāvja, Bauskas pils teritorijas dienvidu puses

vidusdaļas, transportlīdzekļu tilta pāri Mūsas upei no upes kreisā krasta, zem transportlīdzekļu tilta pāri Mūsas upei, dabas parka "Bauska" izbūvētajām takām.

- Vērtīgi skatu punkti un virzieni - Bauskas pils teritorijas dienvidu puses vidusdaļas.
- Perspektīvi vērtīgi skatu punkti un virzieni - esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labais krasts upes līkumā), Bauskas pils teritorija uz Mēmeles, Lielupes un Mūsas upēm.

Z3 zonā, Z3-a, Z3-b, Z3-c apakšzonu augstvērtīgu ainavu skatu punkti klasificējami kā:

- Izcili skatu punkti un virzieni - gājēju tilts pāri Mēmeles upei, Rīgas ielā izejā pie gājēju tilta pāri Mēmeles upei (upes kreisais krasts), posmā no Mēmeles ielas 3 līdz transportlīdzekļu tiltam pāri Mēmelei, esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labais krasts), Plūdoņa ielas esošais atpūtas laukums.
- Vērtīgi skatu punkti un virzieni - Mēmeles ielā 5, transportlīdzekļu tilts pāri Mēmeles upei (upes labais un kreisais krasts), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labais krasts), Plūdoņa ielas esošais atpūtas laukums.
- Perspektīvi vērtīgi skatu punkti un virzieni - Rīgas ielā pie tekstilizstrādājumu ražotāja SIA "Klippan - Saule", pilsētas administratīvā robeža (upes kreisais krasts), piebraucamais ceļš pie gājēju tilta pāri Mēmeles upei (upes labais krasts), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labais krasts), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labais krasts pretī Plūdoņa ielas atpūtas laukumam), skatīt 10.3.2. attēlu.

10.3.2. attēls. Ainavas ar izciliem skatu punktiem un virzieniem aktivitāšu punktu mērogā.

Dabas daudzveidība

Aktivitāšu punktu mērogā viena no vērtīgākajām ainavu ekoloģijas, bioloģiskās daudzveidības (sugas, biotopi) un hidroloģijas raksturlielumiem ir Mēmele un Mūsa. Dabas daudzveidības saglabāšanai un aizsardzības stāvokļa nodrošināšanai, upēm nepieciešams uzturēt dabiskās straujteču biotopu platības, vienlaikus uzlabojot ūdens kvalitāti. Mūsas upē konstatēta paaugstināta slāpekļa (N) koncentrācija, līdz ar to, vērojama pastiprināta upes aizaugšana ar zaļo masu. Mēmeles un Mūsas upes ekoloģisko kvalitāti nepieciešams paaugstināt, lai nodrošinātu labu aizaugumu ar ūdensaugiem, kas nepārsniedz 20-30% no spoguļvirsmas laukuma. Plānojot dabiskas upes

aizaugumu, nepieciešama kontrolēta un plānveidīga zaļās masas regulēšana, kur samazinot virsūdens augu vienveidību, iespējams attīstīties daudzveidīgai virsūdens un iegremdēto augu veģetācijai, samazināts upes sistēmā uzkrātais barības vielu apjoms, atjaunota granšaina un smilšaina grunts straujākajos upes posmos, kā arī atjaunota upes dabiskā caurtece.

Dabas daudzveidības saglabāšanai un aizsardzības stāvokļa nodrošināšanai, upju krastos esošajiem aizsargājamiem biotopiem (eitrofas augsto lakstaugu audzes, mēreni mitri zālāji, sausi zālāji kalcifitās augsnēs), nozīmīgi ir uzturēt to dabiskos vides apstākļus, kas ietver arī dabisko pavasara palu režīmu. Mūsas un Mēmeles krastos sastopamie zālāju biotopiem ir nozīmīga barošanās vieta vairākām aizsargājamām putnu sugām. Svarīga nozīme ir karbonātisko pamatiežu atsegumu aizsargāšana, jo tā ir nozīmīga dzīvotne vairākām īpaši aizsargājamām augu sugām. Sugu labvēlīgai aizsardzības stāvokļa nodrošināšanai plānota atsegumu vides apstākļu nemainība, pēc iespējas samazinot antropogēnās ietekmes slodzi.

Upju straujteses un dabisko upju posmos, kur mikroliegumos sastopamajiem platspīļu upesvēžiem Mūsā un biežajām perlamutrenēm Mēmelē, upju posmos nepieciešams saglabāt, atjaunot un aizsargāt gultnes dabiski granšaino-akmeņaino upes gultnes substrātu un ierobežot virsūdens augu veģetācijas pārmērīgu attīstību.

Atsevišķos upju posmos plānot straujteses, kas bagātinātu upi ar skābekli, kā rezultātā palielinātos upju pašattīrīšanās spējas un ūdens kvalitāte. Straujteču veidošanai iespējams izmantot akmeņus, tos kraujot neregulārās grupās, pēc iespējas vairāk tuvinot dabiskam veidolam.

Upes posmā ūdensaugus nedrīkst izplaut pilnībā, atsevišķi to sakopojumi ir jāatstāj, lai saglabātos slēptuves, barības ieguves un dzīves vietas starp augiem mītošajiem ūdens organismiem, skatīt grafisko daļu, AA – 16, AA-17, AA-18 lapu.

Funkcionālā īpašība

Lokveida un punktveida veloinfrastruktūras attīstība pilsētas un apkaimes mērogā, veicinās funkcionālu un plānveida attīstību aktivitāšu punktos.

Z1 zonas galveno aktivitātes punktu plānot Bauskas pilsētas stadionā. Bauskas pilsētas stadions ir nozīmīgs infrastruktūras objekts pilsētas mērogā, kas atrodas tuvu Mūsas upes piekrastes zonai. Mūsas upes piekrastes attīstību plānot kopā ar Bauskas pilsētas stadiona attīstību, nodrošinot ērtu funkcionālo savienojamību, sasaisti un pieejamību.

Z2 zonas galvenais aktivitātes punkts esošajā un plānotajā situācijā ir Bauskas pils. Attīstības scenāriji nosaka gan lokveida, gan punktveida veloinfrastruktūras funkcionālo savienojamības attīstību. Aktivitātes punktam plānot lokveida pieejamības attīstību Bauskas pils pussalā, un plānot autotransporta plūsmas organizētu pārvietošanos pussalā, veicinot samazinātu vai pat aizliegtu iebraukšanu pa Bauskas pils centrālo ceļu.

Z3 zonas galvenais aktivitātes punkts esošajā un plānotajā situācijā ir Rīgas iela. Ielai ir zemas intensitātes satiksme, un izvērtējot esošās un plānotās infrastruktūras attīstību, plānot ielai mainīt funkciju, paredzot to par gājēju ielu visas ielas garumā vai kādā no posmiem. Rīgas ielas attīstību plānot par gājēju ielu iespējams dažādos veidos, paredzot: gājēju ielu visas ielas garumā, gājēju ielu atsevišķos posmos, piemēram, no Rīgas un Plūdoņa ielas krustojuma līdz Rīgas un Kalna ielai,

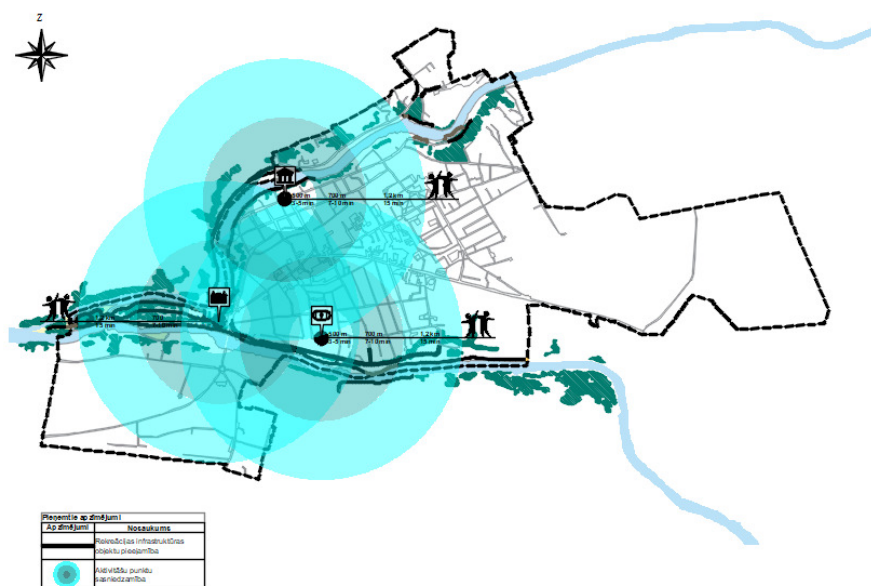
gājēju iela konkrētās nedēļas dienās, piemēram, piektdienās vai sestdienās, autotransporta kustība vienā virzienā, paredzot plašāku brīvtempu gājējiem.

Kājāmgājēji no Z1, Z2 un Z3 zonu aktivitātes punktiem 15 minūšu laikā var mērot 1,2 km, un sasniegt kādu no zonu aktivitātes punktiem. Visērtāk mērojamais attālums ir starp Z1 un Z2 zonām. Teritorija, kas sasniedzama vienādā attālumā no visiem aktivitāšu punktiem ir Bauskas valsts ģimnāzija. Ieteicams šo teritoriju plānot publiski pieejamu ar dažāda veida rekreācijas objektiem, jo teritorija varētu kalpot par centru upju zaļās infrastruktūras attīstībai. No zonu aktivitāšu punktiem visapgrūtinātāk ir sasniegt zonu tālākās teritorijas, kur jāmēro vairāk kā 1,2 km un ilgāk nekā 15 minūtes.

No Z1 zonas aktivitātes punkta 500 m attālumā un 3-5 minūšu laikā plānot sasniegt rekreācijas infrastruktūru līdz Skolas un Sporta ielai, 700 m attālumā un 7-10 minūšu laikā līdz autotransporta tiltam un gājēju tiltam pāri Mūsai, 1,2 km attālumā un 15 minūšu laikā Bauskas pils teritoriju un Upmalas ielu.

No Z2 zonas aktivitātes punkta 500 m attālumā un 3-5 minūšu laikā plānot sasniegt rekreācijas infrastruktūras objektus, kas ir ap Bauskas pili, 700 m attālumā un 7-10 minūšu laikā Bauskas pils estrādes laukumu, dabas parku "Bauska" un rekreācijas objektus Z1 zonā līdz Skolas ielai, Z3 zonā līdz Dambja un Rūpniecības ielai, 1,2 km attālumā un 15 minūšu laikā Ķirbaksalu, Z1 zonas plānotos rekreācijas objektus līdz Bauskas pilsētas stadionam, Z3 zonas rekreācijas objektus līdz Rīgas un Kalna ielas krustojumam.

No Z3 zonas aktivitātes punkta 500 m attālumā un 3-5 minūšu laikā plānot sasniegt rekreācijas infrastruktūru Rīgas ielas garumā līdz Baznīcas un Pasta ielai, 700 m attālumā un 7-10 minūšu laikā līdz dabas parkam "Bauska", Mēmeles ielai, Bauskas pilsētas pamatskolai, 1,2 km attālumā un 15 minūšu laikā līdz gājēju tiltam pāri Mēmelei, Bauskas pilij un Bauskas pilsētas stadionam, skatīt 10.3.3. attēlu.

10.3.3. attēls. Funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība aktivitāšu punktu mērogā.

Rekreācijas iespējas

Rekreācijas infrastruktūras daudzveidības attīstība

Z1, Z2 un Z3 zonu aktivitāšu punkti ir kultūrvēsturiski vērtīgi un daudzfunkcionāli Bauskas pilsētas objekti, kuri raksturo saglabātu un mūsdienu aprītē iekļaujošu kultūrvēsturisko mantojumu, sociālo un kultūras daudzveidību, sociālekonomiski veselīgu un pievilcīgu vidi atpūtai un dzīvošanai.

Z1 zonas rekreācijas infrastruktūras aktivitātes punkts ir Bauskas pilsētas stadions. Stadiona kompleksam paredzēta vērīnīga rekonstrukcija, kas nodrošinās aktīvo sporta funkciju izmantošanu. Plānotais sporta komplekss apmierinās dažāda veida sporta aktivitātes, līdz ar to veicinās jaunas identitātes veidošanos apkaimē. Plānot sporta kompleksa paplašināšanu, attīstot ielas, kā videi draudzīgus risinājumus, piemēram, veloceliņi vai citas sporta inovācijas, kas raksturotu konkrētā aktivitātes punkta identitāti.

Z2 zonas rekreācijas infrastruktūras aktivitātes punkts ir Bauskas pils, kas esošajā situācijā nodrošina daudzveidīgu kultūrvēsturiskā mantojuma atpazīstamību un attīstību. Esošais būvapjoms, kas atrodas galvenajos Bauskas pils iebrauktuves vārtos ir esošajā vidē neiederīgs, ieteicams plānot jaunu veidolu būvapjomam, kas reprezentētu Bauskas pili, vai plānot esošā būvapjoma demontāžu, nodrošinot brīvu un pieejamu skatu uz Bauskas pili.

Z3 zonas rekreācijas infrastruktūras aktivitātes punkts ir Rīgas iela. Mūsdienu straujajā pilsētvides attīstībā iela ir zaudējusi ielas dzīvīgumu, nesteidzīgās pastaigas un funkcionālās vajadzības. Galvenokārt tas ir izskaidrojams ar to, ka tirdzniecības un pakalpojuma piedāvājums, ko sniedz gājēju iela neapmierina pilsētas iedzīvotājus, tūristus un apmeklētājus, kas vēlētos uzkvēties un par savu tūrisma mērķi izvēlēties Rīgas ielu. Piedāvājums, ko sniedz iela nav atbilstošs mūsdienu vajadzībām. Rīgas iela pārsvarā sniedz vienveidīgus pakalpojumus, iedzīvotāji ielu izmanto, kā gājēju tranzīta ceļu un autotransporta ceļu. Ielai nav sava sākuma mērķa - vieta, kur uzsākt vai nobeigt pastaigu un baudīt Bauskas vecpilsētas raksturīgo arhitektūru visas ielas garumā. Rīgas ielu plānot attīstīt kā gājēju ielu, kas saistās ar mākslu, radošumu un bohēmisku dzīvesveidu. Rīgas gājēju ielai jāatdzīvina 19.gadsimta šarms, paredzot apbūves pirmā stāva telpas komerciāla pakalpojuma sniegšanai, piedāvājot dažāda veida kafejnīcas ar āra terasēm, bārus, restorānus, galerijas, amatniecības veikaliņus, suvenīru veikaliņus, maizes ceptuvi, biroju telpas, dažādu biedrību telpas, mākslas un mūzikas telpas radošu speciālistu cilvēkiem. Piedāvāt dažāda veida tematiskos pārgājienus, kā piemēram, sestdienas rītu pastaigas, vēsturiskās atmiņu pastaigas, šauro iekšpagalmu mākslas galerijas. Radošo iekšpagalmu izveide uz Rīgas gājēju ielas attīstītu radošās industrijas, kas balstītos uz visāda veida jauno festivālu un ar mākslu saistītu pasākumu organizēšanu. Radošās industrijas attīstību veicināt ar dažāda veida gan lielākiem, gan mazākiem simfoniskā orķestra koncertiem, dažāda žanra teātra izrādes koncertiem, deju koncertiem u.c.. Laika posmos, kad nenotiek uzvedumi, paredzēt dažāda veida zīmīgus mākslas kolekciju ekspozīcijas, radīt jaunu pasākumu programmas, kā piemēram, grāmatu festivāls, publiskās mākslas pasākumi u.tml. Veidot jaunu Rīgas ielas kultūras centru, kurā regulāri nodrošinātu brīvdabas mūzikas koncertus, mākslas izstādes, pasākumus ģimenēm un bērniem, izglītojošus seminārus un citus pasākumus. Kvartāla pirmā stāva telpās plānot vīna veikaliņus, kafejnīcas, vietējo zemnieku un amatnieku veikaliņus, mākslas galerijas un dizaina salonus. Komerctelpas plānot priekš dažāda veida radošajām aktivitātēm un radošo nozaru profesionāļu darbam. Uz Rīgas gājēju ielas kādā no teritorijām plānot mediatēku jeb iedzīvotāju izglītošanas centra izveidošanu. Mūsdienīga mediatēka,

kas ietver mūsdienu mediju kopienas, kalpo par vidutāju iedzīvotāju un institūciju dialogā, pilda aktivitāšu punkta attīstību. Mediatēka sniedz sociālu atbalstu, nodrošina iedzīvotāju aktivizēšanu un integrēšanu un kalpo kultūrvēsturisku vērtību komunicēšanai un popularizēšanai, tādējādi veidojot iedzīvotāju vietizjūtu un nostiprina vietas identitāti. Izmantojot visas mūsdienu informācijas tehnoloģijas, tā var koncentrēties uz īpašām aktivitāšu punkta vajadzībām un iedzīvotāju interesēm, kā piemēram, kolekcionēt, katalogizēt un komunicēt kolekciju saistībā ar aktivitāšu punkta materiālajām un nemateriālajām kultūras vērtībām. Mediatēkas viens no darba uzdevumiem varētu būt arī kā iedzīvotāju, interesentu grupu, nevalstisko organizāciju tikšanās vieta, kā arī kalpotu, kā jauns aktivitātes punkta dzinulis.

Tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstība

Tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstību plānot saglabājot dabas un kultūrvēsturisko daudzveidību. Daudzveidīgu tūrisma infrastruktūras attīstību plānot trīs grupās:

Dabas tūrisms – Z1 zona – upju straujtecēs un dabisko upju posmu biotopi un sausie zālāju biotopi pie pilsētas administratīvās robežas. Z2 zona - dabas parks “Bauska” , Ķirbaksala, teritorija aiz Ķirbaksalas, Karbonātisko iežu atsegumi. Z3 zona - Mēmeles upes labais krasts, posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātīpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un upes kreisā krasta puses savienojot dabas parku “Bauska” līdz transportlīdzekļu tiltam pāri Mēmeles ielai.

Sporta tūrisms – Z1 zona - Krasta ielas velosatiksmes infrastruktūras attīstība, iekļaujot Bauskas pilsētas stadiona sporta kompleksa attīstību. Z2 zona – plānotā infrastruktūra neparedz sporta tūrisma attīstību. Z3 zona – Mēmeles upes labais krasts posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātīpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un Mēmeles iela.

Kultūrvēsturiskais tūrisms – Z1 zona – Mūsas upes ainavas skati no sauso zālāju biotopu teritorijas. Z2 zona – Bauskas pils un parks, Ķirbaksala, teritorija aiz Ķirbaksalas. Z3 zona - Mēmeles upes labais krasts posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātīpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un Mēmeles iela.

10.4. Upju ainavas zīmola priekšlikums

Izstrādājot tematisko plānojumu radīts upju ainavas zīmola priekšlikums, kas izceļ upju nozīmi Bauskas pilsētā un integrē upju ainavas kā rekreācijas teritorijas kopējā pilsētas publiskā ārtelpā. Zīmols ataino pilsētas vērtības - upes, to piekrastes (zilā un zaļā infrastruktūra) un rekreāciju ūdeņos un to tuvumā.

Zīmola vizuālais tēls sevī ietver tādus elementus kā logo, krāsu paleti, burtu fontu un informācijas vizualizācijas elementus. Kvalitatīva zīmola pamatā ir dizains, kas: atšķiras un izceļas no citiem pilsētā izmantotiem zīmoliem; ir viegli iegaumējams un intuitīvi viegli uztverams gan vietējā, gan starptautiskā mērogā; ir attīstāms un elastīgs līdzī laimam; ir kompozicionāli vienots un vienkārši izmantojams. Bauskas upju ainavas zīmola priekšlikums balstīts uz upju ainavas ainavtelpisko raksturu. Zīmola vizuālais tēls skaidri asociējams ar upju teritoriju dabiskumu, līkumotām formām, kas raksturīgas pilsētas robežās plūstošām upēm - Mūsai un Mēmelei. Ūdens plūdums saistāms ar enerģiju, nemītīgu mainību un dinamiku. Nosaukto īpašību atspoguļošanai un izcelšanai izmantots abām upēm acīmredzami kopīgais - upju nosaukuma sākuma burts “M”, to simboliski izmantojot kā plūstošas upes vai viļņus.

Grafiski zīmols sastāv no divām daļām: 1) pamata forma, kas caur burtu “M” simboliski attēlo abas pilsētas upes un 2) paplašinātā forma, kurā upju simbolus papildina upju nosaukumi. Zīmola paplašinātajā formā nosaukumu garumzīmes veidojas no “M” burtu (viļņu) pagarinājuma - simboliskām ūdens šļakatām. Izmantotais šrifts *Marthin Slant* (avots: www.dafont.com). Zīmola izmantoti 2 pamattoņi - zilganzaļš (RAL 5810), kas atspoguļo upju ainavas zilo un zaļo infrastruktūru, un melns (RAL 9005). Zīmola grafiskais risinājums izstrādāts 3 variantos, skatīt 10.4.1.-10.4.6. attēlus.

1.variants

Upju nosaukumu burti “M” sinhroni izvietoti viens virs otra ar atšķirīgu nobeigumu. Augšējā burtā pagarinājumu - “ē” burtā garumzīmi veido atsevišķs elements, simbolizējot ūdens šļakatu. Burtā “ū” garumzīmi veido apakšējā burtā pagarinājums. Zīmola paplašinātā formā abu upju nosaukumi beidzas līdz ar vienu vertikāli iedomātu līniju burtu beigās. Burtu “M” elementi izcelti atšķirīgā tonī no pamatteksta, skatīt 10.4.1. un 10.4.2. attēlu.

10.4.1.attēls.
Zīmola pamatforma

10.4.2.attēls. Zīmola paplašinātā forma

2.variants

Upju nosaukumu burti "M" sinhroni izvietoti viens virs otra ar atšķirīgiem, taču nepārtrauktiem pagarinājumiem, kas ir arī burtu "ē" un "ū" garumzīmes. Katram no "M" burtiem jeb viļņiem piešķirta atšķirīga krāsa, tādējādi identificējot katru no upēm ar savu, atšķirīgu un individuālu dominējošo toni. Papildu tonis augšējam vilnim ir noteikts RAL 5024, skatīt 10.4.3. un 10.4.4. attēlu.

10.4.3.attēls.
Zīmola pamatforma

10.4.4.attēls. Zīmola paplašinātā forma

3.variants

Risinājumā savienoti abi viļņi, atspoguļojot Mūsas un Mēmeles sateci. Upju satece ir viens no Bauskas atpazīstamību veidojošiem elementiem. Zīmola pamatformai savienojums simboliski veidots "L" burta formā, kas apzīmē Lielupes sākumu. Zīmola paplašinātā formā savienojums veidots klasiskā stilā, pagarinot abu "M" burtu sākumus, skatīt 10.4.5. un 10.4.6. attēlu.

10.4.5.attēls.
Zīmola pamatforma

10.4.6.attēls. Zīmola paplašinātā forma

Ainavas zīmols izmantojams informatīvos materiālos (bukletos, afišās, informācijas stendos u.tml.), sabiedrisko mediju publikācijās, publisku pasākumu izdales materiālos un noformējumā, kā arī iedzīvināms dizaina un labiekārtojuma elementos, radot spēcīgas asociācijas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem starp upju ainavas simbolu un pašu upju ainavtelpu. Pēc vajadzības izmantojama zīmola pamatforma vai paplašinātā forma. Ainavas zīmolu grafiskos risinājumus un izmantojumu uz melna fona skatīt 2., 3. un 4. Pielikumā.

11. PRIEKŠLIKUMI AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAI

Tematiskā plānojuma ietvaros Bauskas pilsētas upju teritorijas iedalītas trīs zonās, balstoties uz teritoriju raksturu, dabas pamatni, kultūrvēsturisko mantojumu un to novietojumu pilsētas kontekstā: Z1 zona Mūsas upes krastos, Z2 zona Mūsas un Mēmeles satecē, Z3 zona Mēmeles krastos. Katrai zonai izdalītas trīs savstarpēji saistītas apakšzonas. Apakšzonas vienu no otras atšķir funkcionālais plānojums un nosaukums, kas, atbilstoši plānojumam, tematiski sasaistāms ar ūdens īpašībām. Funkcionālais zonējums piešķirt konkrētai teritorijai attīstības funkciju, tematiskais zonējums piešķir funkcionālajam zonējumam aktivitātes īpašības, skatīt 11.1. tabulu un un grafiskās daļas AA-11, AA-12, AA-13 lapas.

11.1. tabula. Bauskas pilsētas upju un piekrastu iedalījums zonās

Zona	Apakšzona	Funkcija	Tematiskais nosaukums
Z1 Teritorija Mūsas upes krastos. Zonas raksturu un ainavtelpas noskaņu nosaka plašā Mūsas upes ielejas uzbūve - plaša ainavtelpa, pārskatāma, sasniedzama	Z1-a	Svētki	Atvars
	Z1-b	Veselība	Veldze
	Z1-c	Atpūta dabā	Viļņi
Z2 Teritorija Mēmeles un Mūsas upju satecē. Zonas raksturu un ainavtelpas noskaņu nosaka Bauskas pils un pils parks, dabas parks “Bauska”.	Z2-a	Bauskas pils priekšplāns	Krāces
	Z2-b	Bauskas pils un parks	15.-16.gs. atspulgs
	Z2-c	Salas	Saulriets
Z3 Teritorija Mēmeles upes krastos. Zonas raksturu un ainavtelpas noskaņu veido Vecpilsētas apbūve Mēmeles kreisajā krastā.	Z3-a	Vecpilsēta	16.17.gs. atspulgs
	Z3-b	Mēmeles promenāde	Plūdums
	Z3-c	Mēmeles loks	Saullēkts

11.1. Z1 - Mūsas piekrastes zona

Vispārīgs raksturojums

Z1 zona aptver Mūsas upi un upes piekrastes gar Bauskas pilsētas dienvidu robežu. Upes garums zonas robežās ir apm. 2,20 km. Mūsas upes labajā krastā izvietojas īpašas nozīmes zaļumvietas, citas koptās zaļumvietas un līdzās tām dominē mazstāvu dzīvojamā apbūve. Bauskas pilsētas administratīvā robeža sakrīt ar upi. Mūsas upes kreisais krasts ir apdzīvotas vietas Bērzkalni teritorija. Kreisajā krastā izvietojas citas koptās zaļumvietas, mazstāvu dzīvojamā apbūve, ražošanas objekti un noliktavas.

Zonai raksturīga plaša zaļā josla abos krastos, kas ir kājām izstaigājama pa esošiem grants seguma ceļiem vai iestaigātiem celiņiem esošā zemsedzē. Vasaras otrajā pusē upei raksturīgs blīvs apaugums, kas traucē uztvert ūdens spoguļi. Teritorijas A daļā izvietojas biotopi - upju straujteces un dabiski upju posmi, sausi zālāji kaļķainās augsnēs.

Zonas tematika veidota, balstoties uz vietas raksturu, vērtībām un atpūtnieku aktivitātēm, kas saistītas ar esošo upes un piekrastes izmantošanu. Pilsētas kontekstā šī ir salīdzinoši ērti un ātri sasniedzama vieta atpūtai pie dabas.

Zonā Z1 izdalītas sekojošas apakšzonas:

- Z1-a - no autotransporta tilta līdz pilsētas stadionam, ;
- Z1-b - no pilsētas stadiona līdz gājēju tiltam;
- Z1-c - no gājēju tilta līdz pilsētas administratīvai robežai.

Ainavas estētika un dabas daudzveidība

Plašas un tuvas skatu līnijas uz upes ainavu no palienes zonas. Galvenā dominante un skatu līnijas šķērslis - Brīvības bulvāra tilts, kas iekļaujas kopējā ainavā un vizuāli sasaista Mūsas abus krastus, kas norāda uz pieejamību. Esošais apaugums saglabājams Mūsas kreisajā krastā saglabājams, labajā krastā veicama krūmu izzāģēšana, lai atsegtu skatus no otrā stāva līmeņa uz Mūsas upi.

Mūsas labā krasta vītoli stādījuma rinda, Mūsas kreisā krasta mazdārziņu, privāto dārzu stādījumi. Īpaši aizsargājami biotopi ir upes straujtes un dabiski upes posmi, sausi zālāji kaļķainās augsnēs.

Funkcionālā īpašība

Otrā stāva līmenī savienojamība ar Brīvības bulvāri, Pilskalna ielu, Skolas ielu, Krasta ielu, Lauku ielu, Pionieru ielu un Upmalas ielu. Pieejamība nodrošināta paredzot to no cietā seguma. Pieejamība no Upmalas ielas līdz Bauskas pilsētas robežai nodrošināta paredzot pieejamības ceļus pa esošo zemsedzi, regulāri paredzot seguma atjaunošanas un pļaušanas darbus attiecīgi tematisko apakšzonu funkcionālajiem un tematiskajiem risinājumiem.

Ekosistēmu pakalpojumi

Zonas Z1 risinājumi saglabā un pastiprina visu esošo ekosistēmas pakalpojumu veidu ((1)apgādes jeb nodrošinājuma, (2) regulējošie un atbalsta, (3) kultūras jeb nemateriālie) nodrošinājumu. Upe un upes piekraste nodrošina saldūdens apriti pasaules hidroloģiskajā ciklā, klimata un gaisa kvalitātes regulēšanu, dzīvotnes sugām un ģenētisko daudzveidību saglabājamajos biotopos un dabas parkā “Bauska”. Zonai Z1 raksturīgs visplašākā plānoto aktivitāšu daudzveidība, tādējādi veicinot visu kultūras un nemateriālo pakalpojumu veidu (atpūta, garīgās un fiziskās veselības veicināšana, tūrisms, estētiskā iedvesma) attīstību.

11.1.1. Z1-a apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzonas telpiskās robežas ir no Brīvības bulvāra tilta līdz esošā pilsētas stadiona sporta kompleksa zonai. Apakšzonas tematika balstīta uz aktīvām, izzinošām, aizraujošām nodarbēm, kas saistītas ar dažādu svētku svinēšanu un aktīvo sportu. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.1.1.1. tabulu un grafiskās daļas AA-11 lapu.

11.1.1.1. tabula. Z1 - a apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Svētku zona - Atvars	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Skrituļošana, skeitošana, braukšana ar velosipēdu, nūjošana, orientēšanās Laivošana
Kultūras pasākumi	Tematiskie vakari (<i>brīvdabas kino, foto vakari, muzikālie koncerti, kulinārijas vakari - zivs cepšana, gaļas grillēšana, piena svētki</i>). Mazie festivāli (<i>roks, džezs, blūzs, kantrī, tautas mūzika, radošās darbnīcas, gaismas svētki</i>).

Nemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošo infrastruktūru, dabas resursus, TMP ietvaros teritorija perspektīvā attīstāma kā upes svētku zona, kas sevi simbolizētu kā atvars. Atvara simboliskā nozīme liecina par tematiskās zonas virpuļveida rotāciju, kas nodrošina teritorijai nepārtrauktu pulsāciju un izmantošanu jebkurā diennakts laikā. Teritorijas attīstības pamatā saglabāta esošā gājēju kustība pa Mūsas upes pirmā stāva līmeni - upes piekraste, un otrā stāva līmeni - Krasta iela. Apakšzonu nākotnē iespējams nepārtraukti papildināt ar aktīvās atpūtas publiskās ārtelpas elementiem un objektiem. TMP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvobjektu projektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Tirdzniecības / izklaides paviljons (būvobjekts Nr.F1-1).
- Esošās Krasta ielas rekonstrukcija un izbūve par promenādi no Brīvības bulvāra nobrauktuves līdz Upmalas ielai. Krasta ielas promenādi un projektēto stāvlaukumu rekonstruēt un izbūvēt atbilstoši LVC standartiem, ieteicamos promenādes šķērsriezumu risinājumu skatīt grafiskajā daļā, AA-14, AA-15. Paredzēt izbūvēt elektroapgādes, ūdens un kanalizācijas apgādes tīklus.
- Upes informācijas infrastruktūras realizāciju, kur paredzēts virziena norāžu un informācijas stendu izvietojums, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1) paredzēt Krasta ielas rekonstrukcijas un izbūves attīstību otrā stāva līmenī, sekmējot upes promenādes attīstību no cietā seguma. Rekonstrukcija un izbūve paredzēta pieslēdzoties Brīvības bulvāra esošajai nobrauktuvei līdz Upmalas ielai (ietverot Z1-b, un Z1-c apakšzonas).

Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) paredzēt izbūvēt upes pirmā stāva līmenī - piekrastē, savienojot blakus esošās zonas un veicinot antropogēnās slodzes samazināšanu, nodrošinot organizētu gājēju kustību. Atbilstoši pieļaujamajam pārvietošanās slīpumam, irdenā seguma celiņus ieteicams izbūvēt noejas/uzejas uz un no pirmā un otrā stāva līmeņa.

Betona kāpnes (A1-6) paredzēt pie plānoto autostāvvietu zonas, lai nodrošinātu kopējās infrastruktūras vietas attīstību, kā arī veidotu vienotu kopējo kompozicionālo risinājumu.

Cietā seguma velosipēdu ceļu (A2-1) paredzēt izbūvēt kā kopēju Krasta ielas rekonstrukcijas un izbūves attīstību otrā stāva līmenī. Iespēju robežās veloceliņiem nodrošināt divvirzienu kustību. Velosipēdistu celiņu izbūvēt atbilstoši LVS prasībām. Velosipēdistu celiņu iespēju robežās plānot zila krāsā, kas sasauktos un atspoguļotos blakus esošās zilās infrastruktūras vizuālajā tēlā.

Cietā seguma stāvlaukumu (A3-2) paredzēt Skolas un Krasta ielas krustojuma noejā, sekmējot autostāvlaukuma izbūvi vismaz 50 automašīnām. Stāvlaukumā iespēju robežās paredzēt vairākus bruģētus laukumus, kur būtu iespējams uzstādīt stacionāras vai mobilas būves, platformas, atkritumu konteinerus, nomas punktus, publiskās tualetes un citus objektus.

Sezonālas lietošanas peldošo platformu (A4-1) uzstādīšanu paredzēt atbilstoši svētku norises grafikam, kas kalpotu kā rekreatīvs elements dažādu pasākumu organizēšanai. Platformas atkarībā no plānotās funkcijas būtu iespējams izmantot gan kā vietu, kur rīkot un vērot pasākumus, nodrošinot peldošās skatuves funkciju. Platformas izvietot atbilstoši apakšzonas plānotajai funkcijai. Platformas iespējams arī izmantot, kā skatu un atpūtas vietas. Nodrošināt sezonālo lietošanas platformu ērtu un drošu apsaimniekošanu. Paredzēt platformu novietošanas vietas nesezonas apstākļos, iespēju robežās iespējams uzglabāt nomas punktus.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietni (B1-6) paredzēt Krasta ielas otrā stāva līmenī, kombinējot ar cietā seguma gājēju ietvi, paredzot ritmiski novietotas atpūtas vietas. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm, atkritumu urnas un velostatīvi. Upes piekrastē iespēju robežās paredzēt uzstādīt soliņus ar atzveltnēm un atkritumu urnām. Neparedzēt blīvu soliņu novietošanu. Soliņus novietot aiz paredzētā irdenā seguma taciņas (tuvāk nogāzei) vai arī kombinēt ar taciņu, paredzot atpūtas laukumus, kā otrā stāva līmenī. Soliņus bez atzveltnes paredzēt izvietot pie tualetēm un stāvlaukumos, nodrošinot īslaicīgu uzturēšanos. Velostatīvus upes piekrastē paredzēt pēc nepieciešamības. Papildus atkritumu urnas paredzēt plānotajās piknika vietās. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) paredzēt gan otrā stāva, gan pirmā stāva līmenī. Atkritumu urnas kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs (B1-5) paredzēt izbūvēt stāvlaukuma zonā. Stacionāras publiskās tualetes (vidējas un lielas ietilpības) (B3-3) iespēju robežās izvietot starp Z1-a un Z1-b zonām, paredzot ūdens un sadzīves kanalizācijas un apgaismojuma pieslēgumu. Tualetes izvietot kopā ar gājēju celiņu, lai veidotu vienotu infrastruktūras attīstību. Ūdens ņemšanas vietas, dzeramās ūdens strūklas (B3-4) paredzēt otrā stāva līmenī, nodrošinot dzeramā ūdens pieslēgumu, iespēju robežās paredzēt arī pirmā stāva līmenī - upes piekrastē.

C - Informācijas infrastruktūra

Lielās norādes zīmi (riteņbraucējiem, automašīnu vadītājiem) (C1-1) ar norādi uz upes krastmalu un tās infrastruktūras objektiem un citiem nozīmīgiem objektiem, ieteicams izvietot pie Brīvības bulvāra nobrauktuves uz un no centra puses.

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes piekrastē (piemēram, tualetes, esošais stadions un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti), ieteicams izvietot Brīvības bulvāra nobrauktuvē, Skolas un Krasta ielas krustojumā, esošā stadiona kompleksa zonā un pirmā stāva līmenī zem tilta. Mazās norādes zīmes plānot izvietot ietvju, taciņu krustojumos, esošo un plānoto telpisko šķēršļu krustojumos (tilts, gājēju tilts) un

konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajām norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz tualetēm, kafejnīcai un citiem nozīmīgiem objektiem.

Mazajos informācijas standos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Standus paredzēts novietot apakšzonu ietvaros, tādējādi veidojot netiešas apakšzonu telpiskās robežšķirtnes.

Interaktīvajā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, standu izvietot stāvlaukuma kompleksā.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt gar plānoto promenādi otrā stāva līmenī, nodrošinot elektroapgādes pieslēgumu.

Gaismas bojas (D2-2) paredzēt upes daļā, kombinējot tās ar sezonāla lietošanas peldošajām platformām. Gaismas bojas paredzētas vairāk kā atraktīvs elements, piešķirot apakšzonas funkciju - svētki, kā arī nodrošinot vizuāli pievilcīgu skatu no otrā stāva promenādes un blakus esošā tilta.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Koku (E1-1) stādījumus paredzēt otrā stāva līmenī, radot vītoli alejas sajūtu. Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu, apstādījumus pie stāvlaukuma, apstādījumus otrā stāva līmenī gar plānoto veloceliņu, kā arī papildināt esošos nogāžu stādījumus pie Brīvības bulvāra nobrauktuves. Apstādījumiem, kurus paredzēts veidot nogāzēs, piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādējādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu nogāzi, kas ir vērojama dažādos līmeņos un no dažādām pilsētas vietām, piemēram, tilts un otrpus Mūsas upes piekrastē.

Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Paredzot stādīt tos lielos laukumos vai veidojot “miksu”, atkarībā no kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma.

Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot teritorijās, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, plašos cietā seguma laukumos. Puķu toverus paredzēt izvietot stāvlaukumā.

Puķu plostus (E3-1) kombinēt kopā ar sezonālas lietošanas peldošajām platformām.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Tirdzniecības / Izklaides paviljons (stacionārs) (F1-1) izvietot pirmā stāva līmenī svētku zonā. Paviljonam nodrošināt pilsētas ūdens un sadzīves kanalizācijas un elektroapgādes pieslēgumus. Iespējams risināt kompleksi ar inventāra nomas punktiem. Atkarībā no zonas funkcionalitātes risināt kompleksi ar tūrisma apkalpes punktiem. Tirdzniecības / Izklaides paviljonā plānot, piemēram, kafejnīcas, tējas namiņa, kafijas punkta, bāra, suvenīru veikala, eko-pārtikas, amatniecības veikaliņa u.c. funkcionālo attīstību.

Pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) pārvietojami pa upes krastmalu un otrā stāva līmeni. Izmantojami sezonāli.

11.1.2. Z1-b apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzonas telpiskās robežas ir no esošā pilsētas stadiona sporta kompleksa zonas līdz esošajam gājēju tiltam pāri Mūsas upei. Apakšzonas funkcionalitāti un tematiku nosaka mierīgās un aktīvās atpūtas aktivitātes, kur paredzēta ģimeņu atpūtas tematika, kas ietver bērnu rotaļas, nelielu grupu spēles un nodarbības, fiziskās aktivitātes un relaksāciju upes krastmalā. Esošajā teritorijā nepieciešams demontēt esošo infrastruktūru un paredzēt jaunas infrastruktūras attīstību, veidojot laikmetīgus, jaunus un plašus rotaļu un sporta aktivitāšu piedāvājumu klāstu krastmalā un upes baseinā. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.1.2.1. tabulu un grafiskās daļas AA-11 lapu.

11.1.2.1. tabula. Z1 - b apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Veselības zona - Veldze	
Individuālās aktivitātes	Laivošana Sauļošanās Peldēšanās
Fiziskās sporta aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Skrituļošana, skeitošana, braukšana ar velosipēdu, nūjošana, orientēšanās Zorbings, supošana u.c.
Bērnu rotaļu zona	3-6 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas 7-12 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas
Āra vingrošanas aktivitātes	Ielu vingrošana Āra trenažieri
Izkaidējošās aktivitātes	Galda spēles (dambrete, šahs, galda teniss u.c.)

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošo infrastruktūru, dabas resursus, TmP ietvaros teritorija perspektīvā attīstāma kā upes veselības zona, kas sevi simbolizētu kā veldze. Veldzes simboliskā nozīme liecina par tematiskās zonas ūdens baseina aktīvo un pasīvo izmantošanu. Teritorijas attīstības pamatā saglabāta esošā gājēju kustība pa Mūsas upes pirmā stāva līmeni - upes krastmalā, un otrā stāva līmeni - Krasta iela. Apakšzonu nākotnē iespējams nepārtraukti papildināt ar aktīvās un pasīvās atpūtas publiskās ārtelpas elementiem un objektiem. TMP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvobjektu projektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Esošās Krasta ielas rekonstrukcija un izbūve par promenādi no Brīvības bulvāra nobrauktuves līdz Upmalas ielai. Ieteicamo promenādes šķērsgriezumu risinājumu skatīt

grafiskajā daļā, AA-14, AA-15. Paredzēt izbūvēt elektroapgādes, ūdens un kanalizācijas apgādes tīklus.

- Bērnu rotaļu un āra vingrošanas elementu izbūve, attiecīgi nodrošinot minimālo infrastruktūras izbūvi (soliņi, atkritumu urnas, informācijas plāksnes u.c.).
- Sporta laukumu izbūve, attiecīgi nodrošinot minimālo infrastruktūras izbūvi (soliņi, atkritumu urnas, informācijas plāksnes u.c.).
- Vides objektu izbūve, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.
- Stacionāra nomas punkta izbūvi, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.
- Upes skvēra izbūve, atbilstoši kopējiem kompozicionālajiem risinājumiem, piešķirot jaunu, izglītojošu, atraktīvu funkciju.
- Upes informācijas infrastruktūras realizāciju, kur paredzēts virziena norāžu un informācijas standu izvietojums, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.

Iepriekš uzskaitītajiem būvobjektiem, nodrošināt apakšzonas tematikas ērtu un drošu funkcionēšanu, kā arī krastmalas sasniedzamības un pieejamības risinājumus, atbilstoši kopējai zonas attīstībai un atpazīstamībai.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma laukumu (A1-1) paredzēt izbūvēt kā pieslēgumu promenādes daļai, pretī paredzētajam multifunkcionālajam sporta laukumam. Izbūvētajam laukumam paredzēt plašu vietu plānotajiem objektiem, iespēju robežās nodrošināt cietā seguma laukumu skatu platformas izveidošanai ar margām.

Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) paredzēt izbūvēt upes pirmā stāva līmenī - krastmalā, savienojot blakus esošās apakšzonas un veicinot antropogēnās slodzes samazināšanu, nodrošinot organizētu gājēju kustību. Atbilstoši pieļaujamajam pārvietošanās slīpumam, irdenā seguma celiņus ieteicams izbūvēt noejas/uzejas uz un no pirmā un otrā stāva līmeņa. Irdenā seguma celiņus ar pārdomātu kompozicionālo risinājumu paredzēt upes skvēra zonā. Irdenā seguma celiņus paredzēt Mūsas upes kreisajā krastā, nodrošinot upes pieejamību no abām krastmalas pusēm.

Koka seguma moduļveida laipas un platformas (sezonālas, pārvietojamas) (A1-5) plānot izvietot gan upes daļā, gan upes piekrastē, lai veidotu interesantu un patīkamu pastaigu, kā arī nodrošinot pieeju upes baseinam. Upes baseinā iespējams paredzēt plašākas platformas un novietot atpūtas soliņus.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietnes (B1-6) paredzēt Krasta ielas otrā stāva līmenī, kombinējot ar cietā seguma gājēju ietvi, paredzot ritmiski novietotas atpūtas vietas. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm, atkritumu urnas un velosipēdistu statīvus. Upes piekrastē iespēju robežās paredzēt uzstādīt soliņus ar atzveltnēm un atkritumu urnām. Neparedzēt blīvu soliņu novietošanu. Atpūtas laukumus paredzēt kopā ar gājēju taciņām, novietojot uz tiem soliņus un atkritumu urnas, izvērtēt nepieciešamību pēc velosipēdu statīviem. Soliņus bez atzveltnes paredzēt izvietot pie tualetēm vai citiem objektiem, kur nepieciešams nodrošināt īslaicīgu uzturēšanos. Soliņus, atkritumu urnas un velosipēdu statīvus paredzēt āra vingrošanas laukumos, bērnu rotaļu laukumos, upes skvēra teritorijā u.c.

Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) paredzēt gan otrā stāva, gan pirmā stāva līmenī. Atkritumu urnas kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos.

Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs (B1-5) paredzēt izbūvēt cietā seguma laukumā pretī multifunkcionālajam sporta laukumam.

Pludmales "mēbeles" (sauļošanās sofas, zvilņi, saulesargi) (B2-1) paredzēts uzstādīt brīvistāvošas, atbilstoši krastmalas ainavtelpiskajai kompozīcijai. Pludmales “mēbeles” paredzētas sezonāla tipa, līdz ar to nepieciešams nodrošināt to uzglabāšanu. Izvērtēt nomas punkta ietilpību un paredzēt uzglabāšanu nomas punktā.

Ģērbtuves (B2-2) paredzēts uzstādīt brīvistāvošas, atbilstoši krastmalas ainavtelpiskajai kompozīcijai.

Publiskās tualetes (mobilas) (B3-1) izvietot pirmā stāva līmenī - upes krastmalā, kā arī izvērtēt iespēju tās izvietot uz cietā seguma laukuma. Tualetes paredzētas sezonāla tipa - izsmeļamas. Tualešu skaitu paredzēt atkarībā no situācijas. Tualetes izvietot kompleksi ar citiem labiekārtojuma elementiem.

Ūdens ņemšanas vietas, dzeramās ūdens strūklas (B3-4) paredzēt otrā stāva līmenī, kombinējot ar cietā seguma laukumu, kas plānots pretī multifunkcionālajam sporta laukumam. Nodrošinot dzeramā ūdens pieslēgumu, iespēju robežās paredzēt arī pirmā stāva līmenī - upes krastmalā.

Mākslas objektus, instalācijas (pārvietojamas) (B5-1) paredzēt atbilstoši upes skvēra kopējam attīstības vēstījumam, piemēram, izzinošs labirints, mākslas darbi, kas saistīti ar ūdens pasauli, ūdens pasaules dzīvnieki, plenēri, glezniecības stundas u.t.t. Upes skvēra tematika ikgadēji var tikt mainīta.

Vietzīme (B5-5) paredzēt izvietot Pionieru un Krasta promenādes krustojumā. Informējošs vides elements apvients ar informācijas stendu, paredzot digitāli uztveramu informāciju par pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā (piemēram, tualetes, esošais stadions un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti), ieteicams izvietot pie plānotā multifunkcionālā sporta kompleksa, Pionieru un Krasta promenādes krustojumā un pirmā un otrā stāva līmenī pie gājēju tilta pāri Mūsas upei.

Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) plānot ievietot pie bērnu rotaļu laukumiem, āra vingrošanas elementiem, āra treniņiem un visiem publiskās labiekārtošanas elementiem, kurus paredzēts izmantot, nodrošinot izzinošu, pamācošu informāciju.

Rekreatīvo vietu informācijas plāksnes (C3-2) plānot izvietot pie potenciālajām peldēšanās vietām, sauļošanās vietām, atļautajām laivu piestāšanas vietām, pludmales *mēbeļu* izvietojuma zonām u.c.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt cietā seguma laukumā pretī plānotajam multifunkcionālajam sporta laukumam.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) paredzēt plānotajā upes skvēra teritorijā, nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus. Skvērā paredzēt krūmus (E1-2) un daudzgadīgas lakstaugu un sīpolpuķu dobes (E1-3).

Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu, apstādījumus pie cietā seguma laukuma, apstādījumus otrā stāva līmenī gar plānoto veloceļu esošās apbūves pusē, lai nodalītu telpas. Apstādījumus, kurus paredzēts veidot nogāzēs piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādejādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu nogāzi, kas ir vērojama dažādos līmeņos un no dažādām pilsētas vietām, piemēram, Mūsas kreisais krasts.

Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Paredzot stādīt tos lielos laukumos vai veidojot *miksu*, atkarībā no kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma.

Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot teritorijās, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, plašos cietā seguma laukumos. Puķu toverus paredzēt izvietot stāvlaukumā.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Nomas punktu (F1-3) izvietot cietā seguma laukumā pretī plānotajam multifunkcionālajam sporta laukumam. Nomas punktam nodrošināt inženiertehnisko aprīkojumu.

Bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces (2-16 gadu vecumu grupām) (F2-2) paredzēts izvietot sasaistot to ar otrā līmeņa promenādi.

Sporta laukumus (F2-3) plānot esošā sporta laukuma kompleksa daļā, paredzot to kā multifunkcionālo sporta laukumu (basketbola laukums, tenisa laukums, florbola laukums u.c.), ziemas sezonā iespējams paredzēt āra slidotavu.

Piepūšamās ūdens atrakcijas (F2-4) plānot upes baseina daļā, nodrošinot netraucētu laivošanu un peldēšanu.

Interaktīvās spēles un prāta spēles (F2-5) plānot kopā ar bērnu rotaļu un jauniešu laukumiem un sporta laukumiem.

11.1.3. Z1-c apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzonas telpiskās robežas ir no esošā gājēju tilta pāri Mūsas upei līdz Bauskas pilsētas administratīvajai robežai. Apakšzonas funkcionalitāti un tematiku nosaka mierīgās aktivitātes, kur paredzēta pilsētas iedzīvotāju un viesu ģimeņu atpūtas tematika, kas ietver aktivitātes bērniem (bez vietas infrastruktūras), aktivitātes pieaugušajiem (bez vietas infrastruktūras), rotaļas ar mājdzīvniekiem, laivu piestātnes vieta un telšu vieta, fiziskās aktivitātes un relaksācija upes krastmalā. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.1.3.1. tabulu un grafiskās daļas AA-11 lapu.

11.1.3.1. tabula. Z1 - c apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Dabas zona - Atpūta dabā - Viļņi	
Individuālās aktivitātes	Laivošana Sauļošanās Peldēšanās Makšķerēšana Nakšņošana dabā (teltis) Piknikošana Dabas vērošana
Fiziskās sporta un tematiskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Orientēšanās dabā

Nemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošo infrastruktūru, dabas resursus, TMP ietvaros teritorija perspektīvā attīstāma kā dabas zona, kas sevi simbolizētu kā atpūtniekus. Atpūtnieku simboliskā nozīme liecina par tematiskās zonas ūdens baseina un krastmalas aktīvo un pasīvo izmantošanu. Teritorijas attīstības pamatā saglabāta esošā gājēju kustība pa Mūsas upes krastmalas zonu. Apakšzonu nākotnē iespējams nepārtraukti papildināt ar dažāda veida tematiskajām aktivitātēm, kas balstās uz dabas atpūtu. TMP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvobjektu projektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Vietzīmes (Pilsētas vārti) izbūvi noteiktās Bauskas pilsētas administratīvajā robežā.
- Upes informācijas infrastruktūras realizāciju, kur paredzēts virziena norāžu un informācijas stendu izvietojums, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.

Iepriekš uzskaitītajiem būvobjektiem, nodrošināt apakšzonas tematikas ērtu un drošu funkcionēšanu, kā arī krastmalas sasniedzamības un pieejamības risinājumus, atbilstoši kopējai zonas attīstībai un atpazīstamībai.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Esošos zemsedzes celiņus un laukumus (A1-3) plānot upes krastmalā, iestaigāto kustību trajektorijās. Takas nepieciešams regulāri pļaut, lai veidotu trajektoriju. Taku pļaušanu veikt, tikai tad, kad nav novietotas moduļveida laipas.

Koka seguma moduļveida laipas un platformas (sezonālas, pārvietojamas) (A1-5) plānot izvietot upes krastmalā, iestaigāto kustību trajektoriju robežās. Koka platformas plānot izejā pie Upmalas ielas un pa vidu starp Upmalas ielas izejas vietu un Bauskas pilsētas administratīvo robežu. Koka platformu paredzēts izvietot pie Upmalas ielas pagrieziņa, kur sezonāli paredzēt dažāda veida labiekārtojuma elementu novietošanu, piemēram, publiskās tualetes (mobilas), soliņus un citus elementus atkarībā no sezonālās nepieciešamības.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) plānot kopā ar modulveida laipām un platformām, paredzot sezonālu izmantošanu. Soliņus bez atzveltnēm plānot novietot pa vienam vai grupās plānotajās telšu un ugunsкура vietās. Labiekārtojuma elementus paredzēt no masīvkoka elementiem, kas iekļautos esošajā ainavā un vidē.

Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs (B1-5) plānot pie Upesmalas ielas pagrieziņa mezglā. Atkritumu konteinerus plānot uz cietā seguma. Atkritumu nojume paredzēta stacionāra. Atkritumu nojumei nodrošināt ērtu un drošu apsaimniekošanu.

Publiskās tualetes (mobilas) (B3-1) izvietot Upesmalas ielas pagrieziņa mezglā uz modulveida platformas. Tualetes paredzētas sezonāla tipa - izsmeļamas. Tualešu skaitu paredzēt atkarībā no noslogojuma. Tualetes izvietot kompleksi ar citiem labiekārtojuma elementiem.

Piknika galdus ar soliņiem (B6-1) un ugunsкура vietas (B6-2) plānot ugunsкура zonā, paredzot atbilstošu labiekārtojumu, pieejamību un apsaimniekošanu.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā (piemēram, tualetes, skatu tornis un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti), plānot izvietot krastmalā zem gājēju tilta pāri Mūsas upei, Upesmalas ielas promenādes pieslēguma mezglā un pie telšu un ugunsкура vietām.

Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) plānot izvietot pie paredzētā skatu torņa, nodrošinot izzinošu, informējošu un pamācošu informāciju.

Rekreatīvo vietu informācijas plāksnes (C3-2) izvietot pie plānotajām aktivitātēm, piemēram, telšu vieta, laivu piestātne, ugunsкура vieta un laukumiem, kas domātas sporta un izklaidējošām aktivitātēm.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojums apakšzonas ietvaros netiek paredzēts.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) un krūmus (E1-2) plānot kā papildinošus elementus esošajam apaugumam kā arī veidot atsevišķas koku un krūmu grupas, nodrošinot upes krastmalas apaugumu zonu funkcionālu un estētiski kvalitatīvu. Norobežozošu stādījumu grupas plānot pie privātīpašumu teritorijām.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Vietzīmi (Pilsētas vārti) (F2-6) plānot izvietot pie Bauskas pilsētas administratīvās robežas, lai nodrošinātu vieglu uztveri par pilsētas fiziski - telpisko robežu.

Upes skatu torni (F2-7) plānot netālu no telšu vietas, pēc iespējas tuvāk pilsētas teritorijai, lai nodrošinātu ērtu sasniedzamību tornim.

11.2. Z2 Mūsas un Mēmeles satece

Vispārīgs raksturojums

Z2 zona atrodas Bauskas pilsētas rietumu daļā Mūsas un Mēmeles satecē. Upju garums zonas ietvaros ir apmēram 3,00 km. Teritorijā izvietojas īpašas nozīmes zaļumvietas un publiskas apbūves teritorija. Šeit atrodas Bauskas pils, ar kuru saistāma Bauskas pilsētas izveidošanās, un divas salas starp Mūsu un Mēmeli. Ķirbaksala iekļauta dabas parka “Bauska” teritorijā, blakus esošajai salai, kas atrodas juridiskas personas īpašumā, nav definēts nosaukums, kā arī netiek iekļauta dabas parka “Bauska” teritorijā. TMP ietvaros plānot salai dot nosaukumu, jo tieši uz šīs salas vērojama īstā Mūsas un Mēmeles satekas vieta. TMP ietvaros salu plānots nosaukt par Mūssalu. Vārda nozīme atspoguļo salas piederību pilsētai, tās iedzīvotājiem un veido vienotu kopību. Mūssala definē mūs kā pilsētas iedzīvotājus, apmeklētājus, tūristus, visus, piešķir vietas nozīmi - mūsu sala, mūsu satikšanās vieta, mūsu sākums.

Zonai raksturīga plaša zaļā teritorija un izteikts reljefs Bauskas pils apkārtnē. Vietas tematika saistīta ar kultūrvides respektēšanu, dabas aizsardzību, vides izglītību, brīvdabas pasākumiem un ūdens tūrismu.

Zonā Z2 izdalītas sekojošas apakšzonas:

- Z2-a ap esošās publiskās apbūves teritoriju tuvumā Kalēju un Rūpniecības ielas krustojumam;
- Z2-b aptver teritoriju pie Bauskas pils un pils parka;
- Z2-c aptver salas starp Mūsu un Mēmeli.

Ainavas estētika un dabas daudzveidība

Plašas un tuvas skatu līnijas uz Mūsas un Mēmeles ainavu no palienes zonas. Tālas skatu līnijas no Lielupes sākuma vietas. Galvenā dominante - Bauskas pils un dolomītu atsegumi, kas ainavā funkcionē kā reprezentatīvs objekts un orientieris. Bauskas pils parkā veicama esošo kokaugu inventarizācija un jaunu stādījumu ierīkošana, atbilstoši vēsturiska parka stādījumu principiem. Esošais apaugums Ķirbaksalā saglabājams. Salā aiz Ķirbaksalas (pēdējā sala Mūsas un Mēmeles satecē) veicama krūmu izzāģēšana, lai veidotu skatus uz Lielupi.

Apakšzona izvietojas dabas parka “Bauska” teritorijā. Īpaši aizsargājami biotopi ir upju straujtecēs un dabiski upju posmi, eitrofas augsto lakstaugu audzes, mēreni mitras pļavas. Upes palienē izvietojas mēreni mitras pļavas. Mūsas kreisajā krastā izvietojas privāto dārzu stādījumi.

Funkcionālā īpašība

Pieklūšana teritorijai pa Brīvības bulvāri. Pārvietošanos teritorijā paredzēt pa irdenā seguma celiņiem un celiņiem esošā zemsedzē, regulāri paredzot seguma atjaunošanas un pļaušanas darbus attiecīgi tematisko apakšzonu funkcionālajiem un tematiskajiem risinājumiem. Savienojumos starp salām paredzēt koka tiltu un koka seguma moduļveida platformas.

Ekosistēmu pakalpojumi

Zonas Z2 risinājumi saglabā un pastiprina visu esošo ekosistēmas pakalpojumu veidu ((1)apgādes jeb nodrošinājuma, (2) regulējošie un atbalsta, (3) kultūras jeb nemateriālie) nodrošinājumu. Upe un upes piekraste nodrošina saldūdens apriti pasaules hidroloģiskajā ciklā, klimata un gaisa kvalitātes regulēšanu, dzīvotnes sugām un ģenētisko daudzveidību saglabājamajos biotopos un dabas

parkā “Bauska”. Zonas Z2 aktivitātes veicina kultūras un nemateriālo pakalpojumu veidu (atpūta, garīgās un fiziskās veselības veicināšana, tūrisms, estētiskā iedvesma) attīstību.

11.2.1. Z2-a apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzonas telpiskās robežas ir no Rīgas un Rūpniecības ielu krustojuma līdz Mēmeles pagriezienam virzienā uz Bauskas pili. Apakšzonas tematika balstīta uz vietas ainavisko potenciālu, izvietojoties Bauskas pils priekšplānā skatam no Mēmeles puses. Tematiski apakšzonai piešķirts nosaukums *Krāces*, atsaucoties uz Mēmeles upes raksturu šajā vietā un uz perspektīvām aktivitātēm, kas atdzīvinātu šo apkaime un kā magnēts piesaistītu jaunus interesentus. Apakšzonas plānojums balstīts uz jauna publiska rakstura objekta ierīkošanu esošas degradētas būves vietā un īpašas noskaņas pie upes pilsētvidē baudīšanu. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.2.1.1. tabulu un grafiskās daļas AA-12 lapu.

11.2.1.1. tabula. Z2 - a apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Bauskas pils priekšplāns - Krāces	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Nakšņošana (viesnīca) Relaksācija (SPA, skaistuma procedūras, joga, meditācija)
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Nūjošana Riteņbraukšana
Kultūras pasākumi	Ūdens - gaismas projekcijas

Ņemot vērā zonas novietojumu Bauskas identitāti veidojošo kultūrvēsturisko objektu kontekstā, teritorijā plānots attīstīt publiska rakstura būvi ar relaksācijas, ēdināšanas un nakšņošanas pakalpojumu piedāvājumu. TP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi:

- Publiska rakstura būve un teritorijas labiekārtojuma risinājumi.
- Ūdens - gaismas projekcijas Mēmeles upē.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1) paredzēt perspektīvā attīstāmās publiskās būves teritorijā Mēmeles kreisajā krastā. Tie ir atpūtas laukumi, ietves un noejas līdz iridenā seguma celiņam gar

upi. Pie attīstāmās publiskās būves plānot cietā seguma stāvlaukumu (A3-2). Cieto segumu koncepcija risināma kopā ar ēkas arhitektonisko plānojumu. Mēmeles labajā pusē plānots cietā seguma brauktuve (A3-3) virzienā uz Bauskas pili, kas noslēdzas ar skatu platformu. Cietā seguma koncepciju saskaņot ar izbūvētajiem Mēmeles promenādes segumiem un Bauskas pils un parka vēsturiskās ainavas prasībām.

Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) plānot gar Mēmeles kreiso krastu, veidojot vienotu maršrutu gar upi pilsētas robežās un plānotās publiskās būves teritorijā, tai līdzās esošo zaļo zonu attīstīt kā pastaigu parku.

Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) plānot pamīšus līdzās irdenā seguma celiņam. Izvietojumu balstīt uz pili vērsto skatu punktu vietās.

Sezonālas lietošanas peldošu platformu (A4-1) izvietot perspektīvās publiskās ēkas tuvumā, uz kuras nodrošināt āra kafejnīcas un saviesīgu pasākumu funkcijas. Peldošās platformas garāko malu novietot paralēli upes krastam. Nodrošināt sezonālo lietošanas platformu ērtu un drošu apsaimniekošanu. Paredzēt platformu novietošanas vietas nesezonas apstākļos, iespēju robežās iespējams uzglabāt nomas punktus.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietnes (B1-6) plānot ritmiski novietotās atpūtas vietās irdenā seguma celiņos. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm. Neparedzēt brīvu soliņu novietošanu. Soliņus bez atzveltnes paredzēt izvietot pie stāvlaukuma vai citiem objektiem, kur nepieciešams nodrošināt īslaicīgu uzturēšanos. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos.

Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs (B1-5) plānot līdzās attīstāmai publiska rakstura būvei.

Vietas noskaņas objektu (B5-3) plānot Mēmeles upē Bauskas pils priekšplānā kā kreatīvu, periodisku gaismas - ūdens - skaņas performanci.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādēm uz vecpilsētu, Bauskas pili un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā ieteicams izvietot pie attīstāmās publiska rakstura būves. Mazais informācijas stends (C2-2) ar informāciju par Bauskas pili un citiem objektiem.

Interaktīvā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, stendu izvietot pie attīstāmās publiska rakstura būves.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) un dekoratīvo apgaismojumu (D2-1) paredzēt attīstāmās publiskās būves teritorijā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) paredzēt plānotajā publiskās būves teritorijā, nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus.

Krūmus (E1-2) paredzēt plānotajā publiskās būves teritorijā un nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu.

Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem plānotajā publiskās būves teritorijā. Paredzēt to stādīšanu lielos laukumos vai veidojot *miksu*, atkarībā no kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma.

Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot publiskās būves teritorijā, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, plašos cietā seguma laukumos. Puķu toverus paredzēt izvietot stāvlaukumā.

Puķu plostus (E3-1) kombinēt kopā ar sezonālas lietošanas peldošajām platformām.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Tirdzniecības / izklaides paviljonu (stacionārs) (F1-1) integrējams publiskās būves apjomā, tajā paredzot kafejnīcas, tējas un kafijas punkta, suvenīru, eko-pārtikas un amatniecības veikaliņa funkcijas. Paredzēt nomas punktu (F1-3) inventāra (velosipēdi, skrejriteņi, skrituļslidas u.c.) nomai. Izvietojami pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) izmantošanai upes krastmalā un otrā stāva līmenī (izmantojami sezonāli). Par rekreācijas būvi (F2-1) paredzēts attīstīt upes krastmalā esošo būvi vai aizstāt to ar jaunu, kurā pieejami dažādi relaksācijas pakalpojumi (SPA, skaistuma procedūras, joga, meditācija), kā arī kā ēdināšanas pakalpojumi.

11.2.2. Z2-b apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzonas telpiski aptver Bauskas pils un pils parka teritoriju. Apakšzonas tematika balstīta uz esošo kultūrvēsturisko mantojumu, tādējādi no dēvējot par 15.-16. gadsimta atspulgu. Šeit no Mēmeles upes krastiem izvietojas viena no Bausku raksturojošām skatu līnijām - skats no Mēmeles piekrastes uz Bauskas pili. Apakšzonas plānojums paredz respektēt kultūrvēsturiskas vietas ainavu un to informatīvi bagātināt, atklājot informāciju par Bauskas pilsētas pirmsākumiem šajā vietā un skaidrojot dolomīta atsegumu nozīmību. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.2.2.1. tabulu un grafiskās daļas AA-12 lapu.

11.2.2.1. tabula. Z2 - b apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Bauskas pils un parks - 15. un 16. gadsimta atspulgs	
Individuālas aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Dabas iepazīšana caur interaktīvām aktivitātēm Putnu vērošana

Fiziskās aktivitātes	Pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem, skriešana Krokets
Kultūras pasākumi	Ekskursijas pa Bauskas pili un parku (vēsturiskas tematikas maršruts), uz dolomītu atsegumiem Tematiskie festivāli pils parka estrādē

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošā infrastruktūras un dabas resursus, TMP ietvaros teritorijai plānots jauns pievadceļš parka estrādē organizētu pasākumu apkalpošanai, lai novērstu kravas autotransporta pārvietošanos gar Bauskas pili un cauri parka teritorijai. Aiz estrādes ieteicams organizēt transporta apgriešanās / izkraušanas zonu.

TMP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Piegādes transporta infrastruktūras izbūve.
- Interaktīvas informācijas infrastruktūras uzstādīšana Bauskas pils parkā.
- Koka laipas uz balstiem izbūve.
- Pils parka vienota apstādījuma plāna izstrāde.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1) paredzēt, lai aizstātu esošo asfalta seguma celiņu pret vēsturiskai videi atbilstošu cieto segumu virzienā no pils uz estrādi. Irdenā seguma celiņus (A1-2) paredzēt Bauskas pils parkā kā dažāda garuma pastaigu celiņus.

Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) paredzēt pie Bauskas pils Mēmeles pusē, nogāzes lejasdaļā. Paredzot laipas izbūvi nodrošināt karbonātisko pamatiežu atsegumu aizsardzību.

Cietā seguma brauktuve (A3-3) kopā ar transporta apgriešanās un objektu izkraušanas laukumu izbūvējama estrādes aizmugurē, rast risinājumu iespējami harmonisku un iederīgu pils parkā.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B 1-1) plānot ritmiski novietotās vietās gar irdenā seguma celiņu atbilstoši pils parka vēsturiskiem plānošanas principiem. Soliņiem izvēlēties vēsturiskam parkam atbilstošu dizainu. Atkritumu urnas (B1-3) izvietot pie ieejas teritorijā un irdenā seguma celiņu krustpunktos. Sadzīves atkritumu urnas iespējams kombinēt ar atkritumu urnām mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4). Velonovietni (B1-6) izvietot pie ieejas teritorijā pils tuvumā. Atkritumu konteineri slēgta tipa nojumē (B1-5) izvietojami pils saimnieciskajā zonā. Nojumes dizains pieskaņojams atbilstošs vēsturiskai videi. Neparedzēt brīvu soliņu novietošanu. Putnu un apkārtnes vērošanai ieteicams uzstādīt stacionāru binokli (B1-8).

Parka teritorija izmantojama mākslas objektu, instalāciju (pārvietojamu) (B5-1) eksponēšanai. Teritorijā ieteicams izvietot vides elementus tūrismam (B5-2) interaktīvu aktivitāšu formātā (bez plašas vizuāli uzkrītošas telpiskas infrastruktūras), kas nodrošina informācijas izzināšanu par pili, parku un dolomīta atsegumiem. Infrastruktūru ieteicams organizēt tematiska maršruta formātā, piemēram, vēsturiskais maršruts.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādēm uz pili, Mūsas un Mēmeles sateci un citiem nozīmīgiem objektiem ieteicams izvietot pie irdenā seguma celiņa dolomīta atsegumu tuvumā un pils parkā pie pils un celiņu krustojumos.

Mazo informācijas standu (C2-2) izvietot dolomīta atsegumu tuvumā, norādot būtiskāko informāciju par objektu un norādes par citiem tuvumā esošiem nozīmīgiem objektiem.

Interaktīvā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, standu izvietot pie galvenās ieejas pilī.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt celiņiem nokļūšanai līdz pilij un estrādei. Paredzēt iespēju pieslēgt dekoratīvo apgaismojumu (D2-1) svētkos vai tematisku pasākumu laikā pils parkā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Jaunus koku (E1-1) un krūmu (E1-2) stādījumus plānot pils parkā. Pirms tam nepieciešams veikt esošo kokaugu inventarizāciju.

Izskatīt iespēju teritorijā ierīkot daudzgadīgu lakstaugu (E1-3) un sīpolpuķu (E2-2) stādījumus un izvietot vasaras puķes toveros. Teritorijai izvēlēties vēsturiskam parkam atbilstošu kokaugu, ziemciešu un vasaras puķu sortimentu. Plānojot jaunus stādījumus, balstīties uz esošo un plānoto skatu līniju novērtējumu. Izvēlēties raksturīgam klimatam piemērotas apstādījumu sugas. Izmantojot puķu stādījumus, veidot atsauces uz ūdeņiem kādreizējo aizsarggrāvju vietās.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Teritorijā vai pils telpās paredzēt nomas punkta (F1-3) izvietojumu (velorikšas, velosipēdi u.c.). Brīvdienās un svētku dienās paredzēt pārvietojamus tirdzniecības ratiņus (F1-6) tējas, kafijas, uz kodu vai suvenīru tirgošanai.

11.2.3. Z2-c apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzonas telpiskās robežas aptver Pussalas galu, Ķirbaksalu un pēdējo salu Mūsas un Mēmeles satecē. Teritorija izvietojas pie pilsētas administratīvās robežas R pusē, tādēļ zonai piešķirtā tematika ir *Saulriets*. Teritorijas labiekārtojuma elementi balstīti uz dabiskiem, ainavā harmonizējošiem risinājumiem. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.2.3.1. tabulu un grafiskās daļas AA-12 lapu.

11.2.3.1. tabula. Z2 - c apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Salas - Saulriets	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Nakšņošana (telšu vietas) Meditācija
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Nūjošana Laivošana
Kultūras pasākumi	Tematiskās ekskursijas uz Lielupes izteku

Apakšzonas plānojums balstīts uz dabas atpūtniekiem, laivotājiem un ekskursiju grupām, lai nokļūtu pie Mūsas un Mēmeles satekas - Lielupes sākuma. TMP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Atpūtas infrastruktūras izbūve uz salām (pastaigu celiņi, informācijas stendi un norādes, piknika un telšu vietas, tualete).
- Kanāla padziļināšana starp pussalu un Ķirbaksalu.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) paredzēt uz pussalas un salām. Ķirbaksalā risināt celiņu tīklu ar lielo un mazo pastaigu loku. Nodrošināt pieeju līdz Mūsas un Mēmeles satecei. Paredzēt koka tilta (A5-1) izbūvi, kas nodrošina pieejamību no Ķirbaksalas un salu pirms Mūsas un Mēmeles sateces. Pussalas un Ķirbaksalas krastos paredzēt laivu piestātņu infrastruktūru - koka seguma platformas. Koka seguma modulveida laipas, platformas (sezonālas, pārvietojamas) (A1-5) nepieciešamības gadījumā izvietot zemākajās, mitrākajās vietās uz salas pirms Mūsas un Mēmeles sateces. Esošos zemsedzes celiņus un laukumus (A1-3) plānot iestaigāto kustību trajektorijās. Takas nepieciešams regulāri pļaut, lai veidotu trajektoriju. Taku pļaušanu veikt, tikai tad, kad nav novietotas modulveida laipas. Koka seguma laipas, platformas, skatu platformas (A1-4) plānots izvietot starp upē esošajām salīm savienojot tās un veidojot iespēju uz tām nonākt, kā arī vērot apkārtni izmantojot skatu platformas.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Masīvkoka soliņus ar un / vai bez atzveltnes (B1-2) paredzēt atpūtas laukumos pie irdenā seguma celiņiem. Atkritumu urnas (B1-3) novietot pie uzejām uz salām vai galveno celiņu krustojumos. Velonovietnes (B1-6) izvietojami laukumā Ķirbaksalas sākumā, veidojot vienotu infrastruktūras mezglu - velostatīvi, norāde, atkritumu urna u.tml. Teritorijā paredzēt piknika vietas - piknika galdus ar soliem (B6-1) un ugunsgrāvis vietas (B6-2).

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem un velosipēdiem) (C1-2) paredzēt Ķirbaksalā ar norādi uz Mūsas un Mēmeles sateci, telšu vietām, pili, pils parku un citiem tuvumā esošiem nozīmīgiem objektiem.

Mazo informācijas standu (C2-2) uzstādīt salā pie Mūsas un Mēmeles sateces, kurā norādīt informāciju par Lielupi, tās raksturlielumiem nacionālā mērogā u.c. interesantiem faktiem.

Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) vēlams izvietot telšu vietu laukumos.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Izskatīt iespējamību teritorijā telšu vietu un laivu piestātņu tuvumā uzstādīt laternas dabīgajam apgaismojumam (D3-1), kura nodrošina iespēju ielikt sveci, lai iegūtu gaismu.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Papildu koku (E1-1) un krūmu (E1-2) stādījumi var tikt paredzēti veidojot savstarpēji norobežotus telšu laukumus. Stādījumi organizējami plūdlīnijas formās veidojot dabisku stādījumu iespaidu. Regulāri izplānot lauces telšu vietās.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Teritorijā neparedzēt jaunu lielo būvobjektu infrastruktūru, saglabājot vietas dabiskuma iespaidu un savvaļas raksturu. Pārvietojamus tirdzniecības ratiņus (F1-6) iespējams novietot pie paredzētajiem gājēju celiņiem. Tirdzniecības ratiņi ir pārvietojami, tā atrašanās vieta var būt jebkurā pieslēgumā pie gājēju celiņiem.

11.3. Z3 - Mēmeles piekrastes

Vispārīgs raksturojums

Z3 zona aptver Mēmeles upi un piekrastes Bauskas pilsētas ziemeļu daļā. Upes garums zonas robežās ir apm. 2.5 km. Mēmeles upes labajā krastā pamīšus izvietojas citas koptās zaļumvietas un ražošanas objekti un noliktavas. Mēmeles kreisajā krastā atrodas centra un publiskā apbūve - vecpilsēta.

Teritorijā koncentrēta Bauskas pilsētas vēsturiskā apbūve. Vietas tematika saistīta ar kultūrvēsturisko mantojumu un Mēmeles promenādi.

Zonā Z3 izdalītas sekojošas apakšzonas:

- Z3-a gar Mēmeles upes kreiso krastu vecpilsētā;
- Z3-b - gar Mēmeles upes kreiso krastu;
- Z3-c no gājēju tilta pār Mēmeli līdz pilsētas ZA robežai.

Ainavas estētika un dabas daudzveidība

Plašas un tuvas skatu līnijas no Mēmeles ielas uz vecpilsētu - vienu no īpašas nozīmes ainavu telpām novada mērogā. Ierobežots skatu līniju (upes virzienā) daudzums no vecpilsētas puses. Galvenā dominante - Bauskas Sv. Gara evaņģēliski luteriskā baznīca, Lodiņa alus brūzis un Kalna ielas tilts. Veicama esošo kokaugu saglabāšana un jaunu stādījumu plānošana atbilstoši apakšzonu funkcionālajam plānojumam.

Liepu aleja gar daļu Mēmeles ielas, privātu dārzu stādījumi Mēmeles kreisajā krastā. Īpaši aizsargājama biotops - upju straujtecis un dabiski upju posmi.

Funkcionālā īpašība

Pieklūšana teritorijai no Dambja ielas, atsevišķas pieejas no vecpilsētas pagalmiem Rīgas ielā un no Mēmeles ielas. Pieklūšanu teritorijai paredzēt pa iridenā seguma celiņiem upes palienē.

Ekosistēmu pakalpojumi

Zonas Z3 risinājumi saglabā un pastiprina visu esošo ekosistēmas pakalpojumu veidu ((1)apgādes jeb nodrošinājuma, (2) regulējošie un atbalsta, (3) kultūras jeb nemateriālie) nodrošinājumu. Upe un upes piekraste nodrošina saldūdens apriti pasaules hidroloģiskajā ciklā, klimata un gaisa kvalitātes regulēšanu, dzīvotnes sugām un ģenētisko daudzveidību saglabājamajos biotopos un dabas parkā “Bauska”. Zonas Z3 aktivitātes veicina kultūras un nemateriālo pakalpojumu veidu (atpūta, garīgās un fiziskās veselības veicināšana, tūrisms, estētiskā iedvesma) attīstību.

11.3.1. Z3-a apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzonas telpiskās robežas ir Mēmeles kreisajā krastā no Dambja ielas laukuma līdz gājēju tiltam. Apakšzonas tematika balstīta uz ideju par 16.-17. gadsimta atspulgiem, spoguļošanos Mēmeles ūdeņos, ņemot vērā vecpilsētas izvietojumu Mēmeles krastā un šī ainava uz upi un vecpilsētu ir viena no pilsētas vizītkartēm. Apakšzonas plānojums ir balstīts uz upes krasta fizisko sasniedzamību, vecpilsētas iepazīšanu un aktivitātēm Bauskas pilsētas sirdī. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.3.1.1. tabulu un grafiskās daļas AA-13 lapu.

11.3.1.1. tabula. Z3 - a apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Vecpilsēta - 16.-17. gadsimta atspulgs	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Nakšņošana (viesnīcas, kemperi) Radošās darbnīcas, arodu apgūšana
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas virs ūdens, pastaigas ar mājdzīvniekiem Tematiskā orientēšanās Laivošana, koka baļķu plostu parāde
Kultūras pasākumi	Vides objektu instalācijas, mākslas objektu ekspozīcijas Tematiskie festivāli (<i>Vecpilsētas svētki, alus svētki, dzejas dienas, katamarānu svētki, amatnieku darbnīcas, Mēmeles tilta svētki, plostošana</i>). Upes svētki pa sezonām (<i>ledus iešana, vasaras veldze, rudens krāsu atspulgi, sniega svētki</i>)

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošā infrastruktūras un dabas resursus, TMP ietvaros teritorijā perspektīvā atdzīvināma vecpilsētas zona, organizējot vienotu gājēju un velosipēdistu kustības maršrutu pa Rīgas ielu, esošos maršrutus papildinot ar jauniem maršrutiem un pieejām pie upes un integrējot jaunas aktivitātes esošās vēsturiskās būvēs. Rīgas ielas rekonstrukcija ir pamats tās attīstības turpinājumam. Ar jaunu funkciju iedzīvināšanu vecpilsētā, īpaši Rīgas ielā un Mēmeles piekrastē, pieaugs Rīgas ielas savienojamības nozīme. Nepieciešams izskatīt iespēju ceļa A7 (Kalna iela) un Rīgas ielas krustojumā izvietot ar luksofora pogu regulējamu gājēju pāreju.

Veidojot atsauci uz baļķu ragatām, ko līdz 20. gadsimta 60. gadiem izvietoja upēs kā aizsprostus, kokmateriālu pludināšanas vietās un iedzīvotāju atmiņām par upes šķērsošanas vietām, izskatīt iespēju veidot alternatīvus pastaigu maršrutus piedāvājot iespēju šķērsot upi, pa esošo upes gultni vai uzstādītiem dabiska rakstura objektiem - pakāpieniem, akmeņiem, tajā pašā laikā saglabājot laivošanas iespēju pa Mēmeli.

TMP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvprojektu (un vadlīniju) izstrādi un/vai realizāciju:

- Pastaigu taku izbūve Mēmeles kreisajā krastā no Dambja ielas laukuma līdz Saules ielai, t.sk. taku savienojumi ar Rīgas ielu.
- Ar luksofora pogu regulējamas gājēju pārejas izbūve.
- Interaktīvu aktivitāšu, fotoorientēšanās infrastruktūras uzstādīšana dabā.
- Ikgadējs radošais pilsētvides mākslas objektu simpozījs.
- Lodiņa alus darītavas pārbūve par publisku radošo kvartālu - Lodiņa radošais kvartāls.
- Konceptuālu vadlīniju izstrāde vecpilsētas apbūves detaļām.
- Upes šķērsojumu izveide kājāmgājējiem.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma ietves un laukums A1-1 paredzēt kā vecpilsētas Rīgas ielas savienojumus ar upes piekrasti. Plānotās ietves un laukumi nodrošina upes piekrastes savienojamību ar vecpilsētu kopumā un tādiem kultūrvēsturiskiem un publiska rakstura objektiem kā baznīca, rātslaukums ar tam līdzas pastāvošo infrastruktūru, perspektīvo radošo kvartālu Lodiņa alus brūža ēkā un Saules dārzu. Cietā seguma laukums izbūvējams tiešā gājēju tilta tuvumā attiecīgi labiekārtojuma, informācijas un būvobjektu infrastruktūras uzstādīšanai.

Upes piekrastes savienojumos ar Rīgas ielu reljefa pārvarēšanai paredzēt betona kāpnes (A1-6) ar pandusu. Kāpņu konstrukciju veidot harmoniski iederīgu apkārtējā ainavā.

Irdenā seguma celiņi un laukumi (A1-2) veidojami gar Mēmeles upes kreiso krastu no Dambja ielas laukuma līdz savienojumam ar Saules ielu. Plānotais maršruts paredz piekļuvi Mēmelei, veidojot garāku pastaigu maršrutu tieši gar upi, nodrošina pieejas upes šķērsošanas vietām pāri dabiska rakstura objektiem, klātesamību kādreizējās kokzāgētavas un Lodiņa alus brūža vietās un nodrošina gājēju nokļūšanu no zonas Z2 uz Rātslaukumu, izvairoties no ceļa A7 (Kalna iela) šķērsošanas (pa tilta apakšu).

Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) paredzēt, nodrošinot pastaigu iespēju, uzturēšanos virs ūdens un jaunus skatu punktus uz upi, piem., pie Lodiņa radošā kvartāla un skatu platformas pie gājēju tilta upē organizēto publisko aktivitāšu vērošanai.

Sezonālas lietošanas peldošas platformas (A4-1) nodrošinās iespēju Bauskas pilsētas viesiem un vecpilsētas apmeklētājiem 5-10min kājāmgājiena attālumā no nozīmīgākajiem vecpilsētas objektiem nokļūt un pavadīt laiku pie upes. Šajā vietā izskatīt iespēju izvietot sezonāla rakstura vai patstāvīgu kafejnīcu upes krastā.

B- Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietnes (B1-6) paredzēt pie mīkstā seguma gājēju celiņa gar Mēmeli, paredzot ritmiski novietotas atpūtas vietas. Papildus atpūtas vietas paredzēt pie Mēmeles šķērsošanas vietām. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm, atkritumu urnas un velosipēdistu statīvus. Neparedzēt brīvu soliņu novietošanu gar celiņiem. Soliņus novietot nostiprinātus aiz paredzētā irdenā seguma celiņa. Velosipēdu statīvus izvietot upes piekrastē pēc nepieciešamības. Uz sezonālas lietošanas peldošas platformas pie Lodiņa radošā kvartāla paredzēt mobilo galdu un solu izvietojumu ēdināšanas nodrošināšanai. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) paredzēt irdenā seguma gājēju celiņam gar Mēmeli. Atkritumu urnas (B1-3) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumē (B1-5) izvietot pie kemperu laukuma un laivu piestātnes. Nodrošināt iespēju atkritumus šķirot. Ūdens ņemšanas vietas, dzeramā ūdens strūklas (B3-4) paredzēt pie kemperu laukuma un laivu piestātnes un Lodiņa darošā kvartālā, nodrošinot dzeramā ūdens pieslēgumu.

Mākslas objektus, instalācijas (pārvietojamas) (B5-1) piesaistīt no dažādām ceļojošām ārtelpas mākslas ekspozīcijām un iespēju robežās veidot dažādas tematikas ikgadējus mākslas simpozijus, kuru rezultātu atspoguļot vecpilsētā. Vecpilsētu ieteicams izmantot kā pilsētu reprezentējošu vidi, kurā mākslas objektu ekspozīcijas piesaistītu papildu interesi. Vides elementi tūrismam (B5-2) paredzēti, lai nodrošinātu vecpilsētas un Bauskas upju iepazīšanu, pilsētvidē izvietojot integrētu, neuzkrītošu infrastruktūru, kas iepazīstina un palīdz orientēties tās lietotājam (arhitektūrā, labiekārtojuma elementos, segumos iestrādāti simboli, vadlīnijas, norādes). Mākslas objektus, instalācijas (pārvietojamas) un vides elementus tūrismam izvietot Rīgas ielā un pie nozīmīgākajiem vecpilsētas objektiem.

Izskatīt iespēju nodrošināt upes šķērsošanu (B5-4) seklākajās vietās, veidojot alternatīvus piedzīvojumu maršrutus, piemēram, pārgājieniem gar upi. Saglabāt laivu kustību pa Mēmeles upi.

C - Informācijas infrastruktūra

Lielās norādes zīmi (automašīnu vadītājiem) (C1-1) ar norādi uz upes krastmalu un tās infrastruktūras objektiem un citiem nozīmīgiem objektiem (Rātslaukums, kafejnīcas, Lodiņa radošais kvartāls) ieteicams izvietot pie Dambja un Rūpniecības ielas krustojuma uz un no centra puses un uz Rīgas ielas krustojumā ar Saules vai Pasta ielām. Lielo norādes zīmi uz attīstāmu publisko būvi zonā Z2-a izvietot pirms Kalna un Rīgas ielas krustojuma.

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes piekrastē (piemēram, kemperu vieta, kafejnīca tualetes un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti, uz V. Plūdoņa muzeju) izvietot ietvju, taciņu krustojumos, esošo un plānoto

telpisko šķēršļu krustojumos (tilts, gājēju tilts) un konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajā norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz tualetēm, kafejnīcai un citiem nozīmīgiem objektiem.

Mazajos informācijas standos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Stendus paredzēts novietot apakšzonu ietvaros, tādējādi veidojot netiešas apakšzonu telpiskās robežšķirtnes.

Interaktīvajā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, standu izvietot Dambja ielas laukumā un Lodiņa radošajā kvartālā.

Tematisko informācija plāksni (C3-1) izvietot pie Mēmeles šķērsošanas vietām, norādot informatīvas atsaucis uz upju aizsprostiem (ragatām) un iespējamību pāriet upi. Norādīt iespējamo turpmāko pastaigu maršrutu garumus, ja izvēle tiek veikta par labu upes šķērsošanai.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt plānotajā Lodiņa radošajā kvartālā. Paredzēt dekoratīvā apgaismojuma (D2-1) pieslēgšanu svētkos vai tematisku pasākumu laikā uz gājēju tilta. Izskatīt iespējamību pieslēgt dekoratīvo apgaismojumu puķu plostiem, veidojot izgaismojošus akcentus upes ainavā diennakts tumšajā laikā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) paredzēt gar plānoto iridenā seguma celiņu gar Mēmeli. Nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus.

Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu. Apstādījumiem, kurus paredzēts veidot nogāzēs, piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādējādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu nogāzi, kas ir vērojama dažādos līmeņos un no dažādām pilsētas vietām, piemēram, Mēmeles labais krasts.

Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Paredzēt to stādīšanu lielos laukumos vai veidojot *miksu*, atkarībā no kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma.

Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot teritorijās, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, cietā seguma laukumos Lodiņa radošajā kvartālā. Izskatīt iespēju izvietot vasaras puķes toveros (uz apgaismojuma balstiem, puķu kastes pie palodzēm, puķu podi) pēc vienotas apstādījumu koncepcijas Rīgas ielā līdz gājēju tiltam, bagātinot ielas telpu ar apstādījumiem.

Izskatīt iespēju Mēmeles upē kādreizējās kokzāgētavas apkaimē izvietot sezonālus puķu plostus (E3-1), veidojot atsauci uz baļķu pludināšanu pa upi 20. gadsimtā.

F- Būvobjektu infrastruktūra

Tirdzniecības / izklaides paviljonu (stacionārs) (F1-2) paredzēt Lodiņa radošajā kvartālā.

Pārvietojamus tirdzniecības ratiņus (F1-6) izvietojami svētkos vai brīvdienās Dambja ielas laukumā, Rātslaukumā vai Saules dārzā.

Lodiņa alus brūža apbūvi attīstīt kā rekreācijas būves (F2-1) - radošo kvartālu, kas ērti sasniedzams no pilsētas centra un tam paredzēts nodrošināt piekļuvi no Mēmeles upes piekrastes.

11.3.2. Z3-b apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzona Z3-b izvietojas paralēli apakšzonai Z3-a, aptverot Mēmeles labo krastu vietā pretī Dambja ielas laukumam līdz gājēju tiltam. Apakšzonas tematikas pamatā ir Mēmeles ielas promenāde, kuras turpinājums TP ietvaros paredzēts arī otrpus Kalna ielas tiltam, organizējot vienotu, plūstošu pastaigu maršrutu gar Mēmeles upi, apakšzonai attiecīgi piedāvējot tematiku - plūdums. Teritorijas plānojuma pamatā ir Mēmeles ielas promenādes turpinājums, skatu punktu ierīkošana, ņemot vērā vēsturiskās skatu līnijas, un mierīgas atpūtas vietu, piknika vietu izveide. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.3.2.1. tabulu un grafiskās daļas AA-13 lapu.

11.3.2.1. tabula. Z3 - b apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Mēmeles promenāde - plūdums	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Zīmēšana un gleznošana
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, nūjošana, pastaigas, pastaigas virs ūdens, pārgājieni, pastaigas ar mājdzīvniekiem Skrituļošana Laivošana, koka baļķu plostu parāde Riteņbraukšana
Kultūras pasākumi	Tematiskie festivāli (<i>katamarānu svētki</i>) Upes svētki pa sezonām (<i>ledus iešana, vasaras veldze, rudens krāsu atspulgi, sniega svētki</i>) Radošie plenēri

Nodrošinot Mēmeles promenādes abu pušu savienojamību, izskatīt iespēju gājēju un velosipēdistu kustības plūsmu organizēt zem Kalna ielas tilta. TP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi:

Mēmeles promenādes turpinājuma priekšlikums Kalna ielas tilta otrā pusē, t.sk. savienojums zem tilta.

- Vides objekts - Molberti.
- Upes šķērsojumu izveide kājāmgājējiem.
- Stāvlaukuma izveide ar papildu infrastruktūru (tualetes, dzeramā ūdens punkti).

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1), irdenā seguma ietves un laukumus (A1-2) paredzēt Mēmeles ielas promenādes turpinājumā, nodrošinot gājēju un velosipēdistu kustību. Cietā seguma laukums izbūvējams tiešā gājēju tilta tuvumā attiecīgi labiekārtojuma, informācijas un būvobjektu infrastruktūras uzstādīšanai. Cietā seguma brauktuve (A3-3) plānota Mēmeles ielas promenādes turpinājumā, lai nodrošinātu pils parka estrādē organizētu pasākumu apkalpošanu. Cieto segumu materiālu un dizainu pieskaņot jaunizbūvētajai Mēmeles ielas promenādei. Irdenā seguma celiņu (A1-2) paredzēt paralēli Mēmeles upei, virzot gājēju un velosipēdistu kustību zem tilta. Papildu irdenā seguma celiņu plānot veidojot jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes savienojumu ar gājēju tiltu. Noejām pie upes paredzēt koka kāpnes (A1-7), kas veiksmīgi iekļausies dabiska rakstura ainavā. Lai no plānotās promenādes nokļūtu uz eju tilta apakšā, pirms Kalna ielas tilta paredzēt betona kāpņu izbūvi (A1-6).

Koka seguma laipas, platformas (A1-4) plānot pontonu tipa Mēmeles upē zem Kalna ielas tilta veidojos irdeno seguma celiņu savienojamību promenādes abās pusēs. Koka seguma laipu, platformu materiālu un dizainu veidot vienā stilistikā ar Mēmeles ielas promenādē jaunizbūvējamām koka laipām un platformām. Nepieciešamības gadījumā paredzēt koka seguma laipas un platformas (A1-4) jaunajā irdenā seguma celiņa savienojumā ar gājēju tiltu.

Cietā seguma stāvvietas (A3-1) paredzētas perspektīvā Mēmeles promenādē, nodrošinot atpūtnieku autotransporta novietošanu.

Sezonālas lietošanas peldošo platformu (A4-1) izvietot atbilstoši apakšzonas plānotajai funkcijai. Platformas iespējams arī izmantot, kā skatu un atpūtas vietas. Nodrošināt sezonālo lietošanas platformu ērtu un drošu apsaimniekošanu. Paredzēt platformu novietošanas vietas nesezonas apstākļos, iespēju robežās iespējams uzglabāt nomas punktus.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Perspektīvā Mēmeles ielas promenādē labiekārtojuma dizainu ieturēt izbūvētās Mēmeles ielas promenādes stilistikā, veidojot vienotu Mēmeles promenādes vizuālo tēlu. Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1) paredzēt atpūtas laukumos gar perspektīvo Mēmeles ielas promenādi. Brīvi stāvošus masīvkoka soliņus ar un/vai bez atzveltnes (B1-2) plānot līdzās piknika (ugunskura) vietām. Atpūtas laukumu un piknika vietu labiekārtojums papildināms ar atkritumu urnām (B1-3). Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Velosipēdu statīvus (B1-6) pēc nepieciešamības uzstādīt atpūtas laukumos cietajā segumā.

Ugunskura vietas (B2-1) plānots izvietot pamīšus Mēmeles krastā perspektīvajā Mēmeles ielas promenādē. Līdzās ugunskura vietām izvietojamas informatīvas zīmes par ugunsdrošību un ugunskura vietas aprīkojuma izmantošanu.

Publiskās tualetes (mobilas) (B3-1) paredzēt pie cietā seguma stāvvietām, kopā ar ūdens ņemšanas vietu, dzeramā ūdens strūklu (B3-4) veidojot vienotu infrastruktūru. Nodrošināt vietai dzeramā ūdens padevi.

Jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes atpūtas laukumus papildināt ar vides objektiem - molbertiem (B5-6), to novietojumu orientējot skatu līniju virzienā uz vecpilsētu.

Izskatīt iespēju nodrošināt upes šķērsošanu (B5-4) seklākajās vietās, veidojot alternatīvus piedzīvojumu maršrutus, piem., pārgājieniem gar upi. Saglabāt laivu kustību pa Mēmeles upi.

C - Informācijas infrastruktūra

Lielās norādes zīmi (automašīnu vadītājiem) (C1-1) ar norādi uz upes krastmalu un tās infrastruktūras objektiem un citiem nozīmīgiem objektiem (promenāde, piknika vietas, gājēju tilts, stāvlaukums) ieteicams izvietot Mēmeles un Kalna ielu krustojumā.

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes piekrastē. Mazās norādes zīmes izvietot ietvju, taciņu krustojumos, esošo un plānoto telpisko šķēršļu krustojumos (tilts, gājēju tilts) un konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajā norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz tualetēm, kafejnīcai un citiem nozīmīgiem objektiem.

Mazajos informācijas standos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upes infrastruktūras klāstu un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Standus paredzēts novietot apakšzonu ietvaros, tādejādi veidojot netiešas apakšzonu telpiskās robežšķirtnes.

Interaktīvajā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, standu izvietot jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes skatu laukuma tuvumā.

Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) plānot ievietot dažādiem āra labiekārtošanas elementiem, kurus paredzēts izmantot, nodrošinot izzinošu, pamācošu informāciju.

Rekreatīvās informācijas plāksnes (C3-2) izvietot pie piknika (ugunskura) vietām norādot informāciju par piknika vietu izmantošanas nosacījumiem un lietošanas instrukciju. Rekreatīvās informācijas plāksnes paredzēt pie Mēmeles šķērsošanas vietām, norādot informatīvas atsauces uz upju aizsprostiem (ragatām) un iespējamību pāriet upi. Norādīt iespējamo turpmāko pastaigu maršrutu garumus, ja izvēle tiek veikta par labu upes šķērsošanai.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt gar perspektīvo Mēmeles ielas promenādi. Apgaismojuma risinājumus saskaņot ar jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes apgaismojuma risinājumiem.

Paredzēt dekoratīvā apgaismojuma (D2-1) pieslēgšanu svētkos vai tematisku pasākumu laikā uz gājēju tilta. Izskatīt iespējamību pieslēgt dekoratīvo apgaismojumu puķu plostiem, veidojot izgaismojošus akcentus upes ainavā diennakts tumšajā laikā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Plānojot apstādījumus perspektīvā Mēmeles ielas promenādē, ņemt vērā un risinājumus saskaņot ar apstādījumu koncepciju izbūvētās Mēmeles ielas promenādē.

Kokus (E1-1) paredzēt gar plānoto irdenā seguma celiņu gar Mēmeli. Nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus.

Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, kur tas nepieciešams nogāžu papildus stiprināšanai. Apstādījumiem, kurus paredzēts veidot nogāzēs, piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādejādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu stādījumu kompozīciju, kas ir vērojama dažādos no dažādām pilsētas vietām, piemēram, Mēmeles kreisais krasts.

Veidot daudzgadīgu lakstaugu un sīpolpuķu (E1-3) stādījumus, kombinējot tos kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Izskatīt iespēju Mēmeles upē kādreizējās kokzāģētavas apkaimē izvietot sezonālus puķu plostus (E3-1), veidojot atsauci uz baļķu pludināšanu pa upi 20. gadsimtā.

F- Būvobjektu infrastruktūra

Pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) izvietojami svētkos vai brīvdienās Izbūvētajā Mēmeles ielas promenādē pie nozīmīgu celiņu krustpunktiem vai gājēju tilta tiešā tuvumā.

11.3.3. Z3-c apakšzonas tematiskais plānojums

Apakšzonas funkcionālais un tematiskais plānojums

Apakšzona Z3-C izvietojas Mēmeles upes krastos no gājēju tilta līdz Rīgas ielas pagriezienam (tālāk Biržu ielai). Tās tematika balstīta uz apakšzonas novietojumu pilsētas un upes kontekstā, dabas pamatni Mēmeles līkločos - attiecīgi piešķirot nosaukumu *Mēmeles loki* un tematiku *saullēkts*. Šai apakšzonai raksturīgi ainaviski, gleznaini skati uz Mēmeles upi. Ņemot vērā teritorijas pašreizējo izmantošanu un tās novietojumu pilsētas kontekstā, teritorijas plānojuma pamatā ir rekreācijas funkcijas - peldēšanās vieta, piknika vieta, bērnu rotaļu laukums. Ņemot vērā apakšzonas dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 11.3.3.1. tabulu un grafiskās daļas AA-13 lapu.

11.3.3.1. tabula. Z3 - c apakšzonas tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Mēmeles loki - saullēkts	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Nakšņošana (kemperi) Saulošanās
Fiziskās aktivitātes	Peldēšana Laivošana Skriešana, nūjošana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Riteņbraukšana Bērnu rotaļas
Bērnu rotaļu zona	3-6 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas 7-12 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas
Kultūras	Tematiskie festivāli (<i>katamarānu svētki</i>)

pasākumi	Upes svētki pa sezonām (<i>ledus iešana, vasaras veldze, rudens krāsu atspulgi, sniega svētki</i>)
----------	--

Ņemot vērā teritorijas pašreizējo raksturu, nepieciešams teritoriju atdzīvīnāt un izgaismot, paplašinot esošus atpūtas laukumus un likvidējot lieko apaugumu, kas kopumā veido nomācošu vietas raksturu. Ar tematiku *Saullēkts* (reprezentējot zonas novietojumu pilsētas A daļā, kas ir viena no publiski pieejamām vietām, kur vērot saullēktu) plānots apakšzonā panākt vairāk gaišuma, jau esošo rekreācijas infrastruktūru papildināt ar jaunām funkcijām.

TMP ietvaros apakšzonā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi:

- Bērnu rotaļu laukuma izveide, nodrošinot rotaļu iekārtas dažādām vecuma grupām.
- Autostāvvietu izbūve.
- Kemperu vieta ar tam nepieciešamo aprīkojumu (tualetes, dzeramā ūdens punkts).
- Piknika vietu izbūve.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma celiņus un laukumus (A1-1) plānot pastaigu celiņam un laukumiem gājēju tilta galos un cietā seguma brauktuves un laukumus (A3-3) autotransportam un kemperu laukumā. Irdenā seguma laukumus (A1-2) plānot kā piknika laukumus, kuros izvietot piknikam atbilstošu infrastruktūru. Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) paredzēt Mēmeles krastā, veidojot atpūtas laukumus virs ūdens. Līdzās brauktuvei plānot cietā seguma stāvvietas (A3-1).

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Peldēšanās zonā pamīšus izvietot brīvi stāvošus masīvkoka soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-2). Atkritumu urnas (B1-3) izvietojamas peldēšanās zonā, pie piknika vietām, kemperu laukumā un pie automašīnu stāvvietām. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs plānot kemperu laukumā. Nodrošināt iespēju atkritumus šķirot. Velonovietne (B1-6) pēc nepieciešamības izvietojama peldēšanās zonā un piknika laukumu tuvumā.

Peldēšanās vietā izvietojamas ģērbtuves (B2-2), tualetes (B3-2), publiskās dušas (B3-5) un uz koka seguma platformām izvietojamas peldēšanās vietas mēbeles (zviļņi) (B2-1) un izsaukuma (SOS) punkts (A4-1). Tādus labiekārtojuma elementus, kā tualetes, publiskās dušas, iespējams apvienot vienā infrastruktūras mezglā, kas izmantojams arī kemperu laukuma izmantotājiem. Ūdens ņemšanas vietu, dzeramā ūdens strūklu (B3-4) izvietot peldēšanās vietā. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas peldēšanās zonā.

Piknika vietā izvietot nostiprinātus stabilus, vandāldrošus piknika galdus un solus (B6-1).

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem izvietojama upes piekrastē. Mazās norādes zīmes izvietot ietvju krustojumos, esošo un

plānoto telpisko šķēršļu krustojumos (gājēju tilts) un konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajām norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz Rātsnamam, kafejnīcai, Saules dārzam un citiem nozīmīgiem objektiem.

Mazajos informācijas stendos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upes infrastruktūras klāstu un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Stendus paredzēts novietot apakšzonu ietvaros, tādējādi veidojot netiešas apakšzonu telpiskās robežšķirtnes.

Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) izvietot pie rotaļu zonas, norādot informāciju par rotaļu iekārtu izmantošanu un to piemērotību dažādām vecuma grupām. Uz stenda jābūt norādītai informācijai, kam zvanīt par konstatētu rotaļu iekārtu bojājumu vai nelaimes gadījumā.

Rekreatīvās informācijas plāksnes (C3-2) izvietot pie piknika vietām norādot informāciju par piknika vietu izmantošanas nosacījumiem un lietošanas instrukciju.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt gar ielu gar Mēmeli. Apgaismojuma risinājumus saskaņot ar esošiem apgaismojuma risinājumiem vecpilsētā, tādējādi paturpinot vecpilsētai raksturīgo auru.

Paredzēt dekoratīvā apgaismojuma (D2-1) pieslēgšanu svētkos vai tematisku pasākumu laikā uz gājēju tilta.

Gaismas bojas (D2-2) paredzēt upes daļā, lai nodrošinātu vizuāli pievilcīgu skatu no blakus esošā tilta, kā arī ikdienā pastaigājoties, vai arī, lai radītu noskaņu tematiskajos festivālos.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Saglabāt esošo koku aleju pirms gājēju tilta Mēmeles upes kreisajā krastā.

Kokus (E1-1) plānot gar ielu Mēmeles pusē. Nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus, lai veidotu gaišāku ainavas telpu pie peldvietas, piknika vietām un kemperu laukumā.

Krūmus (E1-2) paredzēt izmantot kā zonas atdalošus stādījumus, piem., atdalot bērnu rotaļu laukumu no brauktuves vai piknika kaukumus savā starpā.

F- Būvobjektu infrastruktūra

Pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) izvietojami svētkos vai brīvdienās. Paredzētajā Mēmeles ielas promenādē pie nozīmīgu celiņu krustpunktiem vai gājēju tilta tiešā tuvumā.

Bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces (2-16 gadu vecumu grupām) (F2-2) nodrošinot rotaļu zonu blakus sauļošanās, piknika, nakšņošanas un dažādām citām blakus paredzētajām atpūtas zonām.

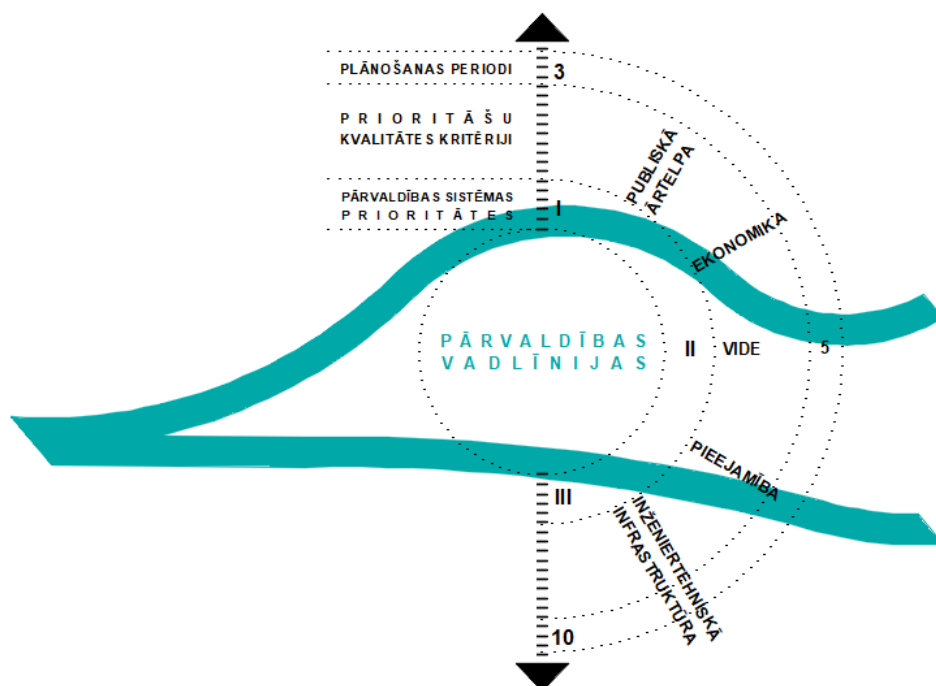
12. VADLĪNIJAS PILSĒTAS UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBAI UN APSAIMNIEKOŠANAI VIETĒJĀ MĒROGĀ

12.1. Pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldība

Pārvaldību vietējā līmenī nodrošina pašvaldība, sabiedriskās organizācijas vai atsevišķi entuziasti, īstenojot dažādas aktivitātes ainavu kopšanā gan publiskā telpā, gan privātā teritorijā un veidojot tiesisko ietvaru caur dažādām ainavu ietekmējošām rīcībām (*Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam*).

Ainavu un zaļās infrastruktūras pārvaldībai jānodrošina izvirzīto mērķu sasniegšana, koordinējot procesus pašvaldības līmenī. Pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldība īstenojama saskaņā ar Bauskas novada teritorijas plānojumu 2012.-2023. gadam, tā teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, MK noteikumiem Nr.827 "Dabas parka "Bauska" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", dabas parka "Bauska" aizsardzības plānā noteiktās prasības, Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2009.-2015. gadam.

Vietēja mēroga pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldība modelēta trīs pārvaldības līmeņos, kas norāda uz plānveidīgu darbību realizāciju, skatīt 12.1.1. attēlu.

12.1.1. attēls. Vietēja mēroga pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldības modelis.

Atbilstoši ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumiem, pārvaldības sistēmai vietējā mērogā tiek piešķirtas prioritātes no 1 līdz 3, kur tās norāda secīgu darbību pārskatāmību un plānveida realizāciju.

Prioritātēm definēti pārvaldības instrumenti, lai sasniegtu izvirzītos ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitātes mērķus: ainavas estētika, dabas daudzveidība, funkcionālā īpašība, rekreācijas iespējas.

Katru no kvalitātēm raksturo indikatori, kas norāda uz vienotu plānveida koordinēšanu, skatīt 12.1.1. tabulu.

1.prioritāte (I) - raksturo nepieciešamos darbus zonu (Z1, Z2, Z3) sākotnējai definēto mezglu punktu attīstībai. Sākotnēji veicamie darbi veido bāzi turpmāko attīstības posmu secīgai norisei. Mezglu punktu attīstība veicina upes un tās piekrastes attīstību un tās mijiedarbību ar pārējo pilsētu. Kvalitāšu sasniegšanai 1. prioritātē pielietojamo instrumentu pamatā ir sekojošu indikatoru attīstība:

- pilsētas mērogā izcili skati;
- fiziskā un vizuālā sasniedzamība, gājēju un veloinfrastruktūras savienojumi un pieejas pie upes;
- zonu sākotnējo attīstību veicinoši objekti (ievērojami objekti, kas būs zonu attīstības pamatā un impulss apakšzonu attīstībai).

2.prioritāte (II) - raksturo secīgi turpmākos darbus apakšzonu attīstībai, kas balstīti uz 1.prioritātē definēto infrastruktūru un papildina to. Apakšzonu attīstība veicinās upju un to piekrastes izmantojamību, nodrošinot pieeju teritorijām un aktivitātes iedzīvotājiem no jebkuras upei līdzās esošās apkaimes. Kvalitāšu sasniegšanā 2.prioritātes instrumentu pamatā ir sekojošu indikatoru attīstība:

- apakšzonām raksturīgi skati;
- fiziskā un vizuālā sasniedzamība, lokāla mēroga savienojumi starp apakšzonām;
- objekti apakšzonās, kas turpina un papildina sākotnēji nodrošināto infrastruktūru.

3.prioritāte (III) - raksturo atsevišķus būvobjektus, kuri papildina esošo vai jaunizbūvēto infrastruktūru, un netraucē pamatfunkciju darbībai. 3.prioritāte papildina pamatfunkcijas un nodrošina maksimālu attīstības līmeni. Ainavas kvalitātes 3.prioritātes instrumentu pamatā ir sekojošu indikatoru attīstība:

- atsevišķu individuālu objektu un stādījumu (koki, krūmi, puķes) realizācija;
- vides pieejamība (laipas, kāpnes, platformas, pandusi);
- nelieli, no pārējās infrastruktūras neatkarīgi objekti.

12.1.1. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldības prioritātes

Prioritāte	Kvalitātes	Indikatori
I	Ainavas estētika	Pilsētu raksturojoši / reprezentējoši skati, upes plaušana.
	Funkcionālā īpašība	Fiziskā un vizuālā / mentālā sasniedzamība, pilsētas mēroga gājēju un velosatiksmes infrastruktūras savienojumi, pieejas pie upes.
	Rekreācijas iespējas	Objekti, kas ir zonas funkcionēšanas pamatā, sākotnējais infrastruktūras nodrošinājums - mezglu punkti.
II	Ainavas estētika	Apakšzonu raksturīgākie skatu punkti, upes plaušana.
	Funkcionālā īpašība	Fiziskā un vizuālā / mentālā sasniedzamība, lokāla mēroga savienojumi starp apakšzonām.
	Rekreācijas iespējas	Objekti apakšzonās, kas papildina sākotnēji izbūvējamus objektus.

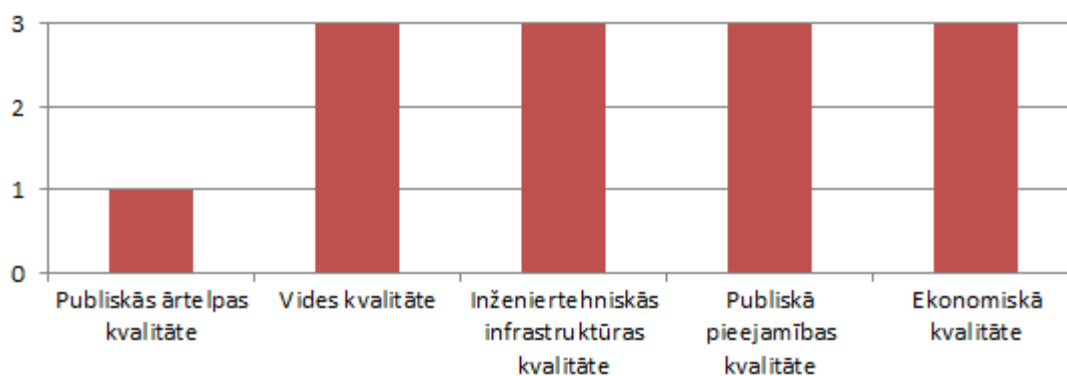
III	Ainavas estētika	Atsevišķu, individuālu objektu izbūve, apstādījumu struktūras veidošana (koki, krūmi, puķu stādījumi).
	Funkcionālā īpašība	Vides pieejamība (pandusi, kāpnes, laipas, tiltiņi).
	Rekreācijas iespējas	Nelieli, neatkarīgi infrastruktūras objekti.

Lai noteiktu kvantitatīvi izmērāmas ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldības prioritātes, tām tiek izvirzīti pieci kvalitātes kritēriji. Prioritāšu kvalitātes kritēriji nosaka vēlamo novērtējuma potenciālu upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstībai. Atbilstoši pārvaldības prioritātēm izvirzīti sekojoši kvalitātes kritēriji:

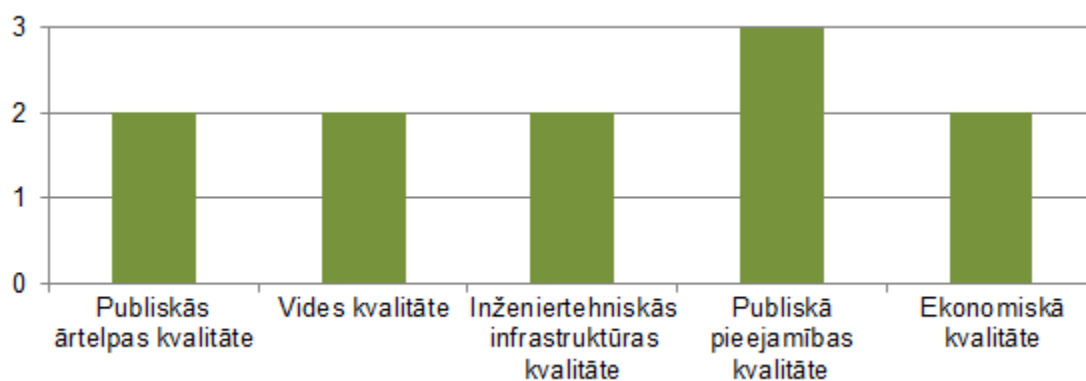
- **Publiskās ārtelpas kvalitāte** - raksturo teritorijas daudzfunkcionalitāti, ērtumu un estētisko kvalitāti. Plānotās aktivitātes paredz teritorijas izmantošanu visās sezonās. Nodrošinātas rekreācijas funkcijas gan lielām un mazām sabiedrības grupām, gan individuāli. Veidotas un koptas pilsētai un apakšzonām raksturīgās skatu līnijas.
- **Vides kvalitāte** - raksturo upju gultnes tīrīšanas nepieciešamību, piekrastes teritoriju sakoptību, teritorijas ekoloģisko savienojamību ar citām pilsētas zaļajām struktūrām.
- **Inženiertehniskā infrastruktūras kvalitāte** - raksturo nepieciešamību pēc inženiertehnisko komunikāciju nodrošinājuma (elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija, elektronisko sakaru tīkli).
- **Publiskās pieejamības kvalitāte** - raksturo gājēju un velosatiksmes infrastruktūras kvalitāti, pieejamību pie upēm un upes piekrastu teritoriju savienojamību ar pilsētas galvenajām gājēju un velosipēdistu kustības plūsmām.
- **Ekonomiskā kvalitāte** - raksturo izmaksu un attīstāmās infrastruktūras ilgtspēju un turpmāko attīstības plānu realizēšanas potenciālu uz attīstītās infrastruktūras bāzes.

Atbilstoši izvirzītajām pārvaldības prioritātēm veikts novērtējums, kas balstās uz definētajiem kvalitātes kritērijiem:

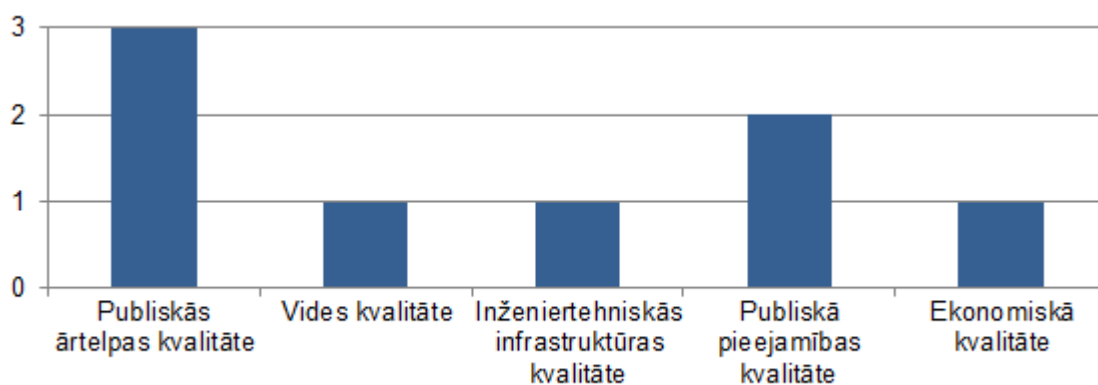
1. prioritāte (I)

2. prioritāte (II)

3. prioritāte (III)

Atbilstoši upes ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumiem, sniegtas pārvaldības prioritātes un to izvirzīto kvalitātes kritēriju risinājumi. Veicamie pārvaldības darbi norāda attīstības priekšlikumu plānotās apakšzonas tematisko aktivitāšu plānoto infrastruktūru, skatīt 12.1.2. tabulu.

12.1.2. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu pārvaldības risinājumi

Veicamo pārvaldības darbu nosaukums		Prioritāte		
		I	II	III
Infrastruktūra	Z1 zona - Mūsa			
Inženiertehniskā	Apakšzonās Z1-a, Z1-b elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija. apakšzonā Z1-c elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija.	X		
Pieejamības	Nodrošina galveno gājēju, velosipēdistu un autotransporta kustību promenādes 2. stāva līmenī no Brīvības bulvāra līdz Upmalas ielai, noejas un savienojumi ar promenādes 1. stāva līmeni.	X		
	Promenādes 1. stāva līmenī - iridenā seguma gājēju celiņi.		X	
	Gājēju celiņi esošā zemsedzē un gājēju pastaigu takas, platformas virs ūdens.			X
Labiekārtojuma	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums	X		

	zonu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (“pludmales” mēbeles, ģerbtuves, tualetes, minimālais labiekārtojuma punktu nodrošinājums - soliņi, atkritumu urnas, velonovietnes, publiskās tualetes)			
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (soliņi, atkritumu urnas, t.sk. mājdzīvnieku ekskrementiem, piknika galdi ar soliņiem un ugunsкура vietas)		X	
	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes paspīlgtināšanai un ērtai izmantošanai (ūdens ņemšanas vietas un dzeramā ūdens strūklas, mākslas objekti un instalācijas)			X
Informācijas	Lielās norādes zīmes	X		
	Mazās norādes zīmes un informatīvi stendi, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes		X	
Apgaismojuma	Funkcionālais apgaismojums	X		
	Dekoratīvais apgaismojums, gaismas bojas			X
Apstādījumu	Upes gultnes un krastu tīrīšana, skatu līniju atsegšana un uzlabošana	X		
	Jaunu kokaugu un puķu stādījumu ierīkošana, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes			X
Būvobjektu	Pamata būvobjektu nodrošinājums mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (nomas punkts)	X		
	Pamata būvobjektu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (bērnu rotaļu un aktivitāšu laukumi, sporta laukumi, upes skatu tornis)		X	
	Papildu būvobjekti teritorijas daudzfunkcionalitātes paspīlgtināšanai un ērtai izmantošanai (tirdzniecības/izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi, piepūšamās ūdens atrakcijas u.c.)			X
Z2 zona – Mūsas un Mēmeles satece				
Inženiertehniskā	Apakšzonā Z2-a elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija; apakšzonā Z2-b elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija.	X		
Pieejamības	Nodrošina galveno gājēju kustību Bauskas pils parkā, Ķirbaksalā un uz pēdējās salas Mūsas un Mēmeles satecē. Gājēju tiltiņu, savienojamo laipu izbūve. Gājēju celiņi un autotransporta kustības infrastruktūra apakšzonā Z2-a līdzās plānotai publiska rakstura apbūvei.	X		
	Nodrošina atpūtas iespējas ūdens tuvumā (pastaigu laipas, stacionāras un peldošas platformas)		X	
Labiekārtojuma	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums galvenajām zonas aktivitāšu norisēm (vides elementi tūrismam, piknika galdi ar soliņiem, vietas	X		

	noskaņas objekts, soliņi un akritumu urnas galvenajos skatu punktos, publiskās tualetes).			
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonās (soliņi, atkritumu urnas, atkritumu konteineri slēgta tipa noumēs, velosipēdu statīvi)		X	
Informācijas	Galvenās norādes zīmes (gājējiem, rittenbraucējiem) teritorijas apmeklētāju plūsmas organizēšanai	X		
	Informācijas standu izvietošana		X	
Apgaismojuma	Funkcionālais apgaismojums	X		
	Dekoratīvais apgaismojums kā arī labiekārtojums dabīgā apgaismojuma uzstādīšanai			X
Apstādījumu	Ainavas projektēšana Mēmeles un Mūsas upes krastos pretī Bauskas pilij, skatu līniju atsegšana uz Bauskas pili no dabas takas uz Brīvības bulvāri. Upes gultnes un krastu tīrīšana. Kokaugu un puķu stādījumi Bauskas pils parkā. Puķu stādījumi ar atsauci uz ūdeni kādreizējo pils aizsarggrāvju vietās	X		
	Puķu plosti ūdenī			X
Būvobjektu	Pamata būvobjektu nodrošinājums zonas galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve, nomas punkts)	X		
	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai apakšzonās (tirdzniecības / izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi)			X
Z3 zona - Mēmele				
Inženiertehniskā	Elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija	X		
Pieejamības	Nodrošina galveno gājēju un velosipēdistu kustības plūsmu gar Mēmeles upi; iespēja šķērsot Kalna ielu caur tilta apakšu abos Mēmeles krastos; koka seguma laipas, platformas pieejamības nodrošināšanai. Apakšzonās Z3a un Z3-b gājēju tiltiņš pāri Mēmelei	X		
	Papildu noejas, piekļūšanas vietas upes piekrastei no Rīgas ielas		X	
	Rekreācijas iespēju papildinoši objekti - skatu un rekreācijas platformas, pastaigu laipas			X
Labiekārtojuma	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums zonu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (vides elementi tūrismam, peldēšanās vietas mēbeles un ģērbtuves, soliņi, atkritumu urnas un velosipēdu novietnes, publiskās tualetes)	X		
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (soliņi, atkritumu urnas, t.sk. mājdzīvnieku ekskrementiem, ugunsкура vietas)		X	

	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes pastiprināšanai un ērtai izmantošanai (ūdens ņemšanas vietas un dzeramā ūdens strūklas, mākslas objekti un instalācijas, objekti upes šķērsošanai)			X
Informācijas	Lielās norādes zīmes	X		
	Mazās norādes zīmes un informācijas stendi, tematiskās un rekreatīvo vietu informācijas plāksnes		X	
Apgaismojuma	Funkcionālais apgaismojums	X		
	Dekoratīvais apgaismojums un gaismas bojas			X
Apstādījumu	Upes gultnes un krastu tīrīšana, skatu līniju atsegšana un uzlabošana, kokaugu un puķu stādījumi	X		
	Puķu ploti			X
Būvobjektu	Pamata būvobjektu nodrošinājums zonas galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve)	X		
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces)		X	
	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai apakšzonās (tirdzniecības / izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi)			X

Atbilstoši ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu pārvaldības risinājumiem noteikti plānošanas periodi:

- Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi).
- Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi).
- Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi).

Plānošanas periodu secīgai ieviešanai, noteikti rīcību priekšlikumi, kas rezultējas tendencēs, rīcības virzienos un rezultatīvajos rādītājos.

Analizējot prioritārā kārtā veicamās rīcības un izsverot šo rīcību savstarpējo ietekmi, izveidotas prioritāri veicamo rīcību *kāpnes*, kurās kā visvērtīgākais izcelts *zemākais pakāpiens*, balstot pārējās darbības uz sasniedzamo mērķi, skatīt 12.1.3. tabulu.

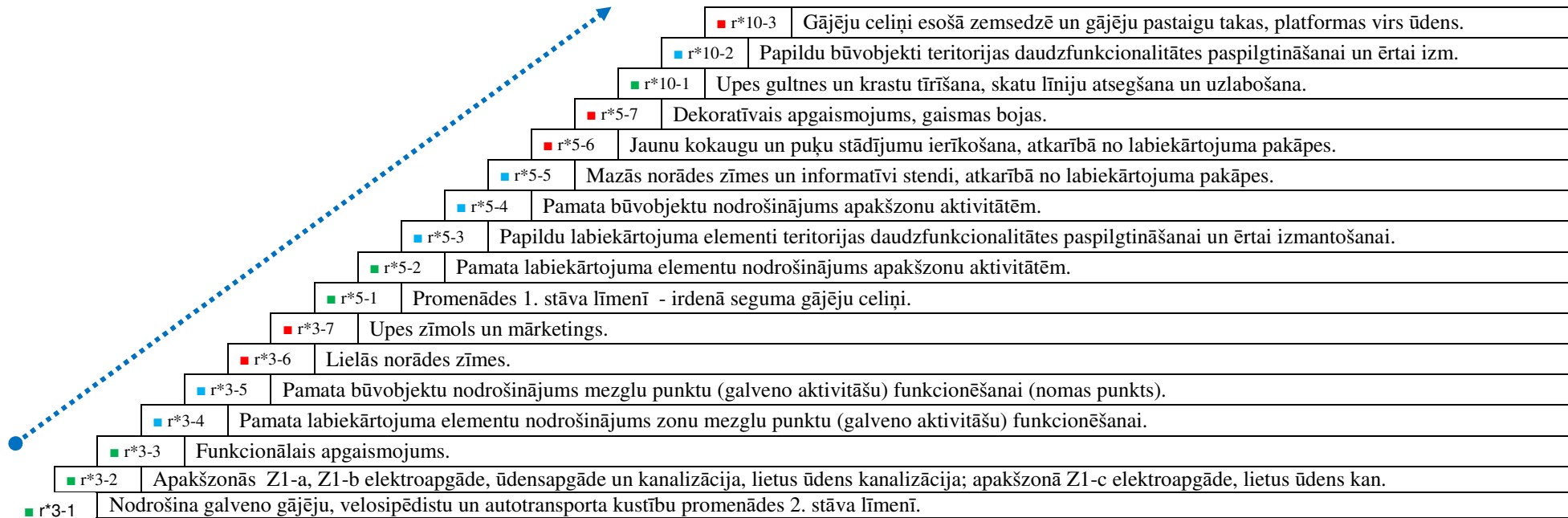
12.1.3. tabula. Plānošanas periodu rīcību priekšlikumi

Zona		Z1 zona - Mūsa		
Plānošanas periods		Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs	Tendence (▲, —, ▼)
Inženiertehniskā infrastruktūra	r*3-2 ■	Apakšzonās Z1-a, Z1-b elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija; apakšzonā Z1-c elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija.	Inženiertīklu izbūve upes zonas tuvumā, nodrošināta dzīves kvalitātes paaugstināšanās un upes pieejamība un izmantošana. Būvprojektu izstrāde un organizēta kopējā inženiertīklu sistēmas attīstība.	▲
Pieejamības infrastruktūra	r*3-1 ■	Nodrošina galveno gājēju, velosipēdistu un autotransporta kustību promenādes 2. stāva līmenī no Brīvības bulvāra līdz Upmalas ielai, noejas un savienojumi ar promenādes 1. stāva līmeni.	Pieejamības infrastruktūras nodrošināšana atbilstoši normatīviem, kas nodrošina upes pieejamību un izmantošanu.	▲
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*3-4 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums zonu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (“pludmales” mēbeles, ģērbtuves, tualetes, minimālais labiekārtojuma punktu nodrošinājums - soliņi, atkritumu urnas, velonovietnes, publiskās tualetes).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.	▲
Informācijas infrastruktūra	r*3-6 ■	Lielās norādes zīmes.	Izveidota organizēta kultūras jeb nemateriālā ekosistēmas pakalpojumu attīstība, kas informēs pilsētas iedzīvotājus un viesus par atpūtas, garīgās un fiziskās veselības iespējām.	▲
Informācijas	r*3-7	Upes zīmols un mārketingas.	Atpazīstama un moderna pašvaldība, kas	▲

infrastruktūra	■		sekmē upes identitātes veidošanu un atpazīstamību.	
Apgaismojuma infrastruktūra	r*3-3 ■	Funkcionālais apgaismojums.	Apgaismota un diennakts tumšajā laikā pieejama upes krastmala, paaugstināts kopējais pilsētas drošības līmenis.	▲
Būvobjekti	r*3-5 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (nomas punkts).	Piedāvāts nomas punkts galveno aktivitāšu funkcionēšanai, paaugstināta upes krastmalas izmantošana atbilstoši piedāvātajām aktivitātēm un nomas punktu inventāram.	▲
Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)			
Pieejamības infrastruktūra	r*5-1 ■	Promenādes 1. stāva līmenī - iridenā seguma gājēju celiņi.	Organizēta antropogēnās slodzes samazināšana, sekmēta kopējā upes krastmalas vienota sasaiste ar kādu no apakšzonu pakalpojumiem.	▲
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*5-2 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (soliņi, atkritumu urnas, t.sk. mājdzīvnieku ekskrementiem, piknika galdi ar soliem un ugunsкура vietas).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība, upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.	▲
	r*5-3 ■	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes paspilgtināšanai un ērtai izmantošanai (ūdens ņemšanas vietas un dzeramā ūdens strūkļas, mākslas objekti un instalācijas).	Ērta, daudzveidīga un organizēta izmantošana.	▲
Informācijas infrastruktūra	r*5-5 ■	Mazās norādes zīmes un informatīvi stendi, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši apakšzonu pamata aprīkojuma elementu izvietojumam. Izglītota un aktīva	▲

			sabiedrība, kam nodrošināta daudzveidīga un augstas kvalitātes attīstība.	
Apgaismojuma infrastruktūra	r*5-7 ■	Dekoratīvais apgaismojums, gaismas bojas.	Pievilcīga vide pilsētas iedzīvotājiem un apmeklētājiem, instalācijas, kas veicina upes identitātes attīstību.	▲
Apstādījumu infrastruktūra	r*5-6 ■	Jaunu kokaugu un puķu stādījumu ierīkošana, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes.	Paaugstināta kopējā zaļās infrastruktūras attīstība pilsētas mērogā un organizēta upes ainavas attīstība atbilstoši kopējai koncepcijai.	▲
Būvobjekti	r*5-4 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (bērnu rotaļu un aktivitāšu laukumi, sporta laukumi, upes skatu tornis).	Kopējās pilsētas atpūtas laukumu skaita paaugstināšanās. Mūsdienīgs, jauns un kvalitatīvs inventārs. Aktīvas sabiedrība, kur iedzīvotāji un viesi ir fiziski aktīvi, daudz sporto un ir veseli.	▲
Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)			
Pieejamības infrastruktūra	r*10-3 ■	Gājēju celiņi esošā zemsedzē un gājēju pastaigu takas, platformas virs ūdens.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.	▲
Apstādījumu infrastruktūra	r*10-1 ■	Upes gultnes un krastu tīrīšana, skatu līniju atsegšana un uzlabošana.	Upes ekosistēmas paaugstināšanās un izmantošana. Upes ainavas plānveidīga attīstība.	▲
Būvobjekti	r*10-2 ■	Papildu būvobjekti teritorijas daudzfunkcionalitātes papildināšanai un ērtai izmantošanai (tirdzniecības/izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi, piepūšamās ūdens atrakcijas)	Labvēlīga uzņēmējdarbības vides attīstība.	▲

Z1 zonas prioritāri īstenojamās rīcības kāpnes atbilstoši plānošanas periodam

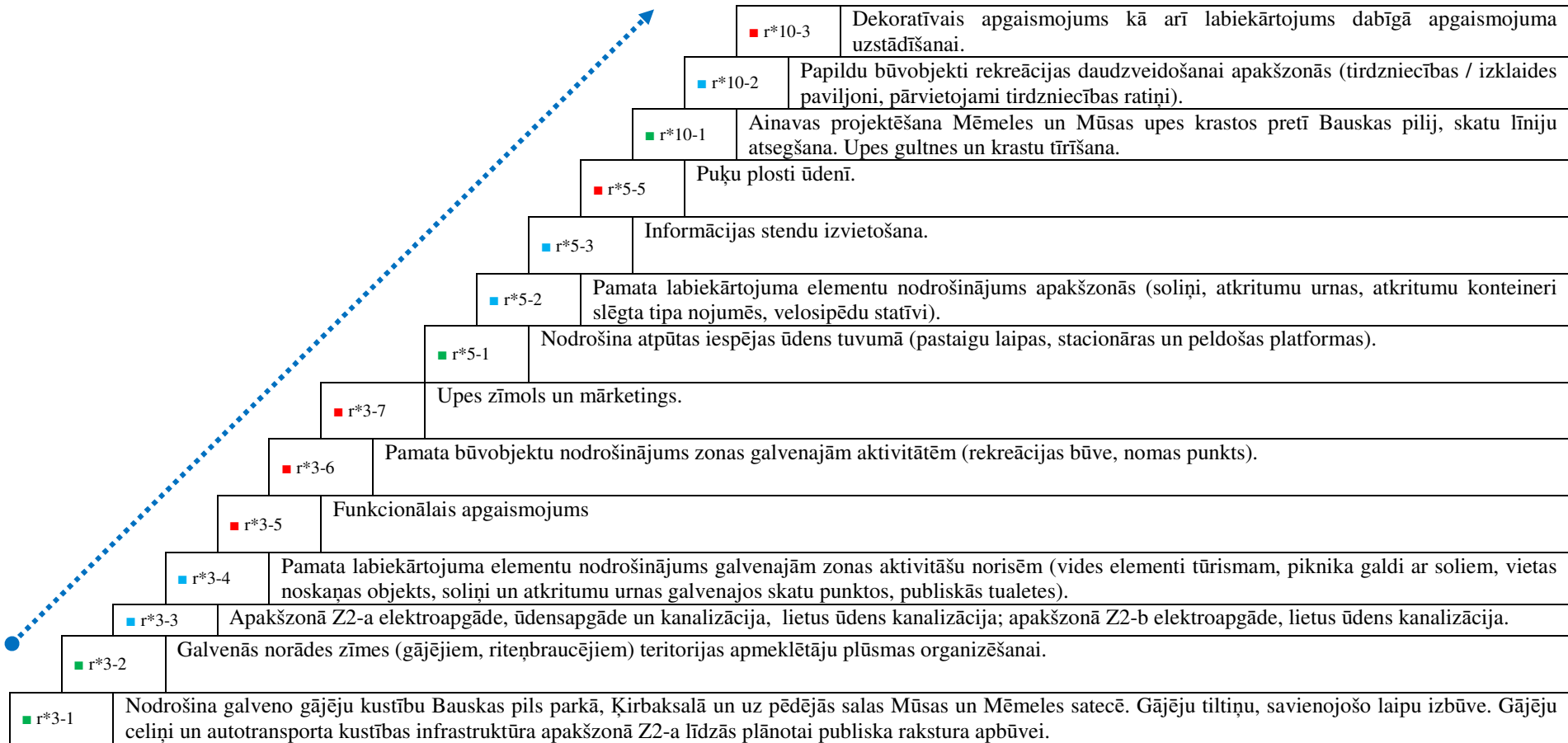

Zona	Z2 zona - Satece			
Plānošanas periods	Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)			
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs	Tendence (▲, —, ▼)
Inženiertehniskā infrastruktūra	r*3-3 ■	Apakšzonā Z2-a elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija; apakšzonā Z2-b elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija.	Inženiertīklu izbūve upes zonas tuvumā, nodrošināta dzīves kvalitātes paaugstināšanās un upes pieejamība un izmantošana. Būvprojektu izstrāde un organizēta kopējā inženiertīklu sistēmas attīstība.	▲
Pieejamības infrastruktūra	r*3-1 ■	Nodrošina galveno gājēju kustību Bauskas pils parkā, Ķirbaksalā un uz pēdējās salas Mūsas un Mēmeles satecē. Gājēju tiltiņu, savienojošo laipu izbūve. Gājēju celiņi un autotransporta kustības infrastruktūra apakšzonā Z2-a līdzās plānotai publiska rakstura apbūvei.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.	▲
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*3-4 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums galvenajām zonas aktivitāšu norisēm (vides elementi tūrismam, piknika galdi ar soliem, vietas noskaņas objekts, soliņi un atkritumu urnas galvenajos skatu punktos, publiskās tualetes).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.	▲
Informācijas infrastruktūra	r*3-2 ■	Galvenās norādes zīmes (gājējiem, riteņbraucējiem) teritorijas apmeklētāju plūsmas organizēšanai.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši apakšzonu pamataprīkojuma elementu izvietojumam.	▲
Informācijas infrastruktūra	r*3-7 ■	Upes zīmols un mārketingas.	Atpazīstama un moderna pašvaldība, kas sekmē upes identitātes veidošanu un	▲

			atpazīstamību.	
Apgaismojuma infrastruktūra	r*3-5 ■	Funkcionālais apgaismojums.	Apgaismota un diennakts tumšajā laikā pieejama upes krastmala, paaugstināts kopējais pilsētas drošības līmenis.	▲
Būvobjekti	r*3-6 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums zonas galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve, nomas punkts).	Ērta un pieejama vide, kas ietver universālu labiekārtojuma elementu izmantošanu.	▲
Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)			
Pieejamības infrastruktūra	r*5-1 ■	Nodrošina atpūtas iespējas ūdens tuvumā (pastaigu laipas, stacionāras un peldošas platformas).	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar dažāda veida rekreācijas elementiem ,paaugstināta pilsētas iedzīvotāju un apmeklētāju dzīves kvalitāte.	▲
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*5-2 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonās (soliņi, atkritumu urnas, atkritumu konteineri slēgta tipa nojumēs, velosipēdu statīvi).	Ērta un pieejama vide, kas ietver universālu labiekārtojuma elementu izmantošanu.	▲
Informācijas infrastruktūra	r*5-3 ■	Informācijas stendu izvietošana.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši apakšzonu pamataprīkojuma elementu izvietojumam. Izglītota un aktīva sabiedrība, kam nodrošināta daudzveidīga un augstas kvalitātes attīstība.	▲
Apgaismojuma infrastruktūra	r*5-4 ■	Puķu plosti ūdenī.	Harmoniska vide, kas identificē konkrētu vietu un sekmē atpazīstamību ar vides instalāciju attīstību.	▲

Plānošanas periods	Ilgtērmiņa plānošanas periods (10 gadi)			
Apgaismojuma infrastruktūra	r*10-2 	Dekoratīvais apgaismojums kā arī labiekārtojums dabīgā apgaismojuma uzstādīšanai.	Pievilcīga vide pilsētas iedzīvotājiem un apmeklētājiem, instalācijas, kas veicina upes identitātes attīstību.	▲
Apstādījumu infrastruktūra	r*10-1 	Ainavas projektēšana Mēmeles un Mūsas upes krastos pretī Bauskas pilij, skatu līniju atsegšana uz Bauskas pili no dabas takas uz Brīvības bulvāri. Upes gultnes un krastu tīrīšana. Kokaugu un puķu stādījumi Bauskas pils parkā. Puķu stādījumi ar atsauci uz ūdeni kādreizējo pils aizsarggrāvju vietās.	Ērta un sasniedzama vide, sniedzot dažāda veida rekreācijas objektus, kas ir konkurētspējīgi un atpazīstami pilsētas un ārpus tās mēroga. Zaļās infrastruktūras organizēta attīstība. Upes ekosistēmas paaugstināšanās un izmantošana. Upes ainavas plānveidīga attīstība.	▲
Būvobjekti	r*10-2 	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai apakšzonās (tirdzniecības / izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi).	Labvēlīga uzņēmējdarbības vides attīstība.	▲

Z2 zonas prioritāri īstenojamās rīcības kāpnes atbilstoši plānošanas periodam

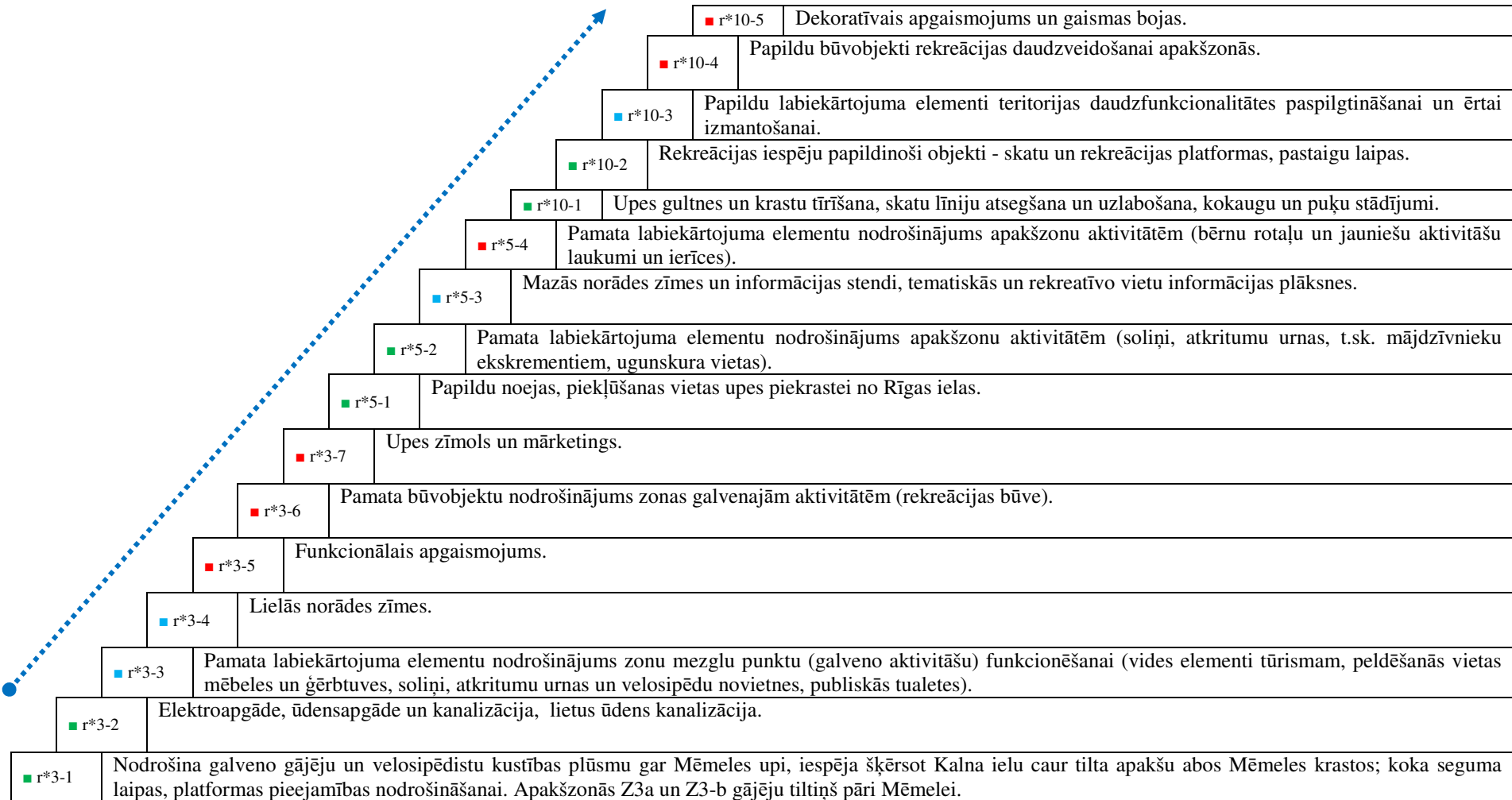

Zona	Z3 zona - Mēmele			
Plānošanas periods	Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)			
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs	Tendence (▲, —, ▼)
Inženiertehniskā infrastruktūra	r*3-2 ■	Elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija.	Inženiertīklu izbūve upes zonas tuvumā, nodrošināta dzīves kvalitātes paaugstināšanās un upes pieejamība un izmantošana. Būvprojektu izstrāde un organizēta kopējā inženiertīklu sistēmas attīstība.	▲
Pieejamības infrastruktūra	r*3-1 ■	Nodrošina galveno gājēju un velosipēdistu kustības plūsmu gar Mēmeles upi, iespēja šķērsot Kalna ielu caur tilta apakšu abos Mēmeles krastos; koka seguma laipas, platformas pieejamības nodrošināšanai. Apakšzonās Z3a un Z3-b gājēju tiltiņš pāri Mēmelei.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.	▲
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*3-3 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums zonu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (vides elementi tūrismam, peldēšanās vietas mēbeles un ģērbtuves, soliņi, atkritumu urnas un velosipēdu novietnes, publiskās tualetes).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.	▲
Informācijas infrastruktūra	r*3-4 ■	Lielās norādes zīmes.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši apakšzonu pamataprīkojuma elementu izvietojumam. Izglītota un aktīva sabiedrība, kam nodrošināta daudzveidīga un augstas kvalitātes attīstība.	▲
Informācijas	r*3-7	Upes zīmols un mārketingas.	Atpazīstama un moderna pašvaldība, kas	▲

infrastruktūra	■		sekmē upes identitātes veidošanu un atpazīstamību.	
Apgaismojuma infrastruktūra	r*3-5 ■	Funkcionālais apgaismojums.	Apgaismota un diennakts tumšajā laikā pieejama upes krastmala, paaugstināts kopējais pilsētas drošības līmenis.	▲
Būvobjekti	r*3-6 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums zonas galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve).	Ērta un pieejama vide, kas ietver universālu labiekārtojuma elementu izmantošanu.	▲
Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)			
Pieejamības infrastruktūra	r*5-1 ■	Papildu noejas, piekļūšanas vietas upes piekrastei no Rīgas ielas.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.	▲
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*5-2 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (solīņi, atkritumu urnas, t.sk. mājdzīvnieku ekskrementiem, ugunsкура vietas).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.	▲
Informācijas infrastruktūra	r*5-3 ■	Mazās norādes zīmes un informācijas stendi, tematiskās un rekreatīvo vietu informācijas plāksnes.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši apakšzonu pamataprikojuma elementu izvietojumam.	▲
Būvobjekti	r*5-4 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums apakšzonu aktivitātēm (bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces).	Kopējās pilsētas atpūtas laukumu skaita paaugstināšanās. Mūsdienīgs, jauns un kvalitatīvs inventārs. Aktīvas sabiedrība, kur iedzīvotāji un viesi ir fiziski aktīvi,	▲

			daudz sporto un ir veseli.	
Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)			
Pieejamības infrastruktūra	r*10-2 ■	Rekreācijas iespēju papildinoši objekti - skatu un rekreācijas platformas, pastaigu laipas.	Ērta un sasniedzama vide, sniedzot dažāda veida rekreācijas objektus, kas ir konkurētspējīgi un atpazīstami pilsētas un ārpus tās mēroga.	▲
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*10-3 ■	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes paspilgtināšanai un ērtai izmantošanai (ūdens ņemšanas vietas un dzeramā ūdens strūklas, mākslas objekti un instalācijas, objekti upes šķērsošanai).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.	▲
Apgaismojuma infrastruktūra	r*10-5 ■	Dekoratīvais apgaismojums un gaismas bojas.	Pievilcīga vide pilsētas iedzīvotājiem un apmeklētājiem, instalācijas, kas veicina upes identitātes attīstību.	▲
Apstādījumu infrastruktūra	r*10-1 ■	Upes gultnes un krastu tīrīšana, skatu līniju atsegšana un uzlabošana, kokaugu un puķu stādījumi.	Upes ekosistēmas paaugstināšanās un izmantošana. Upes ainavas plānveidīga attīstība.	▲
Būvobjekti	r*10-4 ■	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai apakšzonās.	Labvēlīga uzņēmējdarbības vides attīstība.	▲

Z3 zonas prioritāri īstenojamās rīcības kāpnes atbilstoši plānošanas periodam

12.2. Pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras apsaimniekošana

Vadlīnijas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras apsaimniekošanai ietver pasākumus, kas vērsti uz dabas un kultūrvides vērtību saglabāšanu, upju dabiskās ekosistēmas atjaunošanu un publiskās ārtelpas ilgtspējīgu attīstību. Tematiskā plānojuma ietvaros sniegti ikgadēji aktuāli darbi upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstībai kopumā un katrai no attīstāmām infrastruktūrām atsevišķi, norādot ieteicamo darbu veikšanas biežumu (reizes gadā).

Upju ainavu apsaimniekošanas darbi vērsti uz upju ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanu, ar regulāru pasākumu palīdzību tuvināt upes to dabiskajam stāvoklim, kāds tas bijis pirms piesārņojuma.

Īpaši aizsargājamo sugu un biotopu apsaimniekošana, upju apsaimniekošana

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes izstrādātajām vadlīnijām (DAP, 2017), ūdeņu tīrīšanas kārtību nosaka noteikumi „Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība”. Uz normatīvos noteikto darbību – virszemes ūdeņu tīrīšana (peldošu grūžu izvākšana, zāles un apauguma likvidēšana, akmeņu un koku izcelšana, nogrimušu priekšmetu izcelšana un citi darbi, tostarp gultnes attīrīšana, lai novērstu ūdens caurvadīšanas spēju samazināšanos) ir attiecināmi šādi šajās vadlīnijās aprakstītie biotopu apsaimniekošanas pasākumi:

- dabisko upju posmu funkcionalitātes nodrošināšanas;
- regulēto upju posmu funkcionalitātes nodrošināšanas pasākumi;
- ezeru apsaimniekošanas pasākumi.

Visi iepriekš uzskaitītie apsaimniekošanas pasākumi ir jāsaskaņo ar zemes īpašnieku vai tās tiesisko valdītāju, saņemot viņu rakstisku piekrišanu. Lai apsaimniekotu publiskus ūdeņus, rakstiska piekrišana ir jāsaaņem arī no vietējās pašvaldības vai īpaši aizsargājamās teritorijas (ja atrodas dabas rezervātā, dabas liegumā vai nacionālajā parkā) publisko ūdeņu valdītāja. Pašvaldības rakstiska piekrišana ir nepieciešama arī, ja ūdeņu zvejas tiesības pieder valstij. Ja apsaimniekošanai paredzētie ūdeņi ir pie valsts aizsardzības nozīmes objektiem, rakstiska atļauja ir jāsaaņem arī no Aizsardzības ministrijas.

Apsaimniekošanas pasākumiem, kas klasificējami kā virszemes ūdeņu tīrīšana, bez zemes īpašnieka (valdītāja) saskaņojuma ir nepieciešams saņemt arī Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes tehniskos noteikumus. Tehniskie noteikumi nav nepieciešami, ja:

- biotopa apsaimniekošanu veic īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kurai ir izstrādāts un noteiktā kārtībā apstiprināts dabas aizsardzības plāns un apsaimniekošanu veic saskaņā ar šo plānu;
- ūdensaugu plaušana notiek privātās ūdenstecēs vai ūdenstilpēs un darbība tiek īstenota no 1. jūlija 31. martam.

Apsaimniekošanas saskaņošanas nosacījumi ir atkarīgi arī no ūdenstilpes un ūdensteces lieluma. Ja ūdensteces sateces baseins ir lielāks par 25 km² vai ūdenstilpes spoguļa laukums ir vismaz 10 ha liels, ir nepieciešami sertificētu sugu un biotopu ekspertu atzinumi par:

- tīrīšanas iespējamo ietekmi uz zivju resursiem;
- par apsaimniekošanas pasākuma iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, kā arī uz apkārtējiem ūdensobjektiem.

Attiecībā uz ūdeņu tīrīšanas pasākumiem Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumi Nr.475 “Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība” (MK not. Nr.475, 2006) apraksta ne tikai saskaņošanas, bet arī tā realizēšanas kārtību, nosakot, ka:

- upes tīrīšanu sāk un veic virzienā pret straumi;
- ūdensaugus vispirms pļauj vietās, kur pastiprināti veidojas dūņu slānis, kā arī smilšainās seklūdens vietās, kurām raksturīga pastiprināta aizaugšana;
- ūdensaugus ezeros pļauj, veidojot koridorus, lai nodrošinātu ūdens apmaiņu starp seklūdens un dziļūdens zonām;
- nopļautos ūdensaugus savāc, lai novērstu atkārtotu ūdensobjekta piesārņošanu ar viegli noārdāmām organiskajām vielām un sedimentu uzkrāšanos.

Aizauguma ar ūdensaugiem regulēšana (DAP, 2017) jāveic atbilstoši upes piesārņojuma līmenim, upes tipam (strauja vai lēna upe) un aizauguma pakāpei. Apsaimniekošanas mērķis ir atjaunot upei dabiska aizauguma apmērus, lai:

- samazinātu virsūdens augāja vienveidību, tā radot iespēju attīstīties daudzveidīgai virsūdens augu un ūdenī iegremdēto augu veģetācijai;
- samazinātu sistēmā uzkrāto augu barības vielu daudzumu;
- iznīcinātu virsūdens augu sakņu sistēmas izveidoto velēnu un atjaunotu granšaini smilšainas grunts (straujās upēs);
- atjaunotu upes dabisko caurteci, vielu un enerģijas transportu.

Upju aizauguma samazināšanos, rekomendējams veikt trīs reizes vasaras sezonā, laika posmā no jūnija vidus līdz augusta vidum, plānot ūdensaugu pļaušanu. Veicot aizauguma ierobežošanas darbus, pirmajā gadā nepieciešams uzirdināt ūdensaugu saknes un izvākt tās. Kopā ar ūdensaugu zaļo masu no upes tiek izņemta arī daļa no tajā esošajām barības vielām. Tādējādi pēc ūdensaugu izpļaušanas ne tikai uzlabojas upes caurtece, bet arī samazinās kopējais ūdens organismiem pieejamais barības vielu daudzums. Upes posmā ūdensaugus nedrīkst izpļaut pilnībā, atsevišķi to sakopojumi ir jāatstāj, lai saglabātos slēptuves, barības ieguves un dzīves vietas starp augiem mītošajiem ūdens organismiem. No ūdens ir jāizceļ un krastā jāizvieto pēc iespējas lielāka izpļauto ūdensaugu masa. Nopļautie un no ūdens neizvāktie ūdensaugi zemākajos upes posmos var veidot aizdambējumus, tā paaugstinot ūdens līmeni un radot mehānisku piesārņojumu. Atrodoties pagaidu uzglabāšanas vietā, zaļās masas apjoms būtiski samazinās, jo no tās iztvaiko ūdens. Tāpēc, pirms pārvietošanas uz kompostēšanas vietu, no ūdens izceltajiem ūdensaugiem pēc iespējas ilgāk ir jāpaliek pagaidu deponēšanas vietā. Ja izpļautos ūdensaugus pagaidu uzglabāšanas vietā tiek plānots uzglabāt ilgāk, tai obligāti ir jāatrodas ārpus palu līmeņa. Tai jābūt arī viegli pieejamai, lai atvieglotu izpļautā materiāla aiztransportēšanu.

Turpmākajos gados vēlams ūdensaugu pļaušana no laivas, amfībijas un krastmalas augu pļaušana, piemēram, ar trimmeri. Nopļautos augājus izvākt un neparedzēt novietot tos ārpus aizsargājamajiem biotopiem. Nodrošinot regulārus darba pasākumus aizaugšanas ierobežošanai, veikt monitoringu, kur reizi 3 – 5 gados paredzēt metodisku upes un to apdzīvojošo sugu stāvokļa novērtējumu, pieaicinot saldūdeņu sugu un biotopu ekspertu.

Vietas upju ūdensaugu pļaušanai un upes gultnes tīrīšanai no aizauguma ar ūdensaugiem ieteicams izvēlēties saskaņā ar 12.2.1. tabulu un grafiskās daļas AA-18 lapu.

12.2.1. tabula. Upju ainavas apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Ūdensaugu pļaušanas darbi, t.sk. nopļautā augāja masas izstumšana krastā un izžuvuša augāja masas izvešana uz kompostēšanas vietu.	3	Rekomendējams pļaut vasaras sezonā, laikā no jūnija vidus līdz augusta vidum, pirmos divus gadus ik gadu, pēc tam reizi trijos gados vai pēc nepieciešamības, atkarībā no aizaugšanas ātruma.
Upju gultnes tīrīšana no aizauguma ar ūdensaugiem (augāja izņemšana no upes kopā ar to sakņu sistēmu), t.sk. augāja masas izvešana uz kompostēšanas vietu.	1	Veicot aizauguma samazināšanu pirmoreiz, lietderīgi veikt ūdensaugu sakņu uzirdināšanu un to izveidotās velēnas apauguma izņemšanu no upes gultnes. Pieaicināt saldūdeņu sugu un biotopu ekspertu, lai pārliecinātos, ka prioritāri tiek izvēlēti no biotopa kvalitātes uzturēšanas viedokļa nepieciešamākie upes posmi. Sakneņu apjomi no upes ir jāizvāc, lai lejpus pārtīrīšanas vietas neveidotos sakneņu masas sablīvējumu un tiktu samazināti kopējie ūdenī esošās augu masas apjomi.
Upju krastu pļaušana un nopļautā augāja savākšana, izvešana uz kompostēšanas vietu.	3	Nopļauto augāju pēc iespējas izvācot un novietojot ārpus aizsargājamajiem biotopiem, vēlāk aizvedot no teritorijas.
Ūdeņu stāvokļa monitorings ūdeņu kvalitātes novērtēšanai Lielupes baseina apgabalā.	1	Veikto pasākumu ietekmes novērtējumam, reizi 3 – 5 gados veikt metodisku upes un to apdzīvojošo sugu stāvokļa novērtējumu, pieaicinot saldūdeņu sugu un biotopu ekspertu. Monitorēt Latvijas un Lietuvas ietekmi, nodrošinot datu salīdzināšanu starp monitoringa stacijām (LVGMC).
Peldvietu ūdeņu monitorings	1	Veselības inspekcija
Ūdens kvalitātes pārbaudes peldēšanās vietās.	5	Veic reizi mēnesī no maija līdz septembrim

Zaļās infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi paredzēti pilsētas zaļā tīkla kontekstā. Lai pilnveidotu pilsētas ekoloģiskā tīkla savienojamību un uzlabotu mikroklimata kvalitāti, ieteicams papildināt esošās un veidot jaunas *zaļās* artērijas savienojumus. Perspektīvā plānot jaunu parku līdzās Zaļai un Mazai salātu ielai. Ik gadu pilsētas publiskā ārtelpa papildināma ar jauniem kokaugu stādījumiem, sezonālām apstādījumu kompozīcijām.

Ja biotops ir labvēlīgā aizsardzības stāvoklī, tad atjaunošana nav nepieciešama, bet vajadzīga tikai pareiza uzturēšana. Pirms uzsākt biotopa atjaunošanu vai kopšanu, vai teritorijas labiekārtošanu, nepieciešams veikt detalizētu teritorijas izpēti, piesaistot DAP sertificētus ekspertus, lai noskaidrotu tur esošās dabas vērtības, izstrādātu detalizētus un vispiemērotākos labiekārtošanas un apsaimniekošanas risinājumus, kā arī jāizstrādā apsaimniekošanas plāns, ņemot vērā biotopu apsaimniekošanas tiesisko regulējumu, skatīt 12.2.2. tabulu.

12.2.2. tabula. Zaļās infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Paredzēt jaunu koku stādījumus pilsētas ekoloģiskā tīkla <i>caurumos</i> .	1	
Pilsētas mēroga skatu līniju apsekošana un nepieciešamo uzturēšanas darbu noteikšana	1	
Sezonas stādījumu uzstādīšana publiskā ārtelpā, to apsaimniekošana un demontāža sezonas beigās.	1	
Pārskatīt iespēju papildināt <i>zaļos</i> rekreācijas koridorus ar labiekārtotiem atpūtas laukumiem un apstādījumiem.	1	
Biotops “Mēreni mitrās pļavas”	1-2 reizes sezonā	Sienu savākt, lai novērstu aizaugšanu ar krūmiem, biezas kūlas veidošanos un palielinātu augu sugu daudzveidību.

Pieejamības infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi paredzēti, lai nodrošinātu ērtu un drošu pārvietošanos pa dažāda seguma materiāliem visās sezonās. Plānota sezonālu moduļveida laipu un platformu izvietošana, nodrošinot objektu savienojamības rekreācijas iespējas, skatīt 12.2.3. tabulu.

12.2.2. tabula. Pieejamības infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Celiņu un laukumu seguma virsmas bojājumu (nodilums, izskalojumi u.c.) novēršana atbilstoši seguma konstrukcijai un plānotai noslodzei.	1	
Celiņu, laukumu un kāpņu tīrīšana no plūdu radītiem sanesumiem.	Pēc nepieciešamības	Pavasārī pēc plūdu atkāpšanās, vasaras un rudens sezonā pēc ilgstošām lietusegāzām

Irdenā seguma celiņu, laukumu un to malu atbrīvošana no apauguma (nezālēm).	1	
Lapu grābšana no celiņiem, laukumiem un kāpnēm.	Pēc nepieciešamības	Nodrošināt regulāru lapu grābšanu no galvenās kustības celiņiem un laukumiem
Sniega tīrīšana no celiņiem, laukumiem un kāpnēm, apledojuma gadījumā smilts nokaisīšana.	Pēc nepieciešamības	Nodrošināt regulāru sniega tīrīšanu no galvenās kustības celiņiem un laukumiem
Kāpņu konstrukcijas, margu drošības pārbaude un labošana.	1	Veicams ikgadējs fiziskā stāvokļa novērtējums un labošana pēc nepieciešamības
Koka / metāla seguma modulveida laipu, platformu (sezonālas, pārvietojamas) transportēšana un montāža.	1	Pavasārī
Koka / metāla seguma modulveida laipu, platformu (sezonālas, pārvietojamas) demontāža un transportēšana.	1	Rudenī
Koka / metāla seguma modulveida laipu, platformu (sezonālas, pārvietojamas) tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana, atjaunošana.	Vismaz 3	Fiziskā stāvokļa novērtējums veicams ik gadu pavasarī, kā arī pirms un pēc lokālas un nacionālas nozīmes publisku pasākumu norises. Labošana pēc nepieciešamības.
Koka / metāla seguma laipu, platformu un skatu platformu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Vismaz 3	Fiziskā stāvokļa novērtējums veicams ik gadu pavasarī, kā arī pirms un pēc lokālas un nacionālas nozīmes publisku pasākumu norises. Labošana pēc nepieciešamības.

Labiekārtojuma infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi vērsti uz labiekārtojuma elementu fiziskā un vizuālā stāvokļa kontroli un to uzturēšanu labā tehniskā stāvoklī. Nodrošināt iespēju pilsētas iedzīvotājiem ziņot atbildīgajiem pārstāvjiem par nepieciešamajiem uzlabojumiem, skatīt 12.2.4. tabulu.

12.2.4. tabula. Labiekārtojuma infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Labiekārtojuma elementu (soliņi, atkritumu urnas, velosipēdu statīvi, pilnīka galdi ar soliņiem, izsaukuma (SOS) punkti, ūdens	Pēc nepieciešamības	

ņemšanas vietas) tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.		
Atkritumu urnu un konteineru iztukšošana un izvešana.	Pēc nepieciešamības	Iztukšošanas biežums atkarīgs no sezonas un objekta, pie kura tā novietota, popularitātes.
Nojumju (velosipēdu, atkritumu), ģērbtuvju tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Pēc nepieciešamības	
Mobilu peldēšanās vietas <i>mēbeļu</i> , publisko tualetu transportēšana un montāža.	1	
Mobilu peldēšanās vietas <i>mēbeļu</i> , publisko tualetu demontāža un transportēšana.	1	
Publisko tualetu apsaimniekošana (tīrīšana, iztukšošana).	Reizi 2 dienās	
Ūdens padeves pieslēgšana ūdens ņemšanas vietām, dzeramā ūdens strūklām, publiskām dušām.	1	Vasaras sākumā
Ūdens padeves noslēgšana ūdens ņemšanas vietām, dzeramā ūdens strūklām, publiskām dušām.	1	Vasaras beigās
Ugunsкура vietu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Pēc nepieciešamības	
Objektu upes šķērsošanai tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	
Sezonālas vides objektu, instalāciju, noskaņas objektu izstādes ārtelpā.	Vismaz 3 reizes	Nodrošināt pa vides objektam katrā no zonām

Informācijas infrastruktūra

Apsaimniekošana vērsta uz elementu tehniskā stāvokļa nodrošināšanu un informācijas aktualizēšanu, skatīt 12.2.5. tabulu.

12.2.5. tabula. Informācijas infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Norādes zīmju, informācijas stendu, tematisko informācijas plāksņu un rekreatīvo vietu informācijas plāksņu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	

Interaktīvā informācijas stenda tehniskā apsekošana un labošana.	1	
Norādes zīmju un informācijas stendu informācijas aktualizēšana.	Pēc nepieciešamības	Uz atsevišķiem plaša mēroga pasākumiem iespējams paredzēt papildu norādes zīmes vai informācijas standus.

Apgaismojuma infrastruktūra

Apsaimniekošana vērsta uz regulāru pārbaužu un nepieciešamo aktivitāšu veikšanu teritorijas apgaismojuma funkcionēšanai, skatīt 12.2.6. tabulu.

12.2.6. tabula. Apgaismojuma infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Funkcionālā un dekoratīvā apgaismojuma tehniskā stāvokļa pārbaude, labošana un apsekošana.	1	
Gaismas boju tehniskā stāvokļa pārbaude, labošana, transportēšana un montāža.	1	Peldsezonas sākumā
Gaismas boju demontāža un transportēšana uzglabāšanai ziemas sezonā.	1	Peldsezonas beigās
Laternu dabīgajam apgaismojumam tehniskā stāvokļa pārbaude un labošana.	Pēc nepieciešamības	

Apstādījumu infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi vērsti uz apstādījumu ierīkošanu un kopšanu. Aizsargājamo biotopu teritorijas apsaimniekot atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes vadlīnijām “Vadlīnijas ES nozīmes aizsargājamo zālāju biotopu apsaimniekošanai un atjaunošanai”, skatīt 12.2.7. tabulu.

12.2.7. tabula. Apstādījumu infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Zāles pļaušana un savākšana 2m platā joslā uz katru pusi celiņam, laukumiem.	4	No jūnija līdz septembrim
Zāles pļaušana un savākšana pārējās vietās, laukumos.	2	Pirmo reizi pēc Jāņiem, otro - augusta beigās
Bīstamo koku zaru izzāģēšana vai koku izciršana (vietās, kur uzturās	1	

cilvēki).		
Jauno stādījumu ravēšana.	2	
Jauno stādījumu atjaunošana.	1	Aprīlis, maijs
Apstādījumu atbrīvošana no pašizsējas kokiem. Atvašu, sējeņu izgriešana un savākšana.	1	Jūlijs, augusts
Zaru savākšana no celiņiem, laukumiem un transportēšana.	Pēc nepieciešamības	Pēc lielākiem vējiem vai vētrām

Būvobjektu infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi vērsti uz to tehniskā stāvokļa apsekošanu un uzturēšanu, skatīt 12.2.8. tabulu.

12.2.8. tabula. Būvobjektu infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Stacionāru tirdzniecības / izklaides paviljonu, nomas punktu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	
Sporta laukumu, bērnu rotaļu laukumu un jauniešu aktivitāšu laukumu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Reizi nedēļā	
Interaktīvo un prāta spēļu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Reizi nedēļā	
Piepūšamo ūdens atrakciju transportēšana, montāža.	1	Peldsezonas sākumā
Piepūšamo ūdens atrakciju tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Vismaz reizi dienā	
Piepūšamo ūdens atrakciju demontāža un transportēšana.	1	Peldsezonas beigās
Mobilu tirdzniecības / izklaides nojumju, nomas punktu, amatniecības paviljonu, tirdzniecības ratiņu montāža uz publiskiem pasākumiem un demontāža.	Pēc nepieciešamības	
Vietzīmes tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	
Upes skatu torņa tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	

13. UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

Attīstības plānošanas procesa būtisks elements ir uzraudzības kārtības izveide, ar kuras palīdzību iespējams izmērīt teritorijas attīstību, tematiskā plānojuma īstenošanas rezultātus un tiešos iznākumus, kā arī novērtēt rezultātu ietekmi ilgākā laika posmā.

Uzraudzības kārtība kalpo sekojošu uzdevumu izpildei:

- Nodrošināt pašvaldības novērtēšanas iespējas, identificējot pārmaiņas pašvaldības situācijā kopumā un pa jomām.
- Identificēt, vai tematiskā plānojuma rādītāju sasniegšana norit kā plānots.
- Identificēt rādītāju darbības progresu un sasniegumus.
- Nodrošināt ar informāciju par tematiskā plānojuma dokumenta īstenošanas sasniegumiem sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses.

Tematiskā plānojuma īstenošana

Par tematiskā plānojuma īstenošanu ir atbildīga Bauskas novada pašvaldības Attīstības un plānošanas nodaļa, iesaistot citas Bauskas novada pašvaldības struktūrvienības, institūcijas un ekspertus. Tematiskajā plānojumā definētas plānoto būvobjektu un veicamo darbu prioritātes 10 gadu ilgam termiņam.

Tematiskā plānojuma uzraudzība

Tematiskā plānojuma uzraudzības process norisinās četros veidos:

- Ikgadējais novērtējums.
- Novērtējums reizi trīs gados (īstermiņa plānošanas periods).
- Novērtējums reizi piecos gados (vidēja termiņa plānošanas periods).
- Novērtējums reizi desmit gados (ilgtermiņa plānošanas periods).

Uzraudzības ziņojums tiek izstrādāts reizi trīs gados, reizi piecos gados un reizi desmit gados.

Ikgadējais novērtējums

Vienlaicīgi ar Bauskas novada pašvaldības publiskā pārskata izstrādi, pārskatā tiek iekļauts “Parskats par Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrādes īstenošanu” ik gadu par katru iepriekšējo gadu, vienu reizi trīs gados par trīs gadu periodu, vienu reizi piecos gados par piecu gadu periodu un vienu reizi desmit gados par desmit gadu periodu.

Tematiskā plānojuma uzraudzības kārtības procesa ikgadējā ziņojuma struktūra:

- Datu apkopošana par īstenojamajām rīcībām, saskaņā ar rīcību priekšlikumu uzraudzības kārtību.
- Datu apkopošana par teritorijas attīstības rādītāju datiem.
- Datu apkopošana par darbību rezultātīvajiem rādītājiem.

Izrietot no augstāk minētās ikgadējā ziņojuma struktūras, izstrādāt ikgadējo uzraudzības ziņojumu par tematiskā plānojuma ieviešanu, kur ietvertas darbības uzdevumu izpildes sasniegšanas virzienu, noteikto darbības rezultātu rādītāju izpildes tendenci, konstatētās novirzes no plānotā un skaidrojumi, secinājumi un ieteikumi attīstības uzlabošanai.

Novērtējums reizi trīs, piecos un desmit gados

Papildus ikgadēji veicamajām darbībām uzraudzības kārtības procesa ietvaros, īstenojot Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma uzraudzības kārtību reizi trīs, piecos un desmit gados, veicot sekojošas darbības:

- Veikt iedzīvotāju aptauju par apmierinātību ar dzīves vidi, kas saistīti ar upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstību.
- Aktualitātes konkrētajā laika periodā vai specifiski kādā atsevišķā jomā.
- Uzlabojumi, grozījumi un precizējumi, pamatojoties uz tematiskā plānojuma ikgadējiem novērtējumiem.

Lai noteiktu iedzīvotāju apmierinātību ar dzīves vidi, kas saistīta ar upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstību veikt iedzīvotāju aptauju, kur iedzīvotāji kartē pakalpojumu un jomu pieejamību un kvalitāti, kā arī vispārējās attīstības tendences un būtiskākās problēmas.

Izrietot no šīm darbībām, izstrādāt trīs, piecu un desmit gadu uzraudzības kārtības ziņojumu par tematiskā plānojuma ieviešanu, kur ietver veikt darbības uzdevumu izpildes sasniegšanai, konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums, izvērtējums par atbilstību tematiskā plānojuma uzstādījumiem, secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai.

Priekšlikums uzraudzības ziņojuma struktūrai

Uzraudzības ziņojumu veido trīs daļas:

- Ievads
- Tematiskā plānojuma ieviešanas izvērtējums
- Secinājumi un priekšlikumi

Skatīt 13.1. tabulu.

13.1.tabula. Uzraudzības ziņojuma struktūra

1. Ievads
• Uzraudzības ziņojuma sagatavošanas mērķis. • Laika periods, par kādu uzraudzības ziņojums sagatavots. • Uzraudzības ziņojuma struktūra un sagatavošanā iesaistītie.
2. Ieviešanas izvērtējums
• Ieviešanas process un sadarbība ar sociālajiem partneriem. • Izvērtējums par izvirzīto prioritāšu, rīcības virzienu, rīcību un ieviešanas, iznākuma rezultatīvajiem rādītājiem. • Rezultatīvo rādītāju izvērtējums un ietekme uz Bauskas novada pašvaldības attīstību. • Investīciju plāna ieviešana un izvērtējums, kas ietver pārskatu par finanšu piesaisti, izlietojumu un prognozes sasaistē ar pašvaldības budžetu. • Uzraudzības kārtas plāna un piesaistīto investīciju īstenošanas izvērtējums, kas ietver, kā tiek īstenoti rezultatīvie rādītāji atbilstoši tematiskā plānojuma izvirzītajiem mērķiem un kvalitātēm.
3. Secinājumi un priekšlikumi
• Galvenās problēmas un iespējas turpmākai attīstībai. • Secinājumi par nepieciešamo problēmu risināšanu vai padziļinātu izpēti.

- Rekomendācijas tematiskajam plānojumam aktualizācijai.
- Priekšlikumi tematiskā plānojumam aktualizācijai.

Uzraudzības rādītāji

Lai iegūtu salīdzināmus datus pašvaldības attīstības novērtēšanai, kas saistīta ir ar upes ainavas un zaļās infrastruktūras attīstību, plānot izmantot uzraudzības rādītājus:

- *Teritorijas attīstības rādītāji* - nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji (piemēram, pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas, pilsētas apmeklētāju (tūristi) īpatsvars, teritorijas attīstības indekss u.c.). Teritorijas attīstības rādītāji novērtējami analizējot vismaz divus iepriekšējos gadus, norādot vēlamo tendenci īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa gadiem, kā arī norādot datu avotu, kur saņemta informācija.
- *Darbības rezultātu rādītājs* - veikto darbību novērtējuma kvantitatīvie rādītāji, saskaņā ar kuriem tiek mērīta pašvaldības administrācijas efektivitāte tematiskā plānojuma īstenošanā (piemēram, izbūvēto ielu īpatsvars, upes tīrīšanas īpatsvars, kultūras pasākumu skaits, sporta pasākumu skaits u.c.). Darbības rezultātu rādītāji novērtējami, analizējot bāzes gadu, turpmākos īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa gadus, tendences salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un plānotos attīstības virzienus trīs, pieciem un desmit gadiem, kā arī norādot datu avotu, kur saņemta informācija.
- *Politikas rezultātu rādītāji* - veikto darbību novērtējuma kvalitatīvie rādītāji, kas tiek iegūti veicot iedzīvotāju un uzņēmēju aptauju, kur saskaņā ar tiem tiek novērtēta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte tematiskā plānojuma īstenošanā (piemēram, apmierinātība ar upju pieejamības infrastruktūras uzlabojumiem, inženierkomunikāciju pakalpojumu pieejamība un kvalitātes novērtējums u.c.). Politikas rezultātu rādītāji novērtējami, analizējot pozitīvā vērtējuma rādītājus bāzes gadā, pozitīvā vērtējuma rādītājus turpmākajos īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa gados, tendences salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, plānotais attīstības virziens vidēja un ilgtermiņa gados.

Rīcību priekšlikumi uzraudzības kārtībai

Uzraudzības kārtības priekšlikumos definētajām rīcībām specificēti rezultatīvie rādītāji un sniegts detalizēts ieskats rīcības paredzamajā saturā. Visas rīcības izvērtētas no efektivitātes un iespējamības redzespunkta, veicot atzīmi pie katras rīcības apzīmējuma.

Rīcību priekšlikumi analizēti atbilstoši plānošanas periodiem:

- Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi).
- Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi).
- Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi).

Analizējot prioritārā kārtā viecamās rīcības un izsverot šo rīcību savstarpējo ietekmi, izveidotas prioritāri veicamo rīcību *kāpnes*, kurās kā visvērtīgākais izcelts *zemākais pakāpiens*, balstot citas idejas virzienā uz sasniedzamo mērķi, skatīt 12.1.3. tabulu.

LITERATŪRAS SARAKSTS

Publikācijas un iespaiddarbi

Latvijas Makalogu biedrība. 2010. Biezās perlamutrenes *Unio crassus* sugas aizsardzības plāns. Rīga. 59.

Urtāns A.V. (2017). Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. II, Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 128.-130., 139., 154-157., 159-162. lpp.

Aronsu K. (2015.) Lotric life stages of the European river lamprey (*Lampetra fluviatilis*): anthropogenic detriment and rehabilitation. University of Jyväskylä, Jyväskylä, 82.lpp.

Rūsiņa, S., Auniņš, A., Spunģis, V. (2017). 6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs. Grām.: Rūsiņa, S. (red.) Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3. sējums. Dabiskās pļavas un ganības. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 138-148.

Rūsiņa, S., Auniņš, A., Spunģis, V. (2017). 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes. Grām.: Rūsiņa, S. (red.) Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3. sējums. Dabiskās pļavas un ganības. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 185-191.

Elektroniskās informācijas avoti

BEF. (2007). Dabas aizsardzības plāns dabas parkam “Bauska”. Rīga. Pieejams: https://www.daba.gov.lv/upload/File/DAPi_apstiprin/DP_Bauska-07.pdf

Civillikums. (1992. gada 01. 09). I PIELIKUMS Publisko ezeru un upju saraksts. Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=90219&version_date=01.09.1992

DAP. (2017). ES nozīmes biotopu aizsardzības un apsaimniekošanas vadlīnijas. Rīga. Pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_aizsardzibas_plani/publikacijas/gramatas/

Liepiņš, A. (2019. gada 21. 11). Pieejams: <http://www.upes.lv/informacija/lielupes-baseins/>

LVĢMC. (2015). Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam. Rīga: Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Pieejams: https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Lielupes_upju_baseinu_apgabala_apsaimniekosanas_plans_2016-2021_g_final2.pdf

LVĢMC. (2015). Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam. Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-apsaimniekosana-/upju-baseinu-apgabalu-apsaimniekosanas-plani-/upju-baseinu-apgabalu-apsaimniekosanas-plani-un-pludu-riska-parvaldiba?id=1107&nid=424>

LVĢMC. (2019). Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2018.gadā. Rīga. Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>

MK not. Nr.418. (2011). MK 2011.gada 31.maija noteikumiem Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/231084-noteikumi-par-riska-udensobjektiem>

MK not. Nr.827. (2008). Ministru kabineta noteikumi Nr.827 “Dabas parka “Bauska” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=182196>

Veselības inspekcija. (2019). Peldūdus monitorings. Rīga. Ielādēts 2019. gada 21. novembrī. Pieejams: <http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veselibas/peldudens/peldudens-monitorings>

Zemgales reģionālais ainavu un zaļās infrastruktūras plāns, 1.redakcija, 1. un 2. nodevums, 2019. gads . Apstiprināta ar Zemgales plānošanas reģiona attīstības padomes 2019. gada 18. jūnija lēmumu Nr. 109. Pieejams: https://www.zemgale.lv/images/info_pamatteksti/dati/sab_apspr/Zemgales_ainavu_un_zalas_infrast_rukturas_plans_1_red.pdf

DAP. (Bez dat.). ĪADT. Dabas parki. Bauska. Pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/dabas_parki/bauska/

OZOLS. (Bez dat.) Pieejams: <https://ozols.gov.lv/pub>

LĢIA. Digitālais reljefa modelis (DRM) 40 cm. Pieejams: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>

CSP datu bāze. (Bez dat.). Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novadu pilsētās un novados. Pieejams: https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_iedzskaits_ikgad/ISG020.px

LVĢMC. (2001). Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli. 2001.-2018. gads. Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>

Degerman, P. (2009). Restoration of freshwater pearl mussel streams. World Wildlife Fund. Pieejams: <https://westcumbriarivertrust.org/assets/content/projects/downloads/restoration-of-fpm-streams.pdf>

Bauskas teritorijas plānojuma 2012.-2023.gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/saistosa%20dala/Teritorijas_izmantosanas_apbuves_noteikumi_.pdf

Eiropas ainavu konvencija. (2000). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1265>

Life+ programmas “Vides politika un pārvaldība” projekta ENV/LV/000839 mājas lapa. Ekosistēmu pakalpojumi. (2015). Pieejams: https://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/ekosistemu_pakalpojumi11/ekosistemu_pakalpojumi1/

LZA Terminoloģijas komisijas Akadēmiskā datu bāze. Pieejams: <http://termini.lza.lv/term.php>

ENGRAVE. (2018). Methodology for Regional Landscape and Green Infrastructure Planning in Lowland areas. Pieejams: https://latlit.eu/wp-content/uploads/2018/06/Methodology_for_Regional_and_Local_Landscape_and_Green_Infrastructure_Planning_in_Lowland_Areas.pdf

Bauskas novada teritorijas plānojums (2012.-2023.gadam). Paskaidrojuma raksts: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/paskaidrojosa%20dala/Paskaidrojuma_raksts_saist_not_.pdf

Bauskas pilsētas esošā izmantošana. Bauskas novada teritorijas plānojums (2012.-2023.gadam). Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/saistosa%20dala/Bauskas_pilsetas_esosa_izmantosana.pdf

Bauskas pilsētas plānotā izmantošana. Bauskas novada teritorijas plānojums (2012.-2023.gadam). https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/saistosa%20dala/Bauskas_pilsetas_planota_izmantosana.pdf

Bauskas novada attīstības programma līdz 2020.gadam. (2018). Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Jaunumu%20pdf/programma%201_%20dala-merged.pdf

Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.-2030.gadam (2012). Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/Bauskas_novada_strategija_2030_26_04.pdf

Bauskas novada kultūras attīstības stratēģija 2016.-2022.gadam. Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/10_2_Kulturas_Strategija_2016_2022_dome1.pdf

Bauskas novada zīmola attīstības stratēģija. Pētnieciskā daļa. (2016). Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/Bauska_novada_zimola_petijums_galaRed.pdf

Bauskas rajona vietējās attīstības stratēģija 2015.-2020.gadam. (2015). Pieejams: http://www.bauskaspartneriba.lv/content/files/Strat%C4%93%C4%A3ija%20Bauska_02_02_2017_1.pdf

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020. Stratēģiskā daļa. Pieejams: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:OtWRuigfvzMJ:https://www.zemgale.lv/attistibas-planosana/planosanas-dokumenti/category/35-zpr-attistibas-programma-2015-2020%3Fdownload%3D265:attistibas-programma-2015-2020-strategiska-dala+&cd=1&hl=lv&ct=clnk&gl=lv>

Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015-2030. Pieejams: <https://www.zemgale.lv/attistibas-planosana/planosanas-dokumenti/category/34-zpr-ilgtspejigas-attistibas-strategija-2015-2030>

Vadlīnijas iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās. (2015). Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/udenu_parvaldiba/metodiskie_materiali/

Dabas parks “Bauska”, dabas aizsardzības plāns 2007-2019. (2007). Pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/dabas_parki/bauska/

Vēsture. Bauskas novada mājas lapa. Pieejams: <https://www.bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture>

Ainavu politikas pamatnostādnes. Pieejams: <https://www.bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture>

Rivers and lakes in European cities. Past and future challenges. (2016). Pieejams: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:JpLGXVc15sAJ:https://www.eea.europa.eu/publications/rivers-and-lakes-in-cities/download+&cd=1&hl=lv&ct=clnk&gl=lv>